

МҰНАЙШЫ

«Мұнайшы» журналы - «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

Редакциялық кеңес:

Фан Цзячжун,
«ПетроҚазақстан» Президенті

Р. Бектуров,
«ПетроҚазақстан» Вице-президенті

Е. Гребенникова, жауапты редактор

М. Джайлғанова, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі директор, ПҚОСИ

А. Тлеубаева, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі менеджер, ПҚОСИ

Г. Ембердиева, қоғаммен байланыс жөніндегі аға үйлестіруші, ПҚОП

А. Сұлтангереева, қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер, ПҚҚР

Фотографтар:

А. Тайгунов, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚҚР

Е. Жумақын, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП

Журнал «Мұнайшы» - корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

Редакционный совет:

Фан Цзячжун,
Президент «ПетроКазakhstan»

Р. Бектуров,
Вице-президент «ПетроКазakhstan»

Е. Гребенникова,
ответственный редактор

М. Джайлғанова, директор по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ

А. Тлеубаева, менеджер по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ

Г. Ембердиева, старший координатор по связям с общественностью, ПҚОП

А. Сұлтангереева, менеджер по связям с общественностью, ПҚҚР

Фотографы:

А. Тайгунов, координатор по связям с общественностью, ПҚҚР

Е. Жумақын, координатор по связям с общественностью, ПҚОП

Munaishy is a corporate PetroKazakhstan magazine for the employees.

Editorial board:

Fang Jiazhong, President of PetroKazakhstan

R. Bekturov, Vice-President of PetroKazakhstan

E. Grebennikova, Executive Editor

M. Dzhaiganova, Director, Strategic Communications, PKOSI

A. Tleubayeva, Manager, Strategic Communications, PKOSI

G. Emberdieva, Senior Coordinator, Public Relations, PKOP

A. Sultangereeva, Manager, Public Relations, PKKR

Photographers:

A. Taigunov, Coordinator, Public Relations, PKKR

E. Zhumakyn, Coordinator, Public Relations, PKOP

МАЗМҰНЫ

3	Астанаға - 20 жыл!
5	Шымкент МӨЗ-ін жаңғырту - ағымдағы мәртебе
6	«М.Саламатов мектебі». ПҚҚР қызметкері Галым Баймановтың естеліктерінен.
7	Мұнай: жер қойнауынан... сіздің үйіңізге дейін
9	Мұнай үнемі басты назарда. О.Червинский мырзамен сұхбат.
11	Қазақстандық қамту - ПҚҚР - дағы 5 жылдық шолу
12	«ПетроҚазақстан» компаниясындағы корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік
18	Біздің біріккен кәсіпорындарымыздағы корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік: «Қазгермұнай» БК» ЖШС
19	Оқиғалар күнтізбесі

СОДЕРЖАНИЕ

24	Астане - 20 лет!
26	Модернизация Шымкентского НПЗ - текущий статус
27	«Школа М. Саламатова». Воспоминания сотрудника ПҚҚР - Галыма Байманова.
28	Нефть: из недр и до... вашего дома
30	Нефть всегда в центре внимания. Интервью с Олегом Червинским.
32	Казахстанское содержание - 5-летние итоги в ПҚҚР
33	Корпоративная социальная ответственность в «ПетроКазakhstan»
39	Корпоративная социальная ответственность в наших СП: ТОО «СП «Казгермұнай»
40	Календарь событий

CONTENTS

44	Astana - 20th Anniversary!
46	Shymkent Refinery Modernisation Project - current status
47	M.Salamatov's School. Recollection of PKKR employee Galym Baimanov.
48	Oil: from subsurface right to... your home
50	Oil is always the centre of attention. Interview with O.Chervinsky.
52	Kazakhstan content - five-year results in PKKR
53	Corporate social responsibility in PetroKazakhstan
59	Corporate social responsibility in PetroKazakhstan joint venture: JV Kazgermunai LLP
60	Calendar of events

Байланыстық ақпарат:

Қазақстан Республикасы, Алматы,
050059, Фурманов көшесі, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Контактная информация:

Республика Казахстан, Алматы,
050059, ул. Фурманова, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Contact information:

244-a Furmanov Street, 050059,
Almaty, Republic of Kazakhstan,
tel.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

АСТАНАҒА – 20 ЖЫЛ!

Ағымдағы жылдың маусым айында Қазақстанның жас елордасы өзінің 20 жылдығын атап өтті. Елдің Сарыарқа төсіндегі маржанына әрі мақтанышына айналған осы XXI ғасыр қаласы, шынында да, жұмыла жүріп жылдам салынып үлгерді. Бүгінде Астана жалпы ауданы 700 шаршы км асатын, халқы миллиондық межені бағындырған нағыз мегаполис. Тоқсаныншы жылдары кішігірім саналған қалашық небәрі жиырма жылдың ішінде тәуелсіз Қазақстанның ең заманауи елордасына айналып үлгерді.

Қазақстанның жаңа елордасын қалау идеясы Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевқа тиесілі. Елорданы Алматыдан Ақмолаға көшіру туралы шешім ҚР Жоғарғы Кеңесі тарапынан 1994 жылдың 6 шілдесінде қабылданса, ресми түрде көшу 1997 жылдың 10 желтоқсанында жүзеге асырылды, сондай-ақ 1998 жылдың маусымында Астана халықаралық қауымдастыққа жаңа елорда түрінде таныстырылды. Елорданың көшірілу уақыты осы күннен бастап есептеледі.

Бұл кезеңде Еуразия құрлығындағы жаңа ірі держава ретінде Қазақстанға жалпы ұлттық символ, мәселен Қазақстанның Батыспен Шығыс түйісетін нүктесіндегі жасампаздық рухын, жаңашылдығы мен ролін айшықтай алатын жаңа қала, жаңа

Бейбітшілік көшесі, 1971 жыл / Улица Мира, 1971 год / Mira Street, 1971 (<https://yvision.kz/post/350268>)

Қаланың тарихы

Өзінің тарихында қала атауын бірнеше мәрте, нақтырақ айтқанда Бозоқтан Ақмолаға, кейіннен Целиноградқа, Ақмолаға, соңынан Астанаға өзгертті.

Бозоқ

Ақмоланың жазира даласы ежелден бері әртүрлі мәдениеттер мен өркениеттер тоғысқан мекен саналады. Біздің заманымызға дейінгі бірінші мыңжылдықтың орта тұсында тарихшы Геродот өз еңбектерінде тап осы жерлерде созылып жатқан Ұлы Дала (кейіннен Ұлы Жібек Жолы) арқылы өтетін маршрутты атап өтеді.

Президент Нұрсұлтан Назарбаев өзінің «Еуразия жүрегінде» атты кітабында Қазақстанның қазіргі елордасының бос жерде емес, адамдар көне заманнан бері қоныстанған аумақта қаланғандығын тілге тиек етеді. Бұл жуырда Астанадан бес шақырым жерде орналасқан, Қазақстанның елордасының мыңжылдық түп-төркіні болып табылатын ортағасырлық Бозоқ қалашығының ашылуымен расталады.

Ақмолинск (1830–1961)

Қаланың тарихы Қараөткелдегі Ақмола бекінісі салынған 1830 жылдан бастау алады, мұнда кейіннен Ақмола елді мекенінің орнына Ақмолинск қаласы пайда болды.

Целиноград (1961–1992)

Қала өмірінің жаңа кезеңі тың игерумен, осыған орай Ақмолинскіге комсомол жолдамалары арқылы жаңа

тұрғындардың ат басын бұра бастауымен байланыстырылады. 1960 жылдың желтоқсанында жүз мың халқы бар қала солтүстік Қазақстанның тың орталығы атанады да, 1961 жылы қаланың атауы Ақмолинскіден Целиноградқа өзгертіледі.

Ақмола (1992–1998)

1992 жылы қала Ақмола атанады. Бұл атаудың шығуының бірнеше нұсқасы бар. Біріншісі бойынша қаланың атауы ақ түсті әктастан құралған жотаның құрметіне берілген деседі. Екінші нұсқасы византиялық автор Прокопиусқа тиесілі, ол өз еңбектерінде ғұндардың биік жотаны немесе бекіністі «мола» деп атағандығын жазады. Үшінші нұсқасы бойынша, Ақмола үнемі ет-сүт өнімдерінің көптігімен және әр алуандылығымен танылған, ірі қара мал жәрмеңкелерінің басты орталығы болған көрінеді. Тиісінше, қаланың атауы «ақ қасиетті орын» немесе «ақ мол (молшылық)» түрінде аударылады, бұл ретте Республикалық комитет мүшелерінің барлығы қолда бар тарихи дереккөздерді толығымен зерттей келе тап осындай қорытындыға келеді.

Астана

Президенттің 1998 жылдың 6 мамырындағы Жарлығына сәйкес Ақмола атауы Астана болып өзгертілді.

Қазақстанның елордаларының хронологиясы

- **Орынбор – 1920 жылдан бастап;**
- **Қызыл-Орда – 1925 жылдан бастап;**
- **Алма-Ата – 1929 жылдан бастап;**
- **Астана – 1998 жылдан бастап.**

елорда қажет еді. Экономикалық және саяси тұрғыдан Астананы таңдаудағы шешуші факторлар оның аумағының үлкендігі, елдің орталығында орналасуы, оның негізгі экономикалық орталықтары мен «күретамырларына» жақындығы, демографиялық әлеуеті, көлік инфрақұрылымының дамығандығы мен қоршаған ортасының тылсымдығы болды.

1999 жылы Астана ЮНЕСКО шешімімен «әлем қаласы» атағын иеленді. Бұл жүзде өзін әлеуметтік, экологиялық салаларда, муниципалдық секторды дамыту бағытында мейлінше сәтті таныта білген әрі әлем мәдениетіне сүбелі үлесін қосқан қалаларға беріледі. ЮНЕСКО басшысының пікірінше, «Астана – жас мемлекет тәуелсіздігінің символына іспетті».

Бүгінгі таңда Астана - Еуразия кеңістігінің орталығы, форумдар, конгрестер мен халықаралық шеңбердегі өзге де іс-шаралар жиі өтетін мекен. Елордада әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезі, Астана экономикалық форумы және өзге де халықаралық маңызы бар оқиғалар тұрақты түрде өткізіліп отырады. Сондай-

ақ мұнда тарихи ЕҚЫҰ саммиті, ШЫҰ және ИЫҰ мерейтойлық саммиттері өткізілді. 2011 жылдың басында республиканың елордасы VII Қысқы Азия ойындарының қатысушылары мен қонақтарын қабылдады. 2017 жылы Астанада ЕХРО-2017 халықаралық көрмесі ұйымдастырылды. Бүкіл өткен жыл Астананың Сирия төңірегіндегі жанжалды шешу алаңына айналуымен есте қалды. Әрине, мұның барлығы елорданың халықаралық аренадағы беделінің артуына жағдай жасағандығы сөзсіз.

Елорданы Астанаға көшіру ел экономикасының қарыштап дамуына түрткі болды. Қазіргі таңда Астана елдегі құрылыс қарқыны жөнінен көшбасшы қала болып табылады, оны елорда деп жариялаған сәттен бері қалада 10 млн. шаршы м тұрғын үй тұрғызылды. Бизнесі мен құрылысы дамыған Астанаға ағылған шетелдік инвесторлар мен бизнесмендердің саны күн сайын артуда, бұл ретте елорданы көшіргеннен кейін-ақ мұндай ағынның қарқынын арттыру және қаланың әлеуетін жақсарту үшін 1997 жылы Ақмоланың арнайы экономикалық аймақ деп жарияланғандығын айта кету керек.

Еуразия құрлығының орталығында сәтті орын тебуі Астананы экономикалық тұрғыдан тиімді көлік, коммуникация және логистика орталығы, Еуропа мен Азияның арасындағы өзіндік транзиттік көпір қылады. Елорданы көшіру көршілес өңірлердің - Қарағандының, Павлодардың, Шығыс Қазақстан мен Қостанай облысының өнеркәсіптік дамуына, сондай-ақ жергілікті жеке кәсіпкерліктің белсенділігінің артуына жаңаша серпін берді. Ел басшылығы мен әкімшілігінің Ақмолаға көшірілуі оған үздік басқарушы мамандардың,

сарапшылардың көптеп келе бастауына жағдай жасады. Бүгінде ақпараттардың дені, инновациялар мен ірі жобалар осында ағылуда.

Қаланың әдемілігі де көз тартады. Астананың сәулет тұжырымдамасын дайындау кезінде Президентіміздің Батыспен Шығыстың мәдени дәстүрлері үйлесім тапқан ерекше еуразиялық стильді құру идеясы негізге алынды. Осыған орай ұйымдастырылған халықаралық байқауға АҚШ-тың, Қытайдың, Ресейдің, Германия мен Жапонияның 40-тан астам сәулетшісі қатысты. Байқау нәтижесі бойынша жапон сәулетшісі Кисе Курокава Елорданың басты жоспарының авторы атанды.

Қазірде Астанада көруге тұрарлық жерлер шынында да көп. Қаланың негізгі символы - «Байтерек» кешені болып табылады. Басқа да бірегей сәулет ғимараттарының арасынан танымал британдық сәулетші Норман Фостердің идеясымен пирамида пішінінде қаланған «Бейбітшілік пен келісім сарайын», әлемдегі ең биік шатыр тәрізді ғимарат – «Хан Шатыр» ойысауық орталығын, теңізден ең алшақ орналасқан «Думан» океанариумын және «Астана опера» опера және балет театрын атауға болады. Сонымен қатар, Орталық Азияда ең ірі саналатын «Хазірет Сұлтан» мешіті, Успеніе Пресвятый Богородицы құрметіне салынған кафедралы соборы, «Қазақ Елі» монументі, Заманауи өнер мұражайы, Президенттік мәдени орталық және 2011 жылы әлемде ең үздік деп танылған, 10 мың адамдық бірегей «Сары-Арқа» велотрегі бар.

Көз алдымызда гүлденіп келе жатқан бұл қала расында да жаңа тұрғындарды, инновацияларды, қызықты жобаларды және саяхатшыларды өзіне тартатындай. Туған күніңмен, елорда!

ШЫМКЕНТ МӨЗ-ІН ЖАҢҒЫРТУ – АҒЫМДАҒЫ МӘРТЕБЕ

2018 жыл зауытта 2014 жылғы тамыз айынан бастап екі кезеңмен жүзеге асырылатын «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасының аяқталу жылы болатынын еске сала кетейік.

2017 жылы 30 маусымда изомеризациялау мен ЖЗШ объектілері (градирня, бейтараптандыру қондырғысы, цехаралық эстакадалар, шырақ қондырғысы, ғимараттар, қосалқы станциялар және басқалары) пайдалануға беріліп, жобаның 1-Кезеңі аяқталған болатын. Нәтижесінде К4 сыныпты АИ-92 маркалы бензинге арналған сәйкестік туралы мағлұмдамалар мен төлқұжаттармен расталатын белгіленген сапалы өнімді - К4 сыныпты автомобиль отыны жасап шығарылатын болды.

2017 жылы 29 желтоқсанда 2-Кезең аясында ЖЗШ объектілерінің (су өңдеу, азот, сығылған ауа жасап шығару қондырғысы, СКГ паркі, резервуарлар паркілері, ӘТК, №2 орталық оператор бөлмесі, ғимараттар, қосалқы станциялар және басқалары) механикалық аяқталуы қамтамасыз етілген болатын.

2018 жылы 15 наурызда RFCC каткрекингті, PrimeG+ бензинді гидротазалауды, Мегох қанықпаған/қаныққан СКГ күкіртсіздендіруді, Claus күкіртті жа-

сап шығару қондырғысын, ҚЦА-2, бұды дайындау қондырғысын қоса алғанда, бірқатар қондырғылардың механикалық аяқталуы жүзеге асырылды. Қазіргі кезде кестеге сәйкес іске қосу мен жөндеу жұмыстары жүргізілуде.

«Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасы бойынша таяудағы негізгі күндер:

Жалпы құны 2,094 млрд АҚШ долларын құрайтын жаңғырту жобасы зауыттың акционерлері (ҚМГ және CNPC компаниялары) тарапынан жүзеге асырылуда, ал жобаның бас мердігері болып қытайлық СРЕСС компаниясы табылады, сондай-ақ жобаға отыздан астам қазақстандық қосалқы мердігер компаниялар жұмылдырылған.

- **2018 жылдың шілдесінде** мазутты жоғары сапалы әрі экологиялық барынша қауіпсіз мотор жанармайларының, авиациялық керосин мен сұйылтылған мұнай газының компоненттеріне айналдыру жолымен мұнайдың тереңінен өңделуін қамтамасыз ету үшін қажет RFCC каталитикалық крекинг қондырғысына шикізат берілуі жоспарлануда;

- **2018 жылдың тамызында** сапа шартына сай өнімнің шығарылымы жүзеге асырылуы жоспарлануда;

- **2018 жылдың қыркүйегінде** екінші кезең кепілді көрсеткіштері қолжеткізілетін және объектілері пайдалануға берілетін, және сәйкесінше, ПҚОП Жаңғырту жобасын жалпы алғанда аяқталатын күн болады деп күтілуде.

«М.САЛАМАТОВ МЕКТЕБІ». ПҚҚР ҚЫЗМЕТКЕРІ ҒАЛЫМ БАЙМАНОВТЫҢ ЕСТЕЛІКТЕРІНЕН.

«Мен Мұрат Саламатовпен 1985 жылы Ақтауда кездестім. Алдында Қызылордадағы Құмкөл кенішін игеру басталды деген хабарды естігенбіз. Бұл өңір үшін толығымен жаңа сала болатын. Қазақстанның мұнай аймақтарынан, жалпы алғанда КСРО-ның барлық елдерінен оңтүстікке мұнай өнеркәсібін дамытуға кадрлар келе бастады. Сол кезде қоныс аударғандардың көпшілігі кейін Құмкөлді дамытуға көп жылдар бойы үлесін қосты.

1987 жылдың желтоқсанында мұнай-газ өндіру басқармасы құрылып, мен өндіріс бөліміне жұмысқа келдім. Алдында әкемнің қазасына байланысты елге келгенімде Мәкең «Туған жеріңе қызмет қылатын уақыт жетті» деген еді.

Осылайша өндіріс бөліміндегі жұмысым басталды. Бізді құшақ жая қарсы алған жоқ. Бұл Құмкөл кенішін игеруге келген мұнайшылардың есінде. Үй-күй жоқ, жұмыс деген бастан асып жатыр. Әуезов көшесіндегі ғимараттың жартылай подвалынан кеңсе берілді. Мекеме қызметкерлерге үй салуға ақша аударғанмен, мұндағы құрылыс мекемелерінің сонша жұмысты атқаруға қуаты жетпеген еді. «Үлкен жол бірінші қадамнан басталады» демекші Саламатовтың басшылығымен біз де жеңімізді қайырып іске кірістік. Мәкеңнің ой ауқымдылығы кең еді. Орталық партия комитетінде, обкомда, мұнай өндіру саласында жинаған тәжірибесі мол, ал жұмысқа ынтасы ерекше еді. Сол кісінің жігерлігі, еңбегі мен ептілігі арқасында Құмкөлді дамутудың берік негізі құрылды.

Өндірістік база жасақталмай, қажетті құрал-жабдықтар жеткізілмей істің алға баспайтыны белгілі. Ол кезде құбырлар, трансформаторлар Украинадан, бұрғылау қондырғылары Свердловскіден, тағы басқа керекті құрал-жабдықтар сол кездегі Одақтың әр қиырынан тасымалданады. Осының бәріне басшылық жасайтын «Союзнефтькомплект» бас басқармасымен Мұрат Ғазизұлы тығыз байланыс орнатты.

Саламатов аса өзекті болған кадр мәселесін шешу үшін көп шаруа тындырды. Құмкөлдің болашағына сеніп келген мамандарды тұрақтандыру оңай болған жоқ. Ақтаудан, Газлиден мұнайшыларды отбасыларымен көшіріп, оларға барлық жағдай жасады.

Бұрын ешқандай өндірісі болмаған аграрлық өңірге үлкен өндірісті, оның үстіне бұрын мүлде беймәлім болған тың саланы игеру ерлікпен пара-пар еді. Тыңға түрен салғандай тынымсыз еңбек

Мұрат Саламатовтың мұнай саласының бүге-шігесіне дейін білетін біліктілігін, болашақта қандай бағытты қолға алу керектігін алдыбұрын сезетін стратег екенін көрсетті.

Ол кезде кейін Премьер министр, Қазақстан Мұнай-газ министрі болған Нұрлан Балғымбаев Мәскеуде одақтық Мұнай-газ министрлігінің бас басқармасында жұмыс істейтін. Мәкеңмен жақсы дос еді, жаңа кеніштің ашылуындағы қат-қабат тірлікке көп жәрдемі тиді. Дос болудың нағыз үлгісін осы азаматтардан көрдік. Бір-біріне ағалы-інілі бауырлардай ілтипат танытатын.

1990 жылдың 9 мамырында Құмкөл бірінші рет мұнай берді. Үш жылдың ішінде Саламатов Маңғыстаудағы басқармалармен, Алматы, Мәскеудегі министрліктермен байланысып, қажетті құрал-жабдықтар алдырды. Жезқазғаннан электр желісі, Қызылордадан тас жол, «Құмкөл-Қарақайың» мұнай айдау құбыры салынды.

Мұнай алу үшін ең бірінші ұңғыларды көбейту керек болды. Мәкең бүкіл бұрғылау жұмыстарын ұйымдастыруда өте ауқымды жұмыс жасады. «Құмкөл» экспедициясын құрды. Бұл жерден еліміздің мұнай өндірісіне субелі үлес қосқан айтулы мамандар тәрбиеленіп шықты.

Мұрат Саламатовтың іскерлігі мен ыждағаттылығы құлазыған қу даланы өндірістік, тұрмыстық базасы жасалған, әлеуметтік құрылыстарды сақадай сай орынға айналдырды.

1991 жылы жазда алғашқы миллион тонна мұнай алғанымызда Қызылордаға КСРО Мұнайгаз министрі Л.Филимонов

келді. Сол жылы тек Құмкөл ғана емес, басқа да кеніштерді игеру, жаңадан мұнай-газ кен орындарын барлау жөнінде Қазақстан Министрлер кеңесі арнайы қаулы қабылданды. Соның негізінде «Сырдариямұнайбарлау» экспедициясы құрылып, мен оның бас инженері болып тағайындалдым. Осылайшы біз «Ащысай», «Оңтүстік Ақшабулақ», «Блиновский» кеніштерін аштық.

Саламатов алғашқы бірлескен кәсіпорындарды құруда көп еңбек сіңіріп, шетелдік әріптестермен интеграцияға жете мән берді. Бұл жаңа кәсіпорындардың, бүгінгі «Торғай Петролеум» мен «Қазгермұнай» компанияларының құрылуына, жаңа жұмыс орындарының ашылуына, жаңа технологиялардың қолдануына сеп болды.

Мәкең көңілі өскен сәттерде «Жас дәурен», «Екі жирен», «Теміртас» әндерін әуелете шықайтын. Жұмыста аса талапшыл, қандай тапсырма болмасын, тап-тұйнақтай орындалғанын қадағалайтын адамның талғам биігіне біз қызығушылықпен қарайтын едік. Сол кісіден үлгі алып, үйренуші едік.

Адамның еңбегі атақ-дәрежесімен емес, артында қалдырған ізмен бағаланады емес пе? Мәкеңнің ғұмыры қамшы сабындай тым келте болды. Еткен еңбегінің зейнетін көрер шағында дүниеден өтті. Бірақ, еңбегін бағалаған халқының құрметіне бөленді. Ол Құмкөлдің негізін қалау құрметі, оның құт-қазынасын адамдарға ашып беру еншісі тигені үшін өзін бақытты сезініп, тағдырына ризашылығын білдіретін. Қызылордада өткізген жылдарын кәсіби және адамгершілік сынақ кезеңі, өзін-өзі таныған уақыты деп бағалайтын.

Былыр Сыр өңірі халқы, мұнайшы қауымы Мұрат Ғазизұлының туғанына 75 жыл толуын түрлі шаралармен атап өтті. Мейірім-шапағатымен толтырып жүретін жанды барша әріптестері мен оны танып-білген адамдар еске алды.

Қазір Қызылорда қаласында бір көше ардақты азаматтың есімімен аталады. Кезінде бұл көшеде Саламатов бастаған мұнайшылардың алғашқы қоныстары орналасқан еді. Ал Құмкөл кенішінің өзінде мүсін орнатылды, бұл мүсін ұлағатты ұйымдастырушы, іскер басшы, өз еңбегімен біздің жарқын болашағымыздың іргесін қалаған, өз ісінің хас майталманы - Мұрат Саламатовтың құрметіне арналған!

**Ғалым Байманов,
инженер-мұнайшы**

«Ғылым өлшеуді бастаған сәттен бастап басталады. Нақты ғылым өлшемсіз мүмкін емес»

ДИ.Менделеев

Метрологияға баға жетпес үлесін қосқан ұлы ғалым ДИ.Менделеевтің дәйексөзін жалғастыра отыра, ғылымның өндірістік үдеріспен тығыз байланысты екенін айта кету керек. Техникалық ғылымдар арасында ерекше орын алатын метрология - өлшеулер, олардың біртұтастығын қамтамасыз ету әдістері мен амалдары, қажет етілетін дәлдікке жету жолдары туралы ғылым - өзіне ең соңғы ғылыми жетістіктерді сіңіріп алуда, бұл оның эталондық базасы мен өлшеулер нәтижелерін өңдеу тәсілдерінің жетілгендігімен көрсетіледі. Бүгінгі таңда метрология өнеркәсіптің ешбір саласы онсыз күн көре алмайтын ғылымға айналған. Дәл сол себеппен «ПҚОП» ЖШС кәсіпорнында өлшеулер біртұтастығын қамтамасыз ету саласында өз әрекетін жемісті атқаратын бас метролог қызметі құрылған.

Он бесінші бөлім. Бас метролог қызметі - біртұтастың маңызды бөлігі.

«ПҚОП» ЖШС бас метролог қызметі дербес құрылымдық бөлімше болып табылады және кәсіпорынның бүкіл өндірістік қызметінің метрологиялық қамтамасыз етілуіне бақылау жасап отырады. Бұл бөлімше зауыттың барлық бөлімшелерінде өлшеу, тестілеу мен бақылау құралдарының күйі мен қолданылуын, өлшеулерді жүргізу әдістемелерінің бар болуы мен дұрыстығын және метрологиялық тәртіптің сақталуын бақылап тұрады. Қызметтің келесі бөлімшелері бар: бас метролог бөлімі мен БӨАЖА цехы. Бас метролог қызметі 1984 жылдың басында құрылған және ШМӨЗ жасы ең үлкен бөлімшелерінің бірі болып табылады.

Қазіргі кезде «ПҚОП» ЖШС бас метролог қызметін И.В.Горбатенко, ал БӨАЖА цехын А.Иманғалиев басқарады.

Бас метролог бөлімінің негізгі міндеті - өлшеулердің біртұтастығын, дәлдігін және дұрыстығын қамтамасыз ету. Бұл міндет өлшеулердің біртұтастығын қамтамасыз етудің мемлекеттік жүйесінің (ӨМЖ) нормативтік-техникалық құжаттар талаптарының сақталуын бақылау, өлшеу құралдарының күйі мен қолданылу дұрыстығын қадағалау, сонымен қатар өндірістің заманауи талаптарына сай келетін өлшеу әдістерін енгізу арқылы қамтамасыз етіледі. Бас метролог бөлімі 7 адамнан тұрады, олардың ішінде бас метролог, бас метрологтың орынбасары, метрология бойынша аға инженер, метрология бойынша екі инженер, жабдық пен ЖПЖ бойынша аға инженер және жабдық пен ЖПЖ бойынша инженер.

БӨАЖА цехының негізгі міндеті болып Шымкент МӨЗ технологиялық

үдерістердің автоматтандырылған басқару жүйелерінің үздіксіз, апатсыз, техникалық тұрғыдан сауатты пайдаланылуын қамтамасыз ету табылады. Құрылымдық тұрғыдан БӨАЖА цехының құрамында келесі топтар бар: ЛК-6У, МВАҚ, Изомеризациялаудың БӨА пайдалану тобы; ЖЗШ, Висбрекинг, МНҚАҚ БӨА пайдалану тобы; СББ және АҚҚ, ФХТ, ЗҚ (сигнал беру мен бұғаттау, апатқа қарсы қорғаныс, физико-химиялық талдау, зияткерлік құралдар) пайдалану тобы; ТҮ БАЖ (технологиялық үдерістерді басқарудың автоматтандырылған жүйесі) тобы; кезекші БӨАЖА тобы, Каткрекинг БӨА пайдалану тобы. Цех жұмыскерлерінің жалпы саны 100 адамды құрайды.

- Амангелді, біздің оқырмандарымызға БӨАЖА цехы дәлірек немен айналысатынын айтып беруіңізді сұраймыз.

- Қысқаша айтсақ, біздің міндетіміз болып бақылау-өлшеу аспаптары және автоматиканың бүкіл кешені, сондай-ақ өлшеу құралдарының барлық жабдығы тәртіпке салынған сағат механизмі секілді жұмыс істеп тұруын қадағалау табылады.

БӨАЖА жабдығын, сондай-ақ, өндірістің «көзі мен құлағы» деп атайды. Технологиялық үдерістердің мәні аппараттардың қалың қабырғалары артындағы орын алатын барлық күрделі өзгерістерді тек аспаптардың көмегімен ғана бақылауға болатындығын ескереді. Олардың көрсетулері бойынша технологиялық үдеріс жүргізіліп, жасап шығарылатын өнімдердің сапасы қамтамасыз етіледі. Егер БӨАЖА құралдары бұрын-соңды да қарапайымдылықпен көзге түспеген болса, олардың микропроцессорлық

техниканы қолдануға негізделген жаңа буыны - техникалық тұрғыдан күрделі құрылғылар. Бұған әуе мен электр коммуникацияларының тармақты желілері, арбиған клапандар, сансыз көп құралдар мен компьютерлердің жылт-жылт етіп тұрған мониторлары жатады. Осы жүйелер мен жабдығының ақаусыз күйі мен дәлдігіне-ақ реакция ағымының тағдыры мен өндірістің қалыпты жұмысы байланысты болады.

- Сіздің цехыңыздың алдына қандай негізгі міндеттер қойылған?

- БӨАЖА цехының өндірістік міндеттері аспаптар мен автоматтандыру құралдарына техникалық қызмет көрсетуі жұмыстарынан; өлшеу құралдарын дер кезінде тексеріске тапсыруды қамтамасыз етуден; БӨАЖА жаңа жүйелерін монтаждау мен жөндеуді бақылау жасап тұрудан қалыптасады. Сонымен қатар, біз жыл сайынғы БӨАЖА жабдығына техникалық қызмет көрсету мен жөндеу кестелерін әзірлейміз.

БӨАЖА цехы жұмысын жоспарлаудың негізі болып өлшеу құралдарын жөндеу мен тексеру кестелері табылады. Осыған байланысты біз БӨАЖА жабдығына техникалық қызмет көрсету, оны дер кезінде тексеріске тапсыру, ағымдағы және күрделі жөндеу секілді профилактикалық іс-шараларды ұйымдастырып өткізіп отырмыз.

Техникалық қызмет көрсетуді алсақ, ол күн сайын жүргізіледі және кестені әзірлеуді талап етпейді. Барлық қалған іс-шаралар алдын-ала құрастырылған және бекітілген кестелер бойынша орындалады.

БӨАЖА қызметі кәсіпорында көмекші өндіріс түріне жатады. Көмекші өндірістердің маңызы жайлы статистикалық мәліметтер бойынша жорамалдауға болады. Оларға

А. Иманғалиев, БӨАЖА цехының бастығы /
А.Иманғалиев, начальник цеха КИПиА / A.Imangaliyev,
head of I&C shop

сәйкес, кәсіпорынның негізгі қорлар құнының жартысынан астамы және қызметкерлердің 70%-нан астамы көмекші өндірістерде қатыстырылуда. Көмекші өндірістердің негізгі мақсаты болып оңтайлы еңбек және материалдық ресурстардың шығындарымен өндірістік үдерістің апатсыз және үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету табылады.

- Сіздің жұмысыңызда не ерекше назар аударуды талап етеді? Қандай қиыншылықтар туындайды?

- БӨАЖА мамандары - ең абыройлы, бірақ сонымен бірге ең жауапты мамандықтардың бірі. Өйткені жұмыстарды БӨАЖА құралдары мен технологиялық үдерісті жете білусіз сапалы орындау мүмкін емес.

Шынында, автоматтандыру - бұл қызықты, күрделі үдеріс және ауқымды білім көлемінің бар болуын талап етеді. Себебі БӨАЖА мамандары электрониканы, механиканы танып білулері және технологиялық үдерістердің мәнін түсінулері тиіс. Қазіргі таңда кез келген өндіріс жұмысын БӨАЖА құралдарынсыз көз алдына келтіруге болмайды: автоматтық реттегіштер, қорғау бұғаттауыштары, технологиялық параметрлерді талдау, бақылау сұлбалары және т.б. Цех мамандары дәуірмен бірге адымдап заманауи бақылау-өлшеу аспаптары және автоматика элементтерін табысты игеруде. Цех қарауында ең заманауи

құрал-саймандар мен метрологиялық жабдық бар. Біздің жұмысымыздың ерекшелігі бізге рекорд қоюды міндет етпейді, бірақ күнделікті өнімді еңбек зауыттың барлық жабдығының жұмыс істеуінің реттелгендігін қамтамасыз ете отыра нәтижелерге жеткізеді. Біздің цехтың ұжымы қойылған міндеттердің маңыздылығын түсінеді және оларды орындау үшін бар күшін салуда.

- Цех ұжымы жайлы айтып беріңізші.

- БӨАЖА цехының ұйытқысын цехта 20-30 жыл бойы жұмыс істеген тәжірибелі мамандар құрайды. Тәжірибелі мамандардың орнына жастар келуде. Жастар үлкен жетістіктерге әлі жетпегенімен, олардың көбісі ардагерлердің ісін лайықты жалғастыруда, және, бәлкім, кезі жеткенде өздерінің істері мен марапаттарымен цехтың жылнамасына кіретін шығар.

- Жұмысыңыз өте жауапты екен!

- Иә, дәл солай (күледі). Шынында, мұнай өңдеу зауыты - бұл орасан зор және күрделі механизм. «ПҚОП» ЖШС бас метролог қызметі жасап шығарылатын өнімдердің сапасын арттыру, зауыттағы жаңа бақылау мен басқару құралдары мен жүйелерін ауыстыру мен енгізуге қатысты қосқан үлесін мойындамауға болмайды. Бұл біздің зауытымызда жасап шығарылатын өнімдердің бәсекеге қабілеттілікке қолжеткізуге және жоғары

И.В.Горбатенко, бас метролог /
И.В.Горбатенко, главный метролог / I.Gorbatenko,
chief metrologist

сапасын қамтамасыз етуге бағытталған ауқымы мен күрделілігіне қарай орасан зор жұмыс.

Редакция Игорь Горбатенко және Аманкелді Иманғалиевке мақаланы дайындау кезінде көрсетілген баға жетпес көмек үшін алғыс білдіреді!

СББ, АҚҚ, ФХТ, ЗҚ тобының қызметкерлері сигнал беру, бұғатату мен апатқа қарсы қорғаныс сұлбаларының техникалық пайдалануды қамтамасыз етумен айналысуда. Олар физикалық-химиялық талдау жабдығының, зияткерлік құралдардың электронды элементтерінің параметрлері мен жұмыс істеу сенімділігін бақылау жүргізуде, техникалық қызмет көрсету кестелеріне сәйкес жабдықты іске қосуды, орнатуды және пайдалануды жүзеге асыруда.

Шымкент МӨЗ тиісті қондырғыларындағы БӨА, ЖЗШ, Висбрекинг, МНҚАҚ пайдалану тобы және КИП ЛК-6У, МВАҚ, Изомеризациялаудың пайдалану тобының күш-жігерімен бақылау мен басқару құралдарының техникалық қызмет көрсету кестесіне, қондырғылардың техникалық сипаттамасы мен техникалық пайдалану нұсқауларына сәйкес техникалық пайдаланулары қамтамасыз етілуде.

ТҮ БАЖ тобы техникалық қызмет көрсету кестелеріне сәйкес технологиялық үдерістерді басқарудың автоматтандырылған жүйелерінің электронды жабдығының техникалық пайдаланылуымен айналысуда, сонымен қатар ТҮ БАЖ жабдығының параметрлері мен жұмыс істеу сенімділігіне бақылау жүргізуде.

Кезекші топ ТҮ БАЖ электроншы инженерлер мен аспапшылардан тұрады. ТҮ БАЖ электроншы инженерлер кезекші тобы ШМӨЗ қондырғыларындағы технологиялық үдерістерді басқарудың автоматтандырылған жүйелерінің күні-түні дұрыс техникалық пайдаланылуы мен үздіксіз жұмысын қамтамасыз етеді. Аспапшылар кезекші тобының міндеті болып зауыт қондырғыларындағы бақылау мен басқару құралдарының тәуліктік үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету, сонымен қатар БӨА қатысты туындаған ақауларды дер кезінде жою табылады.

Катқрекинг БӨА пайдалану тобы Жаңғырту жобасын іске асыру аясында енгізілетін катқрекинг қондырғысында бақылау мен басқару құралдарының техникалық пайдаланылуын қамтамасыз етеді.

МҰНАЙ ҮНЕМІ БАСТЫ НАЗАРДА. О.ЧЕРВИНСКИЙ МЫРЗАМЕН СҰХБАТ.

Осы нөмірде біз оқырмандарымызға қазақстандық мұнай-газ журналистикасының майталманы, аталған саланы бүгешігесіне дейін білетін Олег Червинскиймен өткен сұхбатты ұсынамыз. Petroleum журналының негізін салушысы және «Черная кровь Казахстана. Нефтяная история независимости» кітабының авторы біздің сауалдарымызға жауап берді.

- Қазіргі таңда әлемдік мұнай-газ саласының жағдайы қандай, оны қалай қысқаша сипаттар едіңіз? Негізгі тенденциялары қандай?

- Саладағы заманауи тенденциялар туралы сөз қозғайтын болсақ, кезекті дағдарыстың еңсеріліп, трендтердің алға жылжи бастағандығын айқын аңғарамыз. Әлемдегі мұнай бағалары барреліне 75-80 доллар диапазонында тұрақтаған, тіпті мұның өзі мұнай өндірушілердің көбісі үшін жаман көрсеткіш емес. ОПЕК ұйымының және картельге кірмейтін, мұнай игеруді шектеу туралы келісімге қосылған елдердің арқасында, бірнеше жыл бұрын мұнай құнының 30-40 долларға төмендеп кетуі салдарынан шикі мұнайдың нарықтағы ұсынысының шамадан тыс артуынан туындаған қауырт жағдай бүгінде оң шешімін тапты.

Бірақ бүгінгі мұнай бағасының өсу себептері мұнымен шектелмейді: мұнай бағасының төмендігі көптеген мұнай игеруші компаниялардың өндірістік бағдарламаларын «қатырып қоюна», жаңа ұңғымаларды бұрғылау, геологиялық барлау жұмыстарын тоқтата тұруына мәжбүрледі. Енді оның орнын толтыратын уақыт келді.

- Сіздің ойыңызша, қазақстандық мұнай-газ секторының негізгі проблемалары қандай? Оларды шешудің қандай жолдарын ұсына аласыз? Туындаған проблемаларды ескере отырып, келешекке бағытталған қандай негізгі жолдарды атап көрсетуге болады?

- Қазақстанның мұнай-газ секторын дамыту жолдары, әрине, үш ең ірі Солтүстік Каспий, Теңіз және Қарашығанақ жобаларымен байланысты. Қашаған - теңізде орналасқан бірінші кен орны, тиісінше, оның ай сайын мұнай игеру қарқынын арттыру әлеуеті жоғары, бұл ретте ЦК-01 газды жер қыртысына кері айдау жобасы аяқталғаннан кейін мұнай игеру көлемі күрт артуы тиіс. Мұнымен бір қатарда, Солтүстік Каспий консорциумы бір-біріне жақын орналасқан Қаламқас-

теңіз және Хазар кен орындарын бірлесіп игеру тұжырымдамасын әзірлеп, бекіту жұмыстарын тәмамдамақ.

«Теңізшевройл» бірлескен кәсіпорны Теңіз кен орнын келешекте кеңейту жобасын бар қарқынымен жүзеге асыруда, жоба аяқталғаннан кейін бірнеше жыл өткен соң жылына қосымша 12 миллион тонна теңіз мұнайы игеріледі деп күтілуде.

ҚПО консорциумының акционерлері Қарашығанақ кен орнын кеңейтуді көздеп отыр. Осының нәтижесінде, 5 жылдан кейін Қазақстанда жыл сайынғы мұнай игеру көлемі 100 миллиондық межені - өтеді деген болжам жасауға болады. Алайда, екінші жағынан, мұнай саласының, тіпті жалпы ел экономикасының үш супергигантқа аса тәуелді болуы мамандардың алаңдаушылығын туғызуда.

Бұдан өзге кен орындары да жоғары тұрақтылық деңгейін қамтамасыз ете алар еді, дегенмен олардың көбісі бүгінде кешеуілдеу кезеңі мен тұрақты төмендеу тенденциясын басынан өткеруде. «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы, сондай-ақ шетелдік инвесторлар тарапынан игеріліп жатқан Атырау, Маңғыстау, Қызылорда, Ақтөбе облыстарындағы құрлықтағы кен орындарының көбісінің пайдаланылып келе жатқанына 40-50 жыл болды және олар игеру шыңын әлдеқашан бағындырып үлгерген. Өндіру көлемінің төмендеуін болдырмау үшін бүгінгі таңда игеру қарқынын арттыру тәсілін қолдану жеткіліксіз, бұл ретте геологиялық барлау жұмыстарына, жаңа әрі жас кен орын-

дарын іске қосуға бағытталған ауқымды инвестициялар қажет. Ал бұл уақыт пен қаражатты талап етеді.

Барлығымыз көріп отырғандай, отандық геологиялық барлау қызметтері қажетті қаражат көзін алмағандықтан, соңғы онжылдықтарда жаңа ірі кен орындары ашылмады. Қашағанның іске қосылуымен тоқмейілсігендей сыңай танытып, назарымызды құрлықтан теңізге аударғанымызбен, онда да жаңа ірі ашылулар орын алмады.

Өткен жылдың соңында Қазақстан Президенті Нұрсұлтан Назарбаев жаңа Салық кодексіне қол қойды, осыған сәйкес барлау және игеру жұмыстарына салық салу жүйесі ағымдағы өзгерген релятивтерге бейімдетілді, бұл жетілген кен орындарында қызмет атқаратын компаниялардың экономикалық ахуалын жақсартып, геологиялық барлау жұмыстарының ынталандырылуына мүмкіндік бермек. Бұл қалыптасқан жағдайды ретке келтіруге септігін тигізеді деп үміттенеміз. Жуырда ғана ресейлік «ЛУКОЙЛ» компаниясы Каспий теңізінің қазақстандық секторындағы екі блокты барлауға ниетті екендіктерін мәлімдеді. Олардың артынан өзге компаниялар да барлау жұмыстарына қызығушылық танытады деп ойлаймын.

- Қашағанды коммерциялық тұрғыдан жетілдіргеннен кейін Қазақстан мұнай игеру көлемі, әлемдік мұнай нарығына әсері жөнінен Таяу Шығыс елдерімен бір қатарда орналаса алады ма, қалай ойлайсыз?

- Олай деп айта алмас едім. Қалай болғанда да, біздің елдегі мұнай игеру көлемі, тіпті Қашағанды қоса алғанның өзінде, Таяу Шығыспен, Венесуэламен және өзге де жаһандық мұнай игеретін аудандармен салыстыруға келмейді. Айтпақшы, ағымдағы жылдың наурыз айында Хьюстонда өткен жыл сайынғы CERAWeek халықаралық конференциясына қатысып қайтқан қазақстандықтар біздің елдің атауының онда тек бір-екі рет, қазақстандық ресми тұлғалардың сөйлеген сөздерінде ғана аталғандығын айтқан еді. ОПЕК басшылығы болсын, аса ірі әлемдік, соның ішінде біздің елде жұмыс істейтін концерндердің өкілдері болсын, жоғары мінберден қазақстандық жобаларды атап өтпеген екен. Бұл Қазақстанның әлемдік энергетика нарығына нақты әсерін айқын сипаттап тұр.

- Соңғы жылдары Сіз «мұнай ісінің генералдарымен» өткізген сұхбаттар циклін жарияладыңыз, олардың қайсысы Сізге өзінің мұнай саласына қосқан үлесімен есте қалды?

- Сұхбаттасушыларымының қандай да бірін бөліп-жарып атау қиын, себебі олардың әрбірі өзінше қызықты, өзінше бірегей тұлға. Әрқайсысы тәуелсіз Қазақстанның мұнай-газ саласының қалыптасуына өзінің қомақты үлесін қоса білді. Нұрлан Балғымбаев – өр тұлға, саланың аңыз адамы. 1994 жылдан бастап мұнай және газ министрі қызметін атқарды, кейіннен қазір «ҚазМұнайГаз» аталатын «Қазақойлдың» негізін қалап, бірінші басшысы болды. Бір кездері біртұтас құрылым болған кеңестің мұнай-газ кешенінің қазақстандық бөлігінің «сынықтарынан» тың саланың негізін құрған адам.

Равиль Чердабаев – енді ғана тәуелсіздігін алған елдің алғашқы инвестициялық жобасы – «Теңішевройл» бірлескен кәсіпорнының тұңғыш директоры, елдің мұнай-газ тәжіндегі гауһарды нарық рельстеріне салған адам.

Мұрат Саламатов, Құмкөлдің ізашары, Сыр өңірінің тақыр шөлінде бірегей кен орнын іске қосып, жайластырған адам, ондағы аздаған «әскердің» бас қолбасшысы.

Балтабек Қуандықов – әйгілі Қашағанды ашқан дарынды геолог, бүгінде Каспий маңы ойпатындағы «Еуразия» атты аса тереңге шөккен ұңғыманы бұрғылау жобасына бастама білдіру арқылы құрлықтан «жаңа Қашағанды» іздеуші адам.

Ұзақбай Қарабалин, «ҚазГрансГаз», «ҚазМұнайГаз» ұлттық компанияларына, мұнай және газ министрлігіне, KAZENERGY қауымдастығына басшылық етуші, өзінің қызметі үшін Қазақстан Республикасының ең жоғары награда-сы саналатын «Қазақстанның Еңбек Ері» атағын иеленген адам.

Осылай жалғастыра беруге болады. Сондықтан менің кәсіби жолымның өмірде мені осы адамдармен, бұдан өзге де көптеген беделді мұнайшылармен, газшылармен кезіктіргендігін мақтан тұтамын.

- Сіздің «Черная кровь Казахстана. Нефтяная история независимости» атты кітабыңыз күннен күнге танымал бола түсуде, сондықтан біздің ойымызша, ол мұнай-газ саласындағы, сондай-ақ Қазақстанның жаңа заман тарихы бойынша мамандандырылған оқулықтардың қатарына кіруге әбден лайық. Кітаптағы оқиғалар хронологиялық тізбек бойынша реттелгендіктен, қабылдауға жеңіл. Онда нарыққа қатысу-

шылардың геосаяси ойындары, «жасырын ойындар», жетістікке қол жеткізу оқиғалары мен миллиондаған сәтсіздіктер жақсы көрініс тапқан. Кітапқа қатысты ресми тұлғалар мен дүйім жұртшылық қандай сын-пікір айтуда? Оны қазақ, ағылшын тілдеріне аудару жоспарда бар ма? Кітаппен жұмыс істеу барысы қалай өтті? Бұдан басқа да кітаптар жарыққа шығару ойыңызда бар ма?

- Бұл кітапты жазу көкейімде бұрыннан бері жүрген. Қарап отырсам, журналистік мансабым бастау алған 1994 жылдан бері тап осы мұнай-газ саласына маманданып-пын. Осы жылдар ішінде өз еліміздің және шетелдің көптеген кен орындарында, Канадада, Тунисте, Италияда, Ұлыбританияда болдым, мұнай саласының қайнарынан сусындаған және тағдыршешті шешімдер қабылдаған адамдармен, мұнайшы мамандармен, сарапшылармен танысып, тілдестім. Сұхбаттардың жазбаларынан, құжаттардың көшірмелерінен, ғұмырнамалар мен естеліктерден тұратын ауқымды мұрағат жинақтадым. Осының барлығын жүйелендіріп, тәуелсіз Қазақстанның мұнай саласының тарихына қатысты өзімнің авторлық көзқарасымды білдіргім келді.

Әйтеуір, осы ойымды жүзеге асыра алдым. Кітапты бір жылға жуық жаздым, осылайша өткен жылдың қазанында Досым Сәтпаевтың жеке қорының «Сөз» баспа жобасы шеңберінде «Черная кровь Казахстана» атты кітабым жарыққа шықты. Кітаптың бастапқы таралымы 1200 дананы құрап, ол бір айдың ішінде-ақ сатылып үлгерді.

Оқырмандардың мұндай ұсынысын көрген «Меломан» баспасы менімен кітапты қайта басып шығару және оны өзінің дүкендер желісінде сату туралы шарт жасасты. Кітапты тағы екі қайтара басып шығаруға тура келді, осылайша бүгінгі таңға дейін кітаптың жалпы таралымы 4200 дананы құрады, бұл Қазақстан үшін жаман емес көрсеткіш деп есептеймін.

Оқырмандар аудиториясы туралы айтар болсам, білуімше, кітабымды мамандықтары, жасы мен әлеуметтік статусы әртүрлі адамдар оқуда. Қандай да бір ресми іс-шараларда маған отырыстан кейінгі әңгімелерде ұлттық компаниялардың жетекшілері, саланың ардагерлері мен әртүрлі фирмалардың басшылары сын-пікірлерін білдіріп жатады. Фейсбукте студенттер, сарапшылар мен журналистер хат жазуда. Өйткені, қалай десеніз де, мұнай үнемі басты назарда, үнемі қызығушылық туындатады. Мұнай саласында құпиялылық реңкі сезілетіні тағы бар, осы себепті мұндай

қызығушылықты қанағаттандыруға тырыстым.

Кітабыма қатысты мұнайшылардан өз құлағыммен естіген жалғыз шағым өткен жылдың қазанында «КИОГЕ» көрмесі шеңберінде өткен кітабымның тұсаукесерінде айтылды. Мұнай компаниясының жетекшілерінің бірі кітаптың атауында «қара қан (черная кровь)» тіркесі қолданылғандығын, алайда біздің, мұнайшылардың «көгілдір қан», яғни элита екендігімізді алға тартқан еді. Бұл қалжың болар деп үміттенемін.

Турасын айтар болсам, иә, кітапты қазақ, ағылшын және басқа да тілдерге аударып, басып шығару жоспарда бар. Бірақ бұл туралы сөз қозғау әлі ертерек сияқты, келіссөздер әлі де жүргізілуде.

- Біздің қызметкерлерге тілер тілектеріңіз бар ма? Лайфхактарыңыз туралы айта кетсеңіз.

- Құмкөлге көзқарасым ерекше. Кен орнына алғаш рет 1997 жылдың күзінде, канадалық зейнетақы қорларының - қазақтың бозқыр даласынан бұрынғы «Южнефтегаз» компаниясын сатып алған «Харрикейн» компаниясының акционерлерінің делегациясымен келген едім. Жолсыз далада жүріп келе жатқан автобус салонына көтерілген шаң мен ілеспе газдың жануы нәтижесінде түзіліп, дала-ны қызыл сағымға бөлеген алау тізбегі сол сапардың ұмытылмас әсерлеріндей көкейімде қалды.

Одан бері Қызылордаға, ондағы кен орындарына, Құмкөлден бөлек - Ақшабулаққа, ҚАМ-ға, мұнай кәсіпшіліктеріне, электр станциясына, вахталық қалашықтарға ауық-ауық келіп жүрдім. Әрине, өндіріс барысының қалай өзгергендігін, «қара алтынды» игеруші жұмыскерлерге қандай жағдайлар жасалғандығын көрудемін. Бұл күрделі де игі еңбек! Мен «ПетроҚазақстан» қаржылай қолдау көрсетіп келе жатқан облыс орталықтарындағы және аудандардағы көптеген әлеуметтік нысандарда болдым. Шымкент мұнай өңдеу зауытында жүргізіліп жатқан ауқымды реконструкциялау жұмыстарын өз көзіммен көрдім. «ПетроҚазақстан» ұжымына екпінді әрі апатсыз жұмыстар, ашық аспан, үйлеріңіз бен жануаларыңызға бақыт тілегім келеді!

Лайфхактарға келетін болсам, сәттілікке қол жеткізудің ерекше құпиялары жоқ; өзіңіз айналысатын істі ұнатып, оған жан-тәніңізбен берілсеңіз болғаны. Мұндайда сәттілік сізге міндетті түрде жол болады!

Қызықты сұхбатыңызға алғысымызды білдіреміз!

(Фотосуреттердің авторы – Анатолий Негода)

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ҚАМТУ – ПҚҚР – ДАҒЫ 5 ЖЫЛДЫҚ ШОЛУ

Қазақстандық қамту - бұл қазақстандық тауарлардың, қызметтер мен еңбек ресурстарының оның экономикасындағы үлесін қамтып көрсететін елдің технологиялық және индустриялық-инновациялық даму деңгейінің көрсеткіші. «Қазақстандық қамту» ұғымының өзі ҚР-да 2009 жылы пайда болды, және сол уақытта қабылданған «ҚР-да жергілікті қамтуды дамыту бағдарламасы» ұлттық өнеркәсіптік, инновациялық өндіріс секторларын және көрсетілетін қызметтер аясын дамытуға бағытталған болатын. Бағдарлама мемлекеттік органдар мен ұлттық компаниялармен сатып алулар ғана арқылы емес, сонымен қатар ірі инвестициялық жобаларды іске асыру кезінде енгізілген болатын.

Біздің компания бағдарламаны іске асырудың ең басынан оның өзінің бөлімшелерінде енгізілуіне белсенді түрде болысты. Мысалы, «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ-да бірыңғай саясаттар мен рәсімдер әзірленген болатын, және соларға сәйкес компания қазақстандық жеткізушілермен ашықтық, кемсітпеушілік, ұзақ мерзімдік жоспарлау және халықаралық сапа стандарттарын енгізу қағидаларына сүйене жұмыс істейді. Директорлар жиналыстары мен тендерлік комиссиялар отырыстарында Қызылорда өңірін одан арғы дамытуға бағытталған жергілікті тауар өндірушілермен өзара әрекеттесу бойынша түрлі мәселелер қарастырылуда. ПҚҚР келісімшарттар мен материалдық ресурстарды басқару бөлімінде қазақстандық тауарлар, жұмыстар мен қызметтер жеткізушілерінің дерекқоры үнемі жаңартылуда.

Сатып алу рәсімдерін өткізген кезде компания қазақстандық тауар өндірушілеріне және жұмыстар мен қызметтерді жеткізушілеріне артықшылық береді, және барлық мердігерлер міндетті түрде ҚР Үкіметінің қаулысымен бекітілген Жер қойнауы бойынша операцияларды жүргізу кезінде тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алу Ережелеріне сәйкес жұмылдырылады.

Сатып алу үдерісінің ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында <http://spon.energo.gov.kz> сайтындағы Жер қойнауын пайдаланушылар есептілігін қабылдау Жүйесінде, сондай-ақ <http://reestr.nadloc.kz> сайтындағы Жер қойнауын пайдалану операцияларын жүргізу кезінде пайдаланылатын тауарлар, жұмыстар мен қызметтер, сонымен қатар, оларды өндірушілердің Тізілімінде жылдық (бір жылға арналған), орта мерзімді (үш жылға арналған) және ұзақ мерзімді (10 жылға арналған) тауарларды, жұмыстарды және

қызметтерді сатып алу бағдарламалары орналастырылады. Сатып алу <http://reestr.nadloc.kz> сайтында «Жер қойнауын пайдалану операцияларын жүргізу кезінде пайдаланылатын тауарлар, жұмыстар мен қызметтер, сонымен қатар, оларды өндірушілердің тізілімі» ақпараттық жүйесінде міндетті түрде сатып алулар туралы хабарландыруларды, конкурстық өтінімдерді ашу хаттамаларын орналастырумен, қорытындыларын жинақтаумен жүзеге асырылады.

Мұнайгаз саласында ең көп талап етілетін әлеуетті жеткізушілер - жергілікті өндірушілер тобын кеңейту үшін, ПҚҚР ҚР Энергетика министрлігі негізгі ұйымдастырушысы болып табылатын «Мұнай және газ: қазақстандық қамтуды дамыту» атты мұнайгаз компаниялар форумдарына белсенді түрде қатысады. Форумдар аясында компания қазақстандық өндірушілерге өзінің орта мерзімге және ұзақ мерзімге бағытталған сатып алулар бойынша жоспарлары бойынша толық ақпаратты ұсынады. Іс-шараның форматы қазақстандық жеткізушілер арасынан әлеуетті стратегиялық серіктестерді тауып алуға мүмкіндік береді, содан кейін олар ПҚҚР дерекқорына енгізіліп, жергілікті қамтудың болжалды көрсеткіштерін есептеген кезде де, сатып алу рәсімдерін жүргізген кезде де есепке алынады.

ПҚҚР мұнайгаз және мұнай-сервистік компаниялар өткізетін түрлі шараларға қатысады, және өзі де оларды өз бетімен өткізеді, мысалы, 2015 жылы қарашада ҚР ЭМ, «Нарық мониторингі және сараптау орталығы» ЖШС өкілдерінің және бірқатар отандық өндірушілердің қатысуымен «Ашық есік күнін» ұйымдастырушысы болып шықты.

Осыған қоса, ПҚҚР БАҚ-та жариялау арқылы сатып алу үдерісіне қатысуға арналған ақпаратты жүйелі түрде қазақстандық компанияларға ұсынып тұрады, жеткізушілерді қазақстандық қамтуды қамсыздандыру бойынша талаптар туралы хабар береді, шетелдік маманды қазақстандық маманмен ауыстыру мақсатын қоса алғанда ҚР азаматтарының біліктілігін арттырумен айналысады, және уәкілетті орган бекіткен мамандықтар тізіміне сәйкес азаматтарды оқытуды

«ESS International» ЖШС» ПҚҚР және Көлжандағы тамақтандыру және мекендеу, жеңіл көлік қызметтері және коммуналдық-тұрмыстық қызметтері саласында қызмет көрсететін компания. Компаниямыз жұмысын 2007 жылы бастаған.

Қызылорда облысының ірі жер қойнауын пайдаланушысы бола тұра, ПҚҚР сатып алулар туралы хабарландыруларды ашық конкурстарға қатысу мүмкіндігін беретін «Жер қойнауын пайдалану операцияларын жүргізу кезінде пайдаланылатын тауарлар, жұмыстар мен қызметтер, сонымен қатар, оларды өндірушілердің тізілімі» тендерлік алаңшасында орналастырады. Электрондық сатып алулар - жергілікті бизнеске нақты көмек көрсететін дәл осы сала болып табылады, себебі қазақстандық қамтуды дамыту бағдарламасына қатысу арқасында, электрондық сатып алу компаниямызда өндіріс көлемі өсіп, білімдер және технологиялар трансфері белсендірілген, жаңа жұмыс орындары құрылған. Мысалы, алдағы Солтүстік-Батыс Қызылқия кен орнын игеру арқасында компаниямызда қосымша жұмыс көлемі пайда болды да, біз жаңа жұмыс орындарын жасай ала білдік».

Мұрат Жолдасов,
«ESS International» ЖШС
Директоры

жүргізеді. Осыдан басқа, ПҚҚР әр үш жыл сайын сатып алынатын тауарлар, жұмыстар және қызметтердегі жергілікті қамтуды дамыту бағдарламасын құрастырады. Бағдарламаның мақсаты болып компанияның жалпы сатып алу көлеміндегі қазақстандық өнімдердің үлесін арттыру және қазақстандық өндірушілермен ұзақ мерзімді кооперациялық байланыстарды орнату табылады.

2018 жылы ПҚҚР Қызылорда облысының Әкімдігімен сатып алынатын тауарларда, жұмыстарда және қызметтерде «Мақсатты индикаторларды» белгілеу бойынша Меморандум жасасқан болатын: тауарлар - 25%-дан кем емес, жұмыстар мен қызметтер - 50%-дан кем емес болуы керек.

«ПҚҚР» АҚ бойынша 2013-2017 жылдарындағы сатып алынған тауарлар, жұмыстар және қызметтердегі жергілікті қамту

Атауы	2013 жыл	2014 жыл	2015 жыл	2016 жыл	2017 жыл
Тауарлар	29,9%	36,8%	45,8%	47,3%	46,3%
Жұмыстар	83,6%	89,4%	83,7%	82,7%	82,5%
Қызметтер	87,3%	89,9%	89,9%	89,5%	89,2%

«ПЕТРОҚАЗАҚСТАН» КОМПАНИЯСЫНДАҒЫ КОРПОРАТИВТІК ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

Бүгінде корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік түсінігі қазақстандық қоғам тарапынан жиі қолданылатын ұғымға айналған. Шағын компаниялардан бастап ірі компанияларға дейін халықтың аз қамтылған топтарын, дарынды балалар мен жастарды қолдау мақсатында қаражат бөлу, спорт, мәдениет және өнер саласындағы жобаларға бастама білдіріп, оларға қолдау көрсету арқылы қоғамның дамуына өз үлесін қосуға талпыныс білдіруде. Және де біз, «ПетроҚазақстан» қызметкерлері, біздің компанияның ол құрылған алғашқы жылдардан-ақ өз қызметін жүзеге асыратын өңірлерде қоғамның әл-ауқаты мен әлеуметтік инфрақұрылымды дамыту және жетілдіру жұмыстарына белсенді қатысу арқылы осы қозғалысқа әрдайым бастамашы болғандығын мақтан тұтамыз. Компанияның барлық бөлімшелері: ПҚҚР, ПҚОП, ПҚОСИ корпоративтік әлеуметтік жауапкершілікті игерудің бірыңғай стратегиясы мен саясатын жүзеге асыруда. Сіздің назарыңызға – «ПетроҚазақстан» әлеуметтік жобаларының соңғы 12 жыл бойынша шолуын ұсынамыз.

«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ (ПҚҚР)

ПҚҚР компаниясы ұстанатын бағым бағыттардың бірі болып атаулы әрі мақсатты көмек көрсету табылады, бұл ретте ұзақ мерзімді бағдарламаларға, халықтың қорғалмаған топтарына, балаларға, соғыс және еңбек ардагерлеріне, мүгедектерге, сондай-ақ денсаулық сақтау, спорт, мәдениет және өнер саласындағы мекемелерге қолдау көрсетуге ерекше көңіл бөледі.

Осы орайда, жүзеге асыру мерзімі 10 жылдан асатын ұзақ мерзімді әлеуметтік жобаларды, соның ішінде Қызылорда

облысының Қазалы ауданының Әйтекеби ауылындағы «Шапағат» мүгедек балаларды сауықтыру орталығын; Жаңақорған ауданындағы «Балдәурен» қоғамдық қоры жанында ашылған көп балалы және аз қамтылған отбасыларға, сондай-ақ жетімдерге арналған 50 орындық «Балғын» балабақшасын; аз қамтылған отбасылардан шыққан балаларға, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынан айырылған балаларға арналған «Арай Санрайз» балалар лагерінде тегін демалыстың ұйымдастырылуын; Балалар үйіне, № 2 «Мұрагер» орта мектебіне және жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынан

айырылған балаларға арналған «Атамекен» отбасы үлгісіндегі балалар ауылына қолдау көрсету шараларын атап өткіміз келеді.

2011 жылы Құмкөл кен орнын өнеркәсіптік игеру жобасының 25 жылдығы аясында «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» тарапынан облыстық балалар ауруханасына медициналық жабдық сатып алу үшін 150 мың АҚШ доллары сомасында демеушілік қолдау көрсетілді.

2015-2016 жылдары «ПҚҚР» АҚ Қытай Ұлттық Мұнай-газ Корпорациясы мен ҚР Мәдениет және спорт министрлігі арасындағы келісім шеңберінде республикалық маңызы бар «Астана қаласындағы Қазақ ұлттық хореография академиясын жобалау және тұрғызу» жобасының демеушілерінің бірі атанды.

Жыл сайын «ПетроҚазақстан» тобы Қызылорда облысы және Қарағанды облысының Ұлытау ауданын әлеуметтік-экономикалық дамыту шараларына белсенді қатысуда. Әртүрлі әлеуметтік маңызы бар жобаларды жүзеге асыру кезінде қаржылай қолдау көрсетілген ұйымдар мен мекемелердің қатарында «Туған жер» қауымдастығын, «Сыр орма-

«Атамекен» отбасылық типтегі балалар ауылында, Қызылорда қ. / В детской деревне семейного типа «Атамекен», г.Кызылорда / At Atameken family type Children's Village, Kyzylorda

Жалпы алғанда, Қызылорда облысын және Қарағанды облысының Ұлытау ауданын әлеуметтік-экономикалық дамыту меморандумдары аясында 2005 жылдан 2015 жылға дейінгі кезеңде 3,8 млрд. теңгеден астам қаржы бөлінді.

Қызылордадағы Наурыз мерекесінде ПҚҚР-дың киіз үйі / Юрта ПҚҚР на праздновании Наурыза в Кызылорде / PKKR yurt at Nauryz celebration in Kyzylorda

ны» жастар қоғамдық бірлестігін, «Сыр болашағы корпоративтік қорын, сондай-ақ «Мәңгілік ел» корпоративтік қорының Қазақ хандығының 550 жылдығына орай ұйымдастырған іс-шарасын атап шығуға болады.

Әр жыл сайын ПҚҚР дәстүрлі қайырымдылық жобаларын да жүзеге асыруда. Олардың бірі болып Жаңа жыл және Наурыз мейрамы қарсаңында компанияның 150 зейнеткеріне, өндірісте жарақат алған жұмыскерлерге және асыраушысынан айырылған отбасыларға азық-түлік қорын тарату науқаны табылады. «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» соғыс және еңбек ардагерлеріне көмек көрсетіп, оларға Қазақстанның шипажайларында тегін емделу мүмкіндігін ұсынууда.

Жыл сайын 1 маусымда атап өтілетін Халықаралық балаларды қорғау күні

қарсаңында компания қалалық білім бөлімі ұйымдастырған балаларға арналған конкурстарға сыйлықтар мен 5000 балмұздақ сатып алу арқылы қаланың орталық алаңындағы мерекелік іс-шараларды түгелдей қаржыландырып, балаларға қуаныш сыйлауда. Оқу жылы қарсаңында «Бірінші сынып оқушысы» және «Мектепке барар жол» науқандары аясында ПҚҚР облыстың ауқатсыз және көп балалы отбасыларынан шыққан 300-ден астам балаға арқаға асатын оқушы сөмкесі мен мектеп құралдарының толық жиынтығын таратады. 2011 жылдан 2015 жылға дейінгі аралықта «ПҚҚР» АҚ «Қуаныш керуені» науқанын ұйымдастырып, осының шеңберінде әртүрлі спорттық жарыстар мен мәдени ойын-сауық шараларына белсенді түрде қатысқан 1500-ден астам балаға сыйлықтар берді. Бұл акция жекелеген

2014 жылы Қызылорда облысының әкімдігі, «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ, «Көлжан» ЖШС және «ПетроҚазақстан Венчерс Инк.» компаниясының филиалы арасында Қызылорда облысын әлеуметтік-экономикалық дамыту мақсатында Ынтымақтастық туралы меморандумы шеңберінде «SOS-Kinderdorf» жобасы бойынша Қызылордада жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынан айырылған балаларға арналған «Атамекен» отбасы үлгісіндегі балалар ауылының құрылысы басталды. Балалар ауылы 2015 жылдың маусымында пайдалануға берілді. Меморандумға сәйкес, балалар ауылын жобалау және тұрғызу үшін «Игілік» корпоративтік қорына «ПҚҚР» АҚ тарапынан 550 млн. теңге аударылса, «Көлжан» ЖШС материалдық-техникалық жабдықтау жұмыстарына 100 млн. теңге бөлді. Балалар ауылы – бұл қос қабатты сегіз тұрғын үйден және бір әкімшілік ғимараттан тұратын, №1 интернат-балалар үйінің тәрбиеленушілеріне арналған отбасы үлгісіндегі коттеждер қалашығы. Ағымдағы уақытта балалар ауылын жасы үштен он сегіз жасқа дейінгі 57 бала мекендеуде, бірақ бұл жерге 80 адамға дейін орналастыруға болатынын айта кеткен жөн. Балалар ауылында 25 қызметкер жұмыс істеп, мұндағы тәрбиеленушілердің ересек өмірге алғаш қадам басуларына көмектесуде.

аудандар мен Қызылорда қаласындағы балаларға арналған 8 демалыс лагеріндегі 5 лек бойынша өткізілді.

Шымкенттегі Ұлы Жеңісті мерекелеу / Празднование Великой победы в Шымкенте / Great Victory celebration in Shymkent

«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС (ПҚОП)

ПҚОП әлеуметтік саладағы бірқатар жеке бастамаларды жүзеге асырады, соның ішінде мәдениет және спорт, денсаулық сақтау және білім беру салаларына қолдау көрсетеді. Сондай-ақ компания ауылдық жерлердің тұрғындарына, қолөнершілерге, жетім балаларға, дарынды жастарға, мүгедектерге, ҰОС және тыл ардагерлеріне көмек көрсетеді. 2005-2018 жылдары ПҚОП көрсеткен қолдаудың арқасында Оңтүстік Қазақстан облысында «Қазақстан әйелдері кедейлікке қарсы», «Балаларды қамқорына алу - әркімнің ісі», «Мектепке барар жол», «ОҚО-дағы қолданбалы өнерді қолдау және дамыту» сияқты жобалар жүзеге асырылды.

Біз мақтан тұтатын маңызды жобалардың бірі болып «ПетроҚазақстан» компаниясы мен әкім жанындағы әйелдер ісі және отбасы-демографиялық саясат жөніндегі облыстық комиссияның «ОҚО-дағы қолданбалы өнерді қолдау және дамыту» атты бірлескен жобасы табылды. 2010-2013 жылдары қолөнер кәсібін, аз қамтылған, көп балалы отбасылардың үйдегі еңбегін дамыту және қосымша жұмыс орындарын құру мақсатында компания «ОҚО қолөнершілерінің ресурстық орталығын» техникалық жабдықтауға қолдау көрсетті.

Комиссиямен бірлесіп жүзеге асырылатын «Балаларды қамқорына алу - әркімнің ісі» науқаны аясында біздің компания көптеген жылдар бойы біздің қоғамның қорғанысқа аса мұқтаж тобы – балаларға қолдау көрсетіп келеді. Осы акция барысында балабақшалар мен мектептердегі балаларға оқулықтар мен ойыншықтар сыйға беріледі, бұлардың қатарында ата-

ПҚОП-тың әлеуметтік серіктесі - Шымкенттегі балет мектебі / Социальный партнер ПҚОП - Балетная школа в Шымкенте / PKOP social partner - Shymkent Ballet School

анасының қамқорлығынан айырылған балалар мен жетім балалар да, оқу озаттары да бар.

Компания жиырма жылдан астам уақыт бойы Сайрамдағы №4 балалар үйіне және қамқорлыққа алынған №65 мектеп-гимназияға жөндеу жұмыстарын жүргізу және қажетті әдістемелік материалдар сатып алу үшін демеушілік қолдау көрсетті. Қарабастау ауылындағы №99 мектепке 15 жыл бойы әр жыл сайын демеушілік қолдау көрсетілуде, осы уақыт ішінде оларға компьютерлер беріліп, жөндеу жұмыстарына қаржы бөлінді, аз қамтылған және көп балалы отбасылардан шыққан мектеп оқушыларына ең қажетті заттар сыйға тартылды.

Компания Оңтүстік Қазақстан облысындағы балаларға арналған жалғыз Балет мектебіне ол құрылған күннен бастап көмектесіп келеді. Осының арқасында мектептің тәрбиеленушілері

Түркияның Алания қаласында өткен Халықаралық «Сәттілік тұмары» балалар мен жасөспірімдер шығармашылығы фестивалі-конкурсына және Болгарияда өткен Халықаралық «Қалалар өмірі» конкурсына қатысуға мүмкіндік алып, үшінші дәрежелі Лауреат кубогымен және екі дипломмен марапатталды.

Сондай-ақ ПҚОП «М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетіне» мунай өңдеу саласындағы мамандарды дайындау кезінде ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізуге арналған жабдық мен техникалық әдебиеттер береді.

Компания облыстың қоғамдық ұйымдары мен мекемелерінің өтініші

2006 жылдан 2015 жылға дейінгі аралықта «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС Оңтүстік Қазақстан облысының әкімдігімен бірге өңірді Әлеуметтік-экономикалық дамыту меморандумдарын жасасты. Меморандумдар аясында бөлінген қаражат әлеуметтік және инфрақұрылымдық жобаларды жүзеге асыру, соның ішінде «Ардагерлер үйіне» медициналық жабдық сатып алу, Шымкент қаласындағы Мамандандырылған Балалар үйін күрделі жөндеуден өткізу, «Жастар үйі» ғимаратының құрылысын жүргізу, Сайрам ауданының Жұлдыз ауылдық округіндегі жаңа ауылға ауыз су құбырын тарту, сондай-ақ осы округтің әлеуметтік объектілеріне қолдау көрсету үшін жұмсалды. Жалпы 10 жыл ішінде «ПҚОП» ЖШС тарапынан 1,5 млрд. теңгеге жуық қаражат бөлінді.

Құмкөлдегі Наурыз мерекесі / Празднование Наурыза на Кумкөле / Nauryz celebration at Kumkol

бойынша оларға тұрақты түрде көмек көрсетеді. Мәселен, 2006 жылы «ОҚО мүгедектерді сауықтыру орталығы» ММ ғимаратына құрылыс және жөндеу жұмыстары жүргізілді. 2007 жылы «ОҚО әйелдер мен балаларды қолдау орталығы» ҚБ-нің өтініші бойынша «Қазақстан әйелдері кедейлікке қарсы» республикалық акциясының айлығы аясында 420 ауқатсыз тұрғынға азық-түлік пакеттері таратылса, 2008 жылы су тасқынынан зардап шеккен ОҚО-ның 400 тұрғынына азық-түлік пакеттері мен киім-кешек беру арқылы қолдау көрсетілді. 2009 жылы ПҚОП облыс пен Шымкент қаласының аса мұқтаж тұрғындарына, соның ішінде ауқатсыз отбасылардағы көп балалы аналарға; АҚТҚ инфекциясын жұқтырған балалары, мүгедек балалары бар отбасыларға қолдау көрсетті. Құрақ көрпеше, қабырғаға ілінетін панно, қалыңдықтың жасауына көрпе тігу сияқты қолданбалы ұлттық өнерді дамыту мақсатында жеке ісін ашу үшін Жасөспірімдер үйінің түлектеріне тігін жабдығы, материалдар мен маталар берілді.

2010 жылы қосымша жұмыс орындарын құру мақсатында Сарыағаш, Мақтаарал, Созақ аудандарының, Кентау және Арыс қалаларының Әйелдер кеңестеріне тігін жабдығы табысталды. 2011-2012 жылдары компания Шымкенттің және ОҚО-ның 15 ауданының балаларға арналған медициналық мекемелеріне медициналық жабдықты сатып алу арқылы қолдау көрсетті. Сондай-ақ 2014 жылы «Балалар психоневрологиялық медициналық-әлеуметтік мекемесі» КММ-не қолдау көрсетіліп, аталған мекемеге медициналық жабдықты сатып алынды.

«Парыз» жоғары марапаты / Высокая награда «Парыз» / "Paryz" prestigious award

Бірнеше жыл бойы ПҚОП Жұлдыз ауылдық округінің, Сайрам ауданының халқының әлеуметтік қиыншылықтарын шешуге қол ұшын созып келеді, мәселен, Меморандумға қол қоюдан бөлек, телефон тораптарын орнату, трансформатор сатып алу және орнату жұмыстарына қолдау көрсетілді. 2010 жылы Наурыз мейрамы қарсаңында Жұлдыз ауылдық округінің ауқатсыз, көп балалы отбасылары мен мүгедек балалары бар отбасыларының әрқайсысына жалпы сомасы 1,25 млн. теңге құрайтын мөлшерде үн үйлестірілді. «Талап» ҚҚ-ның өтініші бойынша 21 мүгедекке мүгедектер арбасы сыйға берілді.

ПҚОП жастар арасында салауатты өмір салтын насихаттау мақсатында спортты дамытуға қаржы бөлуде. 2005 жылы «Ордабасы» МКҚК футбол командасына қолдау көрсетілді. Бірнеше жыл бойы

ПҚОП Шымкент қаласында Еңбегі сіңген спорт шебері Ә. Юсупованың жұлдісіне ұйымдастырылған көркем гимнастика турнирін өткізуге қаржы бөліп келді. 2017 жылы футболды көпшілікке тарату мақсатында «Қазақстандық футбол әуесқойлары лигасына» Қазақстандық футбол әуесқойлары лигасының I Ардагерлер арасындағы чемпионатын ұйымдастыру және өткізу үшін қаржы бөлінді. Соңғы жылдар ішінде компания Бокс федерациясы спортшыларының халықаралық деңгейдегі жарыстарға қатысуына, Қазақстанда спорт сайыстарын өткізуге демеушілік етіп келеді, сондай-ақ елдің жекелеген өңірлеріндегі балаларға арналған бокс үйірмелерін дамытуға қолдау көрсетуде. 2018 жылы Теннис Федерациясының Шымкенттегі филиалына Шымкент қаласында балаларға арналған төрт республикалық турнирді өткізу үшін қолдау көрсетілді.

Оңтүстік Қазақстан облысының ҮОС ардагерлеріде назарсыз қалған емес – жыл сайын компания Жеңіс күні құрметіне оларға көмек көрсетуде. 2010 жылы жергілікті және республикалық арналардан «ПетроҚазақстан» компаниясының қолдауымен түсірілген, Оңтүстік Қазақстан облысынан шақырылған Ұлы Отан соғысына қатысушылар туралы деректі фильм есте қалды. 2015 жылы Жеңістің 70 жылдығының құрметіне ПҚОП ОҚО-ның Еңбекші ауданына қарасты Қарабастау ауылының Ұлы Отан Соғасында қаза тапқан жауынгерлеріне арналған ескерткішті қалпына келтіруге ат салысты. 2018 жылы «Ардагерлер ұйымының» Еңбекші аудандық филиалына көмек көрсетіліп, Жеңіс күніне орай ҮОС-ның тыл еңбеккерлеріне теледидарлар табысталды.

«Алтын Жүрек» сыйлығының салтанатында / На церемонии вручения Премии «Алтын Жүрек» / At Altyn Zhurek award ceremony

«ПетроҚазақстан Оверсиз Сервисез Инк.» АФ (ПҚОСИ)

Компанияның Алматы қаласындағы жобаларының мақсаты болып өнер, мәдениет және спорт салаларындағы қоғамдық маңызы бар іс-шараларды ұйымдастыруға жәрдемдесу, сондай-ақ ғылыми-білім беру және әлеуметтік салалардағы бастамаларды жүзеге асыру табылады.

«Добровольное Общество «Милосердие» (ДОМ) қоғамдық қоры – «ПетроҚазақстан» компаниясы қызметтік шығындарын қаржыландыру міндеттемесін өз мойнына алып, көптеген жылдар бойы белсенді ынтымақтастық орнатып келе жатқан мекемелердің бірі. Компания тарапынан көрсетілетін мұндай қолдаудың арқасында фонд қызметкерлері коммуналдық, коммуникациялық қызметтерінің және жалға берілген ғимараттың ақысын төлеп, өз жобаларын жүзеге асыруда, олардың ішінде: Қордың қызметкерлері қазақстандық қоғам үшін маңызды жобаларды, соның ішіне Қазақстанда емдеуге келмейтін ауруларға шалдыққан балаларға көмектесуге бағытталған «Балаларға өмір сыйла», «Аутизмді жеңе аламыз», «Жетімін жылатпаған Қазақстан» жобалары кіреді. Жұртшылықты кеңінен ақпараттандыру және мұқтаж жандарға бейжай қарамайтын, қайырымдылық қызметіне ат салысқысы келетін қазақстандықтардың санын арттыру мақсатында компания 2011 жылдан бастап «Хабар» телеарнасындағы «Балаларға өмір сыйла (Подари детям жизнь)» атты телебағдарламаның дайындалуына және эфирден таратылуына демеушілік көрсетіп келеді.

Б.Төлегенованың «Сүйіспеншілік, үміт және сенім» автобиографиялық кітабының тасу кесерінде / На презентации автобиографической книги «Любить, надеяться и верить» Б.Тюлегеновой / At presentation of the biography book of B.Tulegenova 'Love, hope and believe'

«ПетроҚазақстан» компаниясы көптен бері Алматы қаласы мен Медеу ауданындағы ҮОС Ардагерлері кеңесімен, «Оңтүстік Қазақстанның геология ардагерлері» ҚБ-мен ізгі қарым-қатынас орнатып, оларға қажетті қаражат бөліп келеді.

Қазақстандық және әлемдік мұраны сақтап қалу және дәріптеу мақсатында компания мәдениет және өнер саласындағы маңызды жобаларда ат салысып тұрады. Мәселен, «ПетроҚазақстан» компаниясы Тұңғыш Президент қорына қолдау көрсетіп, Алматыдағы «Францияның маржандары – Ренессанс дәуірінен қазіргі таңға дейінгі француз өнері мен мәдениеті» атты француз көркемөнер мұраларының көрмесіне демеуші болды, сондай-ақ Ал-

матыда Орталық Азия мен Қазақстанның атақты көркемсурет шеберлерінің «Жылы өлке» атты көрмесін ұйымдастырып өткізді. «ҚазЭнерджи» қауымдастығының 10 жылдығына орай 2015 жылдың қыркүйегінде компания тарапынан «Has Sanat» галереясының көркем көрмесі, сондай-ақ қазақстандық және әлемдік сахна жұлдыздары Айман Мұсахаджаева, Жания Аубакирова, Майра Мұхамедқызы, Димаш Құдайберген және т.б. қатысуымен өткен классикалық музыка концерті ұйымдастырылған болатын.

Көптеген жылдар бойы біздің компаниямыз әлемдегі ең дарынды, барша қазақ халқы сүйсініп тыңдап, аса құрметтейтін аңыз адам, Кеңес одағының халық әртісі, Социалистік еңбек ері - Бибігүл

Астанадағы «Өнер синергиясы» жобасы аясында концерт / Концерт в рамках проекта «Синергия Искусства» в Астане / A concert within implementation of 'Synergy of Art' project in Astana

Ахметқызы Төлегеновамен жақсы қарым-қатынаста. Бибігүл Ахметқызы біздің көптеген іс-шараларға қатысып аса қадірлі қонақ болуда. Бірнеше жыл бұрын компания қызметкерлеріне және серіктес компанияларға сыйлық ретінде Алматыда Абай атындағы Мемлекеттік Опера және балет театрында «Бибігүл Төлегеновамен Наурыз» атты арнайы концерт ұйымдастырылған болатын. Көрермендер бұл концертті қатты ұнатқан еді. Сонымен қатар, компания Бибігүл Ахметқызы өзі ұйымдастырған Қазақстандағы жалғыз кәсіби вокалды конкурс - Б.Төлегенованың вокалистер конкурсына көп жылдар бойы қолдау жасап келеді. Бұған қоса, компания Б.Төлегенованың өмірі мен шығармашылығы жайлы көркем-биография жанрындағы кітапты шығару идеясын жүзеге асыру және оның бас демеушісі атану құрметіне лайық болды.

Көптеген жылдар бойы «ПетроҚазақстан» компаниясы қазақстандық балеттің маңдайалды 80-дан астам тәжіребесі бар мектебін сақтап, одан әрі дамытып келе жатқан, ел аумағындағы жалғыз кәсіби балет мектебі саналатын Селезнев атындағы Алматы хореографиялық училищесінің шығармашылық ұжымына қолдау көрсетуде.

Үздік оқушылар өздерінің шеберліктерін әлемдік сахнада көрсетуге мүмкіндік алған еді. Бұған компаниямыздық үлес қосқанын біз мақтан тұтамыз.

Жоғарыда айтылғандай, «Петро-Қазақстан» үшін басымдықтың бірі салауатты өмір салтын насихаттау болып табылады. Бірінші кезекте, бұл компанияның өз жұмысшыларына қатысты, сондықтан «ПетроҚазақстанның» барлық бөлімшелерінде жұмысшыларға физикалық белсенділігін көтермелеу үшін жағдай жасалды.

Қайырымдылық жобаларын жүзеге асырумен қатар, компания қоғамдағы қайырымдылық сипаттағы іс-шаралардың одан әрі дамып, насихатталуына септігін тигізуде. Жыл сайын өткізілетін «Алтын Жүрек» қоғамдық сыйлығын ұйымдастырушы «Бауыржан» қоғамдық қорының идеяларын толығымен құптай отырып, көптеген жылдар бойы «ПетроҚазақстан» компаниясы қайырымдылық қызметі қоғамға үлгі болып, оның дамуына тікелей ықпалын тигізетін адамдар мен ұйымдарды анықтау мен марапаттауды мақсат тұтатын осы Қазақстандағы қайырымдылық саласындағы жалғыз сыйлыққа демеушілік көрсетіп келеді.

Марапаттар

2008

- «ПетроҚазақстан» компаниясы National Business (NB 100) журналының 2008 жылғы рейтингінде мұнай-газ компаниялары арасында 5-ші орынға, ал Қазақстанның бүкіл кәсіпорындары арасында 7-ші орынға жайғасты.
- ПҚҚР бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі «Парыз» республикалық конкурсы аясында «Үздік әлеуметтік жауапты кәсіпорын» номинациясы бойынша Қазақстан Президентінің күміс дәрежелі «Парыз» Сыйлығымен марапатталды.
- ПҚОП қайырымдылық саласындағы «Алтын Жүрек» ұлттық сыйлығының лауреаты атанды.

2009

- «ПетроҚазақстан» компаниясы Exclusive журналының рейтингінде мұнай-газ компаниялары арасында 4-ші орынға жайғасты.
- «Жыл таңдауы - 2009» аймақтық байқауының «Үздік өндіріс» номинациясында ПҚОП халықтың берген дауысының қорытындысы бойынша жеңімпаз атанып, 1-дәрежелі «ОҚО-ның Алтын көшбасшысы» дипломымен марапатталды.
- ПҚҚР Қызылорда облысының әлеуметтік саласына қосқан үлесі үшін «2009 жылдың меценаты» атағына ие болды.
- ПҚҚР мұнай-газ саласындағы «Үздік экологиялық бағдарлама» номинациясы бойынша «Алтын Прометей» сыйлығының иегері атанды.

2010

- «ПетроҚазақстан» компаниясы республиканың ең ірі 500 компаниясының рейтингінде (National Business) 5-ші орынға жайғасты.
- «ПетроҚазақстан» компаниясы өз қызметін жүзеге асыратын өңірлерде жергілікті қоғамдастықты тұрақты дамыту деңгейін өлшеудің әлеуметтік әдістемесі бойынша «Сандж» зерттеу орталығы ұйымдастырған рейтингте 5-ші орынды және осы рейтингтің экологиялық компоненті бойынша 2-ші орынды иеленді.

2011

- «ПетроҚазақстан» компаниясы «Қазақстанның ең ірі 100 компаниясы» рейтингінде («Эксперт-Қазақстан» РА) 4-ші орынға жайғасты.
- «ПетроҚазақстан» компаниясы KazEnergy қауымдастығы ұйымдастырған «Ар-Намыс» конкурсында «Тұрақты әлеуметтік позиция» номинациясы бойынша «Ар-Намыс» сыйлығымен марапатталды. Бұл сыйлық «Добровольное общество «Милосердие» ҚҚ-мен бірлесіп жүзеге асырған әлеуметтік жоба үшін берілді.
- ПҚОП бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі «Парыз» республикалық конкурсы аясында «Экологияға қосқан үлесі үшін» номинациясы бойынша алтын жүлденің иегері атанды.

2013

- «ПетроҚазақстан» компаниясы «Қазақстанның ең ірі 200 компаниясы» рейтингінде («Эксперт-Қазақстан» РА) 5-ші орынға жайғасты.
- ПҚҚР Ұлттық бизнес рейтингтің нәтижелері бойынша «Қазақстан көшбасшысы – 2013» ұлттық сертификатын иеленді.
- ПҚОП KazEnergy қауымдастығы ұйымдастырған конкурста «Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі» номинациясы бойынша сертификатқа ие болды.
- «ПетроҚазақстан» компаниясы «Мұнайшы» корпоративтік журналы үшін «Үздік салалық корпоративтік басылым» номинациясы бойынша KazEnergy дипломымен марапатталды.

2016

- ПҚОП бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі «Парыз» республикалық конкурсында «Экологияға қосқан үлесі үшін» номинациясы бойынша алтын жүлде иегері атанды.

2017

- Оңтүстік Қазақстан облысы әкімдігі тарапынан «ПетроҚазақстан Ойл Продак» ЖШС Президенті Цзян Ши Оңтүстік Қазақстан облысында кәсіпкерлікті дамытуға қосқан айрықша үлесі үшін «Жылдың үздік инвесторы» номинациясы бойынша марапатталды.

БІЗДІҢ БІРІККЕН КӘСІПОРЫНДАРЫМЫЗДАҒЫ КОРПОРАТИВТІК ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК: «ҚАЗГЕРМҰНАЙ» БК» ЖШС

«ПетроҚазақстан» компаниясының үлестік қатысуы 50%-ды құрайтын біздің «Қазгермұнай» БК» ЖШС бірлескен кәсіпорны сондай-ақ өңір көшбасшысы болып келеді және Қызылорда облысының әлеуметтік инфрақұрылымын жақсартуда белсенді қатысуда.

«Қазгермұнай» өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына ашықтық пен айқындық қағидаттарына сүйене, Қызылорда облысының әкімдігімен, қоғамдық қорлар мен ұйымдармен белсенді түрде өзара әрекеттесе тұра жәрдемдеседі. Демеушілік пен қайырымдылық көмектің негізгі бағыттары болып өңірді абаттандыру, Қызылорда қаласы мен облысында әлеуметтік тұрғыдан маңызды нысандар құрылысын қаржыландыру, қоғамдық қорлар мен бейкоммерциялық ұйымдардың қызметін, білім беру, мәдениет және спорт саласын қолдау, халықтың қорғалмаған топтарына көмек көрсету табылады.

Жыл сайын «Қазгермұнай» БК» ЖШС және Қызылорда облысының әкімдігі арасында өңірдің Әлеуметтік-экономикалық даму саласында ынтымақтастық жайлы меморандумдар жасалуда, және

2010 жылы «Қазгермұнай» Елбасы Н.Ә. Назарбаев құрған Бизнесстің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі «Парыз» конкурсының «Үздік әлеуметтік жауапты кәсіпорын» номинациясында қола жүлдесін иеленген болатын. 2014 жылы компания «Үздік әлеуметтік жауапты кәсіпорын» ретінде «Парыз» сыйлығының гран-при жүлдесін алып, қайтадан конкурстың лауреаты атанды.

2014 жылы «Қазгермұнай» Швейцарияның Өнеркәсіп пен жаңа технологияларға жәрдемдесу агенттігі (ОПИ), біріккен Швейцария - ТМД сауда-өнеркәсіп палатасы және ЕМА INVEST инвестициялық жобаларды қолдау қоры құрған абыройлы Grand Prix Euroopen de la Qualite байқауына табысты (сапа үшін Еуропалық гран-при) қатысқан болатын. Компания «Мұнай-газ саласындағы жетістіктері үшін» және «Өңір инфрақұрылымын дамытуға қосқан үлесі үшін» атты номинацияларында лауреат атанды.

Қызылордадағы муз айдынында / В ледовом дворце в Кызылорде / At the Ice Place in Kyzylorda

олардың шеңберінде «Қазгермұнай» инфрақұрылым, медицина, спорт, мәдениет нысандарының құрылысын іске асыруға және өзге әлеуметтік тұрғыдан маңызды жобаларды орындау үшін демеушілік көмек түрінде ақшалай қаражатты бөлуде.

Мысалы, 2014-2017 жылдары осы меморандумдар аясында «Қазгермұнай» тарапынан 3,8 млрд. теңге сомасынан астам ақшалай қаражат бөлінген болатын. Бұл қаражат қалалық ипподром мен орта мектептер аймақтарында спорт алаңшаларының құрылысына; Қызылорда облысы Қармақшы

ауданындағы «Қорқыт Ата» мемориалдық кешенін қалпына келтіру мен ашуға; Қызылорда қ. Талсуат аулындағы 300 адамға арналған психикалық-неврологиялық интернаттың құрылысын аяқтауға, сонымен қатар Қызылорда қ. Жастарға қызмет көрсету орталығының құрылысына жұмсалған болатын. Осыған қосымша, қаражат қайырымдылық науқандарды өткізу және әлеуметтік тұрғыдан маңызды жобаларды жүзеге асыру мақсаттарында, сондай-ақ Қызылорда қаласының инфрақұрылымын жақсарту үшін пайдаланылған.

Қазгермұнайдың қолдауымен салынған ипподром / Ипподром, построенный при поддержке «Казгермұнай» / Hippodrome built with the support of Kazgermunai

ОҚИҒАЛАР КҮНТІЗБЕСІ

Қаңтар

12 қаңтар - ҚР Энергетика вице-министрі Б.Ақшолоқов «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-не жұмыс сапарымен келді.

Ақпан

2 ақпан - ҚР Энергетика министрлігінің Қоршаған ортаны қорғау бойынша бірыңғай ақпараттық жүйесі сайтында «ПҚОП» ЖШС дайындаған 2017 жылға арналған Қалдықтарды түгелдеу есебі тіркелді.

9 ақпан - «ПҚОП» ЖШС жастар арасында спортты дамыту мақсатында ұйымдастырушылық базаны жақсарту үшін «ОҚО Бокс федерациясына» демеушілік көмек көрсетті.

10 ақпан - ПҚОП-та ҚМГ-ның еншілес және тәуелді ұйымдарының 2017 жылдағы қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелері бойынша жиналыс өткізіліп, мұнда 2018 жылдың I тоқсанына арналған тапсырмалар анықталды.

14 ақпан - «ПҚОП» ЖШС басшылығының бірқатар мәселелер, соның ішінде ПҚОП-тың 2017 жылдағы өндірістік қызметінің нәтижелері бойынша еңбек ұжымымен есепті кездесуі өтті.

14 ақпан - «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС басшылығы Ауғанстандағы соғыс ардагерлері болып табылатын зауыт жұмыскерлерін Әскерлердің Ауғанстан Демократиялық Республикасынан шығарылуы күнімен салтанатты түрде құттықтады.

15 ақпан - «ПҚҚР» АҚ «Жас геолог» қорына Щучинск-Бурабай курорттық аймағындағы республикалық «Балдаурен» оқу-сауықтыру орталығындағы V жас геологтардың қазақстандық ашық далалық олимпиадасын ұйымдастыру және өткізу үшін демеушілік көмек көрсетті.

22 ақпан - Астанада Ресейдегі Бүкіләлемдік жабайы табиғат қоры (WWF) мен «КРЕОН» тобы Орталық Азиядағы қоршаған орта жөніндегі БҰҰ бағдарламасымен (UNEP-CA) ынтымақтаса отырып, ҚР Энерге-

8 наурызды «Арай Санрайз» лагерінде тойлау, ПҚКР / Празднование 8 Марта в лагере «Арай Санрайз», ПҚКР / March 8 Celebration at Arai Sunrise camp, PKKR

тика министрлігінің қолдауымен ұйымдастырған Қазақстанның мұнай-газ компанияларының экологиялық жауаптылығының бірінші жыл сайынғы рейтингі қорытындыларының таныстыру рәсімі өтті. «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ Қазақстанның мұнай-газ компанияларының экологиялық жауаптылығы рейтингінде III орын алып, осы саладағы көшбасшылардың үштігіне енді.

28 ақпан - Қызылордада «ПетроҚазақстан» компаниясының екінші Жыл сайынғы конференциясы өтті, осының шеңберінде 2017 жылдың қорытындылары шығарылып, 2018 жылға арналған тапсырмалар анықталды, қызметкерлер құрамының еңбек қызметін бағалау көрсеткіштері көрсетілді, игеру және бұрғылау департаментін қайта құрылымдау нәтижелері жарияланды, ғылыми-зерттеу институтының қызметі туралы ақпарат берілді және вице-президенттердің қатысуымен КРІ жүйесі бойынша жұмыстарды орындау міндеттемелеріне қол қойылды.

ақпан - Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік аясында Селезнев атындағы Алматы хореографиялық училищесіне VI Хореографиялық оқу мекемелерінің «Өрлеу» халықаралық байқауын өткізу үшін қолдау көрсетілді.

ақпан - ПҚОП-та КЖҚСБЖА (Көлік жүргізу қауіпсіздігін сақтауға

бағытталған жүріс-тұрыс аудитін) өткізу ережелері дайындалып енгізілді, оларды өткізу кестелері бекітілді. Жүргізілген аудиттер барысында алынған барлық деректер жалпы бақылау мақсатында «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ сайтының бірыңғай жүйесіне енгізіледі.

ақпан-наурыз – ПҚОП-та тит. 3100 (су дайындау), тит. 3200 (ауа шығару), тит. 3300 (азот шығару) қондырғылары пайдалануға берілді, қалған Жалпы зауыттық шаруашылық (ЖЗШ) объектілері бойынша орнату-іске қосу жұмыстары жүргізілуде.

Наурыз

4 наурыз – Халықаралық әйелдер күніне орай «Арай Санрайз» балалар лагерінің аумағында «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» компаниясының әйел қызметкерлері арасында зияткерлік квест-ойын өткізілді. Ойынның қорытындысы бойынша құрамында Ольга Шин, Гүлнәр Тоқшылықова, Аида Нысанбаева, Бақыт Естаева мен Шолпан Махметова өнер көрсеткен жобалау департаментінің «Сұлу Design» командасы мәреге бірінші келді. Құрамында Сәуле Ниязбаева, Әлия Абдрахманова, Сәуле Өтепова, Айгүл Дәрібаева мен Оксана Черникова өнер көрсеткен «Суперпчелки» командасы екінші орынды, ал құрамында Жанна Моисеенко, Ольга Ли, Оксана Оспан, Лаура Әлиева мен Жанна Қалдыбаева өнер көрсеткен

МЖБ бөлімінің «Оптимисты» командасы үшінші орынды еншіледі. Жеңімпаз командалар компанияның дипломдарымен және сыйлықтарымен марапатталса, қалған қатысушыларға ынталандыру сыйлықтары берілді.

7 наурыз - Халықаралық әйелдер күнін мерекелеу аясында ПҚҚР қызметкерлері арасында өткізілген «Өрмінезді әйелдің әңгімесі» атты әңгіме айту байқауының қорытындылары шығарылды. Ұйымдастырушылар комитеті 4 жұмыстың барлығында ерекше атап көрсетіп, байқауға қатысушылардың барлығына, атап айтқанда технологиялық бөлім бастығы Бақыт Есіркеповаға; аудармашы Роза Ниязоваға; аға талдаушы Мария Кашечкинаға; аудармашы Оксана Черниковаға тең бағалы сыйлықтар табыстады. «ПҚҚР» АҚ-ның Басқарма Төрағасы Цинь Хунвэй мырза әйелдер мерекесімен салтанатты түрде құттықтап, байқауға қызығушылық танытқан қызметкерлерге алғысын айтып, байқауға қатысушыларға гүлдер, дипломдар мен естелік сыйлықтар берді.

15 наурыз – МӨЗ Жаңғырту жобасының 2-кезеңінің технологиялық қондырғыларын (RFCC каткрекингі, Prime G+ бензинді гидротазалау қондырғысы, Мегох қаныққан / қанықпаған сұйытылған көмірсутекті газдарды күкіртсіздендіру қондырғысы, Claus күкірт өндіру қондырғысы, ҚЦА-2, бу дайындау қондырғысы және т.б.) механикалық дайындау жұмыстары аяқталып, осы объектілер бойынша

орнату-іске қосу жұмыстарын бастау тапсырмасы берілді.

16 наурыз - Жаңақорған ауданындағы аз қамтылған отбасылардан шыққан балаларға арналған «Балдаурен» балабақшасында таңертеңгілік қайырымдылық шарасы өткізіліп, мұнда Басқарма Төрағасы Цинь Хунвэй мырза балабақшада тәрбиеленушілерге сыйлықтар табыстады.

19-20 наурыз - Наурыз мерекесі қарсаңында Құмкөл және ҚАМ кен орындарында компанияның қызметкерлері үшін спорт сайыстары және ҚР Еңбегі сіңген қайраткері, эстрада жұлдызы Гүлнұр Оразымбетованың қатысуымен мерекелік концерт ұйымдастырылды.

19 наурыз - Наурыз мерекесіне орай ҚАМ кен орнында «Домбыра Party» байқауы өтті. Домбыраның сүйемелдеуімен ән айтқан бес қатысушы өздерінің шеберліктерін көрсетті. Байқау нәтижесі бойынша Қызылқия кен орнының Өрт қауіпсіздігі бөлімінің қарауыл бастығы Ербол Шалабаев бірінші орынды иеленсе, «КНС» мердігерлік ұйымының қызметкері Жанар Мәселева мен «СНЕС» ЖШС мердігерлік ұйымының қызметкері Бауыржан Алдабергенов екінші орынды өзара бөлісті, ал Арысқұм кен орнының ГЖЦ машинисті Шархан Көпжасаров пен Арысқұм кен орнының қолдау қызметінің маманы Ғабит Нұрқожаев үшінші орынға жайғасты.

20 наурыз - осыған ұқсас «Домбыра Party» байқауы Құмкөлде де өтті.

Байқау нәтижесі бойынша «САС» ЖШС мердігерлік ұйымының қызметкері Нұргүл Тұрмағанбетова 1 орынды, ал «ESS Int» ЖШС мердігерлік ұйымының қызметкері Фани Мұратбаев 2 орынды еншілесе, 3-разрядты химиялық талдау зертханашысы Исахан Жәңгіров пен «САС» ЖШС мердігерлік ұйымының қызметкері Гүлмира Айшаубекова үшінші орынды өзара бөлісті.

20 наурыз - «ПетроҚазақстан» компаниясының спорт кешенінде компанияның Қызылордадағы кеңсесінің жұмыскерлері үшін Наурыз мерекесі атап өтілді. Мерекелеу барысында «ПҚҚР» АҚ-ның Басқарма Төрағасы Цинь Хунвэй мен Кәсіподақ комитетінің төрағасы Елеусін Дүйсенов құттықтау сөз сөйледі. Іс-шара аясында ұлттық киімі ең жақсы деп танылған жұмыскерлер естелік сыйлықтармен марапатталды.

22 наурыз - ПҚҚР Қызылорда қаласының орталық алаңындағы Наурыз мерекесін жалпы қалалық тойлау шарасына қатысты. Компания ұлттық стильде безендірілген киіз үйлерде облыс орталығының 1 000 тұрғыны үшін ұлттық тағамдар қойылған мерекелік қайырымдылық дастарханын ұйымдастырды.

29 наурыз - Наурыз мерекесіне орай, «ПҚҚР» АҚ көп балалы және аз қамтылған 200 отбасыға, сондай-ақ компанияның 160 зейнеткері мен өндірісте жарақат алған мүгедегіне азық-түлік пакеттерін үйлестірді.

НЗМ-ның оқушылары ШМӨЗ-де / Учащиеся НИИШ на ШНПЗ / Students of NIS at the Shymkent Refinery

30 наурыз - «Геологтар күні» кәсіби мерекесі қарсаңында геологияның дамуына қомақты үлес қосқаны және мүлтіксіз еңбегі үшін «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» қызметкерлері «KAZENERGY» қауымдастығының грамоталарымен және алғыс хаттарымен марапатталды. «Көлжан» ЖШС директоры Абдурәсители Турсун «KAZENERGY» қауымдастығының медалімен марапатталды. геология және дайындау департаменті директорының орынбасары Байзақ Әліпбаев пен геология және дайындау департаментінің бөлім бастығы Күмісбек Жүсіпов құрмет грамотасымен марапатталды. Геология және дайындау департаментінің аға геологы Олег Когай мен геология және дайындау департаментінің топ жетекшісі Азамат Адранов «KAZENERGY» қауымдастығының алғыс хатымен марапатталды.

Сәуір

2 сәуір - Қызылордадағы А.Тоқмағамбетов атындағы Мәдениет үйінде Қызылорда қаласының Орталық кітапхана жүйесі тарапынан ұйымдастырылған жеті балабақшаның тәрбиеленушілері арасында «Үш тілдің патшалығы» атты қалалық байқау өтті. «ПҚҚР» АҚ осы іс-шараның демеушілерінің бірі болды.

6-12 сәуір - «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» Кубогы мен жүлделеріне арналған, Павлодар, Оңтүстік Қазақстан, Алматы және Ақтөбе облыстарынан келген жеткіншек ұл-қыздардан құралған 14 мектеп командасы қатысқан жарыс өткізілді.

10 сәуір - ПҚОП «ОҚО бокс федерациясы» қоғамдық бірлестігіне оның нысандарының материалдық-техникалық жабдықталуын жақсарту үшін қаржылай қолдау көрсетті.

10 сәуір - 17 мамыр - Шымкент мұнай өңдеу зауыты технологиялық қондырғыларын жоспарлы күрделі жөндеуден өткізді. Күрделі жөндеу аясында жұмыс істеу мерзімін ұзарту және авариясыз жұмыс істеуді қамтамасыз ету мақсатында технологиялық және сорғыш-компрессорлық жабдықтар, құбырлар, өндірістік пештер мен электржабдықтардың сондай-ақ, негізгі және көмекші цехтардың өлшеу құралдар мен автоматикасына қатысты техникалық байқау мен жөндеу жұмыстары жүргізілді.

ПҚҚР қамқорлыққа алған «Балдаурен» балабақшасындағы Наурыз / Наурыз в спонсируемом ПҚҚР детском саду «Балдаурен» / Nauryz at Baldauren kindergarten supported by PKQR

Сонымен қатар, бірлескен жұмыс жоспарына сәйкес қолданыстағы технологиялық қондырғыларды және жаңа ірі технологиялық объектісі – жаңғырту жобасы шеңберінде салынған күрделі каталитикалық крекинг RFCC қондырғысымен интеграциялау өткізілді.

13 сәуір – Құмкөл кен орнында өртке қарсы қызмет күні аясында және өртке қарсы қызметтің құрылғанына 100 жыл толуына орай «Өртті сөндіргеннен гөрі оның алдын алған оңайырақ!» атты өрт қауіпсіздігі жөніндегі байқау өтті. ПҚҚР өндірістік бөлімшелерінен бөлек, байқауға «Көлжан» ЖШС, «ПҚОП» ЖШС, «Қазгермұнай» БК» АҚ және «Торғай-Петролеум» ЖШС командалары қатысты. 16 команданың арасынан

МГӨЦ-2 (ПҚҚР) командасы бірінші орын алып, ауыспалы Кубокты иеленді. Екінші орынды МДАЦ (ПҚҚР) командасы, ал үшінші орынды «ПҚОП» ЖШС командасы еншіледі. Жеңімпаздарға грамоталар, бағалы сыйлықтар және «Өрттің алдын алғаны үшін» медальдері табысталды.

17-24 сәуір - ПҚОП-та ЛК-6У басқару жүйесін шикізатты алдын ала гидротазалау блогымен (DCS және SIS) жабдықталған изомерация қондырғысын басқару жүйесімен біріктіру және олардың толыққанды үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету мақсатында «ЛК-6У қондырғысының Технологиялық үдерістерді автоматтандырылған басқару жүйесін (ТП АБЖ) жаңарту» жобасы аясында ЛК-6У қондырғысының ағымдағы басқару жүйесі (ТП АБЖ) жаңартылды.

ПҚОП-тағы Жаңғырту жобасы бойынша кеңес / Рабочее совещание по вопросам Проекта модернизации в ПҚОП / Working meeting on Shymkent Refinery Modernization Project at PKOP

19 сәуір - Наурыз мерекесін тойлау қарсаңында компания басшылығының шешімімен зауыттың барлық тамақтану пункттерінде мерекелік түскі ас ұйымдастырылды.

25 сәуір - республиканың жұмыс берушілері арасында жыл сайын өткізілетін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі «Сенім» республикалық байқауының қорытындысы бойынша «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ «Үздік еңбекті қорғау қызметі» номинациясында бірінші орын алды.

26 сәуір - ПҚОП тарапынан Теннис Федерациясының Шымкенттегі филиалына Шымкент қаласында балаларға арналған республикалық турнирлер өткізу үшін қолдау көрсетілді. Сондай-ақ «Ардагерлер ұйымы» республикалық қоғамдық бірлестігінің Еңбекші аудандық филиалына Жеңіс күніне орай ҰОС-ның тыл еңбеккерлеріне теледидарлар сатып алып, табыстау үшін қаржылай көмек көрсетілді.

28 сәуір - ОҚО бойынша Оңтүстік Қазақстан облысының Еңбек инспекциясы жөніндегі басқармасы Бүкіләлемдік еңбекті қорғау күніне орай ұйымдастырған 2017 жылдың қорытындысы бойынша «ОҚО кәсіпорындары арасында жұмыскерлерге қауіпсіз еңбек жағдайларын қалыптастыру бойынша үздік ұйым, кәсіпорын, еңбекті қорғау қызметі» байқау-конкурсының нәтижелеріне сай «ПҚОП» ЖШС «Үздік еңбекті қорғау қызметі» деп танылып, құрмет дипломымен және естелік мүсіншемен марапатталды.

29 сәуір - ПҚОП-та Жаңғырту жобасы аясында орнату-іске қосу жұмыстары барысында кешенді сынау әрекеттерін бастау мақсатында құрылыс-монтаждық дайындығын тексергеннен кейін бірқатар қондырғыларды, соның ішінде каталитикалық крекинг қондырғысын, каталитикалық крекинг бензинін гидротазалау, қанықпаған сұйылтылған көмірсутекті газдарды (СКГ) күкіртсіздендіру, сілтіден тазарту, қаныққан СКГ-ны күкіртсіздендіру, күкіртті айыру, С3/С4 бөлу, аминді өңдеп, қайта бастапқы қалпына келтіру, аққан қышқыл сұйықтықтарды буландыру, бу дайындау қондырғыларын, сондай-ақ СКГ-ны сақтау паркін қабылдау туралы актіге қол қойылды. Аталған қондырғылар бойынша орнату-іске қосу жұмыстары мамыр айында кесте бойынша жүзеге асырылды.

Құмкөлдегі өрт қауіпсіздігі бойынша байқау / Конкурс по пожарной безопасности на Кумколе / Fire safety contest at Kumkol

«ПетроҚазақстан» компаниялар тобы және «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС бойынша 2018 жылдың 1 тоқсанында «Ықтимал қауіпті жағдайлар, қауіпсіз емес жағдайлар/әрекеттер туралы хабарлаған жұмыскерлерді ынталандыру бағдарламасының» жүлдегерлері туралы ақпарат.

Жұмыскерлерді ынталандыру комиссиясы «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ бойынша МГӨЦ коллекторынан мұнайдың ағып тұрғанын уақытылы байқағаны үшін 5-разрядты сусыздандыру және тұзсыздандыру қондырғысының операторы К.К.Рүстембековты; Құмкөл кен орындағы МҚЦ және МДАЦ объектілері арасындағы автожол учаскесінде коммуникациялық кабельдердің үзілу қаупі, сондай-ақ мұнай, су және газ коллекторларының саңылаусыздығын жоғалту қаупі бар екендігін байқағаны үшін технологиялық бөлім бастығы Б.Ж.Есіркепованы; акт залы баспалдағының темірбетон конструкцияларының бүлінгендігін байқағаны үшін құрамына қамтамасыз ету қызметінің жетекшісі М.С.Дүйсенғалиев, шаруашылық қызметтерді ұйымдастырушы Т.У.Бисембаев және администратор Ж.Н.Жұмахметов кіретін қамтамасыз ету қызметінің жұмыскерлер тобын; сонымен қатар вахталық ауылдағы жаяу жүргіншілер жолында ойықтың бар екендігін хабарлағаны үшін инженер-химик М.К.Шакиновты ынталандыру туралы шешім қабылдады.

2018 жылдың 1-тоқсанында орташа дәрежедегі ықтимал қауіпті жағдайлар туралы хабарлағаны үшін, соның ішінде ТҚ-24 қондырғысынан газ-компрессор станциясына қарай бағытталған газ коллекторынан газдың шығып тұрғанын байқағаны үшін 3-разрядты мұнай және газ игеру операторы Б.Арыспаев; ПҚҚР кеңсесінің жанында жеке автомобильдің тұтануын өшіргені үшін КҚБ аға инженері С.Жүсіпов ынталандырылды. Сонымен қатар, қауіпсіздікті сақтауға бағытталған жүріс-тұрыс аудиттерін уақытылы әрі сапалы өткізгені үшін «ПҚҚР» АҚ-ның 17 жұмыскері ынталандырылды.

Жұмыскерлерді ынталандыру комиссиясы «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС бойынша зауыттың алты жұмыскерін, соның ішінде №1 цехтың дренаж желілерінің құбыржолдарында тесіктердің бар екендігін байқағаны үшін 5-разрядты операторлар Т.К.Исаев пен О.Т.Талғатбаевты; 110кВ Л-146 жоғары кернеулі желісінің зақымдануын уақытылы байқағаны және қалпына келтіргені үшін зауыттың энергиялық цехының бесінші учаскесінің жұмыскерлер тобының мүшелері М.К.Қалижаровты, шебер А.В.Пустовойченконы және электр жөндеуші Н.В.Шпотинді; сұйылтылған көмірсутекті газдарды темір жол цистерналарына құю эстакадаларының жанындағы кабель қорабындағы «үшқынды» байқағаны үшін СПП телімінің құюшы-құйып алушысы М.Молдабекті ынталандыру туралы шешім қабылдады.

29 сәуір - Қызылордадағы «ПетроҚазақстан» компаниясының спорт кешенінде Отан қорғаушылар күніне арналған «ПҚҚР» бөлімшелері арасындағы дәстүрлі мини-футбол жарысы өтті. Турнир қорытындысы бойынша «КАМ өндіру технологиясы» командасы бас жүлдеге ие болса, «МГӨЦ-Көлжан» командасы екінші, «МГӨЦ-Құмкөл» командасы үшінші орынды місе тұтты. Жеке сыйлықтар Мадияр Сүлеевке («КАМ өндіру технологиясы» командасы, «Үздік ойыншы» номинациясы), Айдос Төлегеновке («МГӨЦ-Құмкөл» командасы, «Үздік қорғаушы»), Чжан Ифэйға («ССО» командасы, «Үздік мерген шабуылшы»), Әлімжан Ғалымжанұлына («МГӨЦ-Көлжан» командасы, «Үздік қақпашы») бұйырды. Турнир жеңімпаздары мен номинанттарға дипломдар мен бағалы сыйлықтар табысталды.

29 сәуір - «ПҚҚР» АҚ Қызылорда қаласының 200 жылдығына орай ұйымдастырылған «Ақмешіт Аруы-2018» қалалық байқауының бас демеушісі болды.

сәуір - Ұлы Жеңіс күніне орай Алматы қаласының Медеу аудандық ардагерлер ұйымының Кеңесіне көмек көрсетілді.

Мамыр

5 мамыр - Қызылордада ҚР Отан қорғаушылары күні қарсаңында «ПетроҚазақстан» компаниясының спорт кешенінде «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» қызметкерлері арасында 17 команда қатысқан «Брейн-ринг» зияткерлік ойыны ұйымдастырылды. Ойын қорытындысы

бойынша «Магнит удачи» (салық бөлімі), «Айтиллект» (ақпараттық технологиялар бөлімі), «Сто за баррель» (игеру және бұрғылау департаменті) командалары бірдей балл жинап, брейн-рингтің жеңімпаздары атанды. «СФИНКС» командасы (қаржы есебі бөлімі) екінші орынды иеленсе, үшінші орын «Красавчики» командасына (басқарушылық ақпарат тобы) бұйырды.

12 мамыр - «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» компаниясының Құмкөл кен орнының технологиясы Айгүл Құсқожаева «Самұрық аруы-2018» байқауының жеңімпаздарының қатарына еніп, Бірінші вице-мисс атағын иеленді. Байқауда үздік атану үшін «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының қызметкерлерінің ішінен мамандықтары әртүрлі 53 қатысушы бағын сынап, жеңімпаздар онлайн дауыс беру арқылы таңдалды.

18 мамыр - «ПҚОП» ЖШС «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту» жобасы бойынша мәселелер, ағымдағы жағдай, орнату-іске қосу және күрделі жөндеуді талқылау жөнінде «ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ өкілдерінің қатысуымен «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС және China Petroleum Engineering and Construction Corporation (CPECC) басшылықтарының жұмыс отырысы өтті.

21 мамыр - 22 маусым - «ПҚОП» ЖШС жұмыскерлерінің жыл сайынғы медициналық тексерісі өткізілді.

30 мамыр - «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС Ардагерлері кеңесі Шымкенттің «Үздік ардагерлер ұйымы»

қалалық байқауына қатысты. ПҚОП Ардагерлер кеңесі байқауда орын алып, және дипломмен марапатталды. Қалалық байқауға Шымкент қаласының 8 үздік ардагерлік ұйымы қатысты. Байқауда ПҚОП Ардагерлер Кеңесінің атынан биылғы жылдың сәуір айында есеп беру және сайлау жиналысында бірауыздан төраға болып сайланған, сондай-ақ компанияда көптеген жылдар бойы ТБ және Экология департаментінің аға инженері болып жұмыс істеген Назипа Манапова өкілдік етті.

Маусым

3 маусым - «Арай Санрайз» балаларға арналған демалыс лагерінің базасында «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» Кубогы мен жүлделеріне арналған облыс мектептері арасындағы футбол жарысы өтті. Турнирге Қызылорда облысы аудандарының, Қызылорда және Байқоңыр қалаларының 8 командасы қатысты.

8 маусым - ПҚҚР демеушілігімен «Арай Санрайз» балаларға арналған демалыс лагерінің XXII жазғы маусымы ашылды. Осыған орай жазғы демалыс кезінде компания қызметкерлерінің, сондай-ақ аз қамтылған және көп балалы отбасылардың 1080 баласына өңірдің балаларға арналған ең үздік лагерлерінің бірінде тегін демалу мүмкіндігі берілді.

25 маусым - Ұжымдық шартқа сәйкес «ПҚОП» ЖШС жұмыскерлерінің балаларының Балаларға арналған «Машат» сауықтыру лагерінде демалу маусымы басталды.

Құмкөлдегі Наурыз мерекесі / Празднование Наурыза на Кумколе / Nauryz celebration at Kumkol

АСТАНЕ – 20 ЛЕТ!

В июне этого года молодая столица Казахстана справила свое 20-летие. Степную жемчужину и гордость страны, этот город 21-го века строили действительно быстро и с размахом. Сегодня Астана – настоящий мегаполис площадью более 700 кв. км и населением, перевалившим за миллионный рубеж. Маленький провинциальный городок 90-х годов всего за каких-то двадцать лет превратился в ультрасовременную столицу независимого Казахстана.

Идея создания новой столицы Казахстана принадлежит главе государства Нурсултану Назарбаеву. Решение о переносе столицы из Алматы в Акмолу было принято Верховным Советом РК 6 июля 1994 года, официальный перенос состоялся 10 декабря 1997 года, а международное представление Астаны в качестве новой столицы - в июне 1998 года. От этой даты и пошел отсчет.

В то время Казахстану, как новой крупнейшей евразийской державе, требовался общенациональный символ - новая столица, город, способный отразить дух созидания, новаторства и роль Казахстана как точки, где Запад встречается с Востоком. Экономически и политически решающими факторами в пользу Астаны стали ее большая территория, центральное месторасположение, близость к глав-

Женіс данғылы, 1971 жыл / Проспект Победы, 1971 год / Pobeda Street, 1971 (<https://yvision.kz/post/350268>)

История города

За историю своего существования город не раз менял название: от Бозока к Акмолинску, Целинограду, Акмоле и, наконец, к Астане.

Бозок

Степи Акмолы издревле были местом, где встречались культуры и цивилизации. В середине первого тысячелетия до н.э. историк Геродот упоминал маршрут через Большую Степь (позже Великий шелковый путь), который пролегал именно здесь.

В своей книге «В сердце Евразии» Президент Нурсултан Назарбаев отметил, что нынешняя столица Казахстана возникла не на пустом месте, а на территории, обжитой человеком еще в глубокой древности. Это подтверждается недавним открытием средневекового городища Бозок, находящегося в пяти километрах от Астаны, который и является тысячелетней предшественницей казахстанской столицы.

Акмолинск (1830–1961)

История города начинается в 1830 году со строительства крепости Акмола в Караоткеле, где позже на месте поселения Акмола возник город Акмолинск.

Целиноград (1961–1992)

Новый этап в жизни города связан с освоением целины, когда в Акмолинск по комсомольским путевкам ста-

ли прибывать новые жители. В декабре 1960 года город со сто тысячным населением становится центром целины Северного Казахстана, и в 1961 году Акмолинск был переименован в Целиноград.

Акмола (1992–1998)

В 1992 году город становится Акмолой. Есть несколько версий происхождения этого названия. Первая: город назван в честь холма из известняка белого цвета. Вторая версия принадлежит византийскому автору Прокопиусу, который писал в своих трудах, что гунны называли «мола» высокий холм или крепость. И третий вариант: Акмола всегда была главным центром ярмарок рогатого скота, известной изобилием и разнообразием мясомолочных продуктов. Следовательно, название города переводится как «белое святое место» или «белое изобилие», именно к такому заключению пришли все члены Республиканского комитета после исследования всех доступных исторических источников.

Астана

Указом Президента от 6 мая 1998 года Акмола была переименована в Астану.

ным экономическим центрам и артериям страны, демографический потенциал, развитая транспортная инфраструктура и естественная окружающая среда.

В 1999 году Астана по решению ЮНЕСКО получила звание «Город мира». Эта награда дается городам, наиболее успешно зарекомендовавшим себя в социальной, экологической сферах, в области развития муниципального сектора и вносящим практический вклад в культуру мира. По мнению главы ЮНЕСКО, Астана стала ярким символом независимости молодого государства.

Сегодня Астана стала центром евразийского пространства, точкой проведения форумов, конгрессов и иных мероприятий международного значения. В столице на регулярной основе проходят съезды лидеров мировых и традиционных религий, Астанинский экономический форум и другие международно-значимые события. Здесь проходили исторический Саммит ОБСЕ, состоялись юбилейные саммиты ШОС и ОИС. В начале 2011 года столи-

ца республики принимала участников и гостей VII зимних Азиатских игр. В 2017 году в Астане прошла международная выставка EXPO-2017. Весь прошлый год Астана также была представлена как площадка для разрешения сирийского конфликта, и все это, несомненно, способствовало ее популярности на международной арене.

Перенос столицы в Астану стал мощным стимулом для развития экономики. Сейчас Астана является лидером по темпам строительства в стране - с момента объявления ее столицей в городе построено 10 млн. кв. м жилья. Как город бизнеса и строительства, Астана привлекает многочисленных инвесторов и иностранных бизнесменов, и еще в самом начале переноса столицы для интенсификации этого потока и развития потенциала города в 1997 году Акмола была объявлена специальной экономической зоной.

Удобное расположение в центре Евразийского континента делает Астану эко-

Хронология столиц Казахстана

- **Оренбург** – с 1920 года;
- **Кзыл-Орда** – с 1925 года;
- **Алма-Ата** – с 1929 года;
- **Астана** – с 1998 года.

номически выгодным транспортным, коммуникационным и логистическим центром, своеобразным транзитным мостом между Европой и Азией. Перенос столицы послужил огромным стимулом для промышленного развития соседних регионов - Караганды, Павлодара, Восточного Казахстана и Костанайской области, а также активизации местного частного предпринимательства. Переезд в Акмолу руководства и администрации страны создал приток лучших специалистов-управленцев, экспертов. Сегодня сюда стекаются вся информация, инновации и крупные проекты.

Город еще является и просто красивым. При разработке архитектурной концепции Астаны за основу была взята идея нашего Президента о формировании особого евразийского стиля, сочетающего культурные традиции Запада и Востока. В международном конкурсе участвовали более 40 архитекторов из США, Китая, России, Германии, Японии. Автором стольного генплана стал известный японский архитектор Кисе Курокава.

Сегодня в Астане действительно есть что посмотреть. Главным символом, своеобразной визитной карточкой города стал комплекс «Байтерек». Среди других уникальных архитектурных достопримечательностей можно назвать Дворец мира и согласия от известного британского архитектора Нормана Фостера, выполненный в форме пирамиды, самое высокое шатровое сооружение в мире - торгово-развлекательный центр «Хан Шатыр», наиболее отдаленный от моря океанариум «Думан» и великолепный театр оперы и балета «Астана опера». А еще крупнейшая в Центральной Азии мечеть «Хазрет Султан», Кафедральный собор в честь Успения Пресвятой Богородицы, центральный концертный зал «Казахстан», монумент «Қазақ Елі», Музей современного искусства, Президентский культурный центр и уникальный велотрек «Сары-Арқа» на 10 тысяч мест, в 2011 году признанный лучшим в мире.

Расцветающий буквально на глазах, этот город действительно стал точкой притяжения новых жителей, инноваций, интересных проектов и туристов. С днем рождения, столица!

МОДЕРНИЗАЦИЯ ШЫМКЕНТСКОГО НПЗ – ТЕКУЩИЙ СТАТУС

Напомним, что 2018 год станет годом завершения проекта «Реконструкция и модернизация Шымкентского НПЗ», который реализуется на заводе с 2014 года в два этапа.

30 июня 2017 года был завершен Этап 1, когда были введены в эксплуатацию установка изомеризации и объекты ОЗХ (градирня, установка нейтрализации, межцеховые эстакады, факельная установка, здания, подстанции и другое). Результатом стало получение продукта заданного качества - автомобильного топлива класса К4, что подтверждается декларациями о соответствии и паспортами на бензин АИ-92, класс К4.

29 декабря 2017 года в рамках Этапа 2 было обеспечено механическое завершение объектов ОЗХ (установка водоподготовки, производства азота, сжатого воздуха, парк СУГ, резервуарные парки, АБК, центральная операторная №2, здания, подстанции и другое).

15 марта 2018 года осуществлено механическое завершение ряда установок, включая каткрекинг RFCC, гидроочистки бензина PrimeG+, обессеривание ненасыщенных / насыщенных СУГ Meroh, установку производства серы Claus, КЦА-2, установку приготовления пара. В настоящее время проводятся пусконаладочные работы согласно графику.

Ближайшими ключевыми датами по проекту «Модернизация и ре-

конструкция Шымкентского НПЗ» станут:

- **июль 2018 года**, когда будет осуществлена подача сырья в установку каталитического крекинга RFCC, которая необходима для обеспечения глубокой переработки нефти путем конверсии мазута в компоненты высококачественных и экологически более безопасных моторных топлив, авиационного керосина и сжиженного нефтяного газа;

- **август 2018 года**, когда будет осуществлен выпуск кондиционного продукта;

Проект модернизации стоимостью 2,094 млрд. долларов США реализуется акционерами завода (компаниями КМГ и CNPC), а генеральным подрядчиком является китайская компания CRECC, привлечены также свыше 30 субподрядных казахстанских компаний.

- **сентябрь 2018 года**, когда будут достигнуты гарантийные показатели и ввод в эксплуатацию всех объектов второго этапа и, соответственно, завершение реализации Проекта модернизации ПКОП в целом.

«ШКОЛА М. САЛАМАТОВА». ВОСПОМИНАНИЯ СОТРУДНИКА ПККР – ГАЛЫМА БАЙМАНОВА.

«С Муратом Саламатовым я встретился в Актау в 1985 году. До этого мы слышали, что в Кызылординской области нашли нефть и началось освоение месторождения Кумколь. Это была совершенно новая для региона сфера, и на юг республики из других нефтяных регионов Казахстана да и СССР в целом начали стягивать кадры, которые могли бы помочь в развитии нефтянки. Многие из переехавших в то время впоследствии долгие годы способствовали развитию Кумколя.

С созданием в конце декабря 1987 года нефтегазодобывающего управления «Кумкольнефть» мне доверили должность в производственном отделе. Когда я приехал в родные края в связи со смертью отца, Маке сказал, что пришло время послужить малой родине.

Так началась моя работа в производственном отделе. Первопроходцы Кумколя помнят, что нас никто не встретил с распростертыми объятиями, условия были непростыми, а темп работы – сумасшедшим. На первое время нам был предоставлен офис в полуподвальном помещении здания на улице Ауезова, без признаков благоустройства. Деньги же на строительство здания для сотрудников были выделены, но местные строительные предприятия были просто неспособны выполнить такой объем работы. Но, как известно, дорогу осилит идущий. И мы во главе с Муратом Газизовичем Саламатовым двигались вперед. Мурат Газизович обладал стратегическим мышлением, имел большой опыт работы в Центральном комитете партии, в сфере нефтепроизводства и очень любил свое дело. Именно его энергия, усилия и решительные действия создали прочную базу для развития Кумколя.

Без необходимой производственной базы, поставок оборудования было невозможно двигаться вперед. В то время трубы, трансформаторы поставлялись из Украины, буровые установки – из Свердловска, а прочее необходимое оборудование – из разных уголков Советского Союза. Мурат Саламатов установил тесные связи с главным управлением предприятия «Союзнефтькомплект», в ведении которого все это находилось.

А сколько сделал Саламатов для решения кадровых проблем, которые были очень актуальными в то время! Завоевать доверие специалистов, которые приехали с надеждой на яркое будущее Кумколя, было нелегким делом. Будущие кумкольцы приезжали из Актау, Газли, с ними переезжали их семьи, и было необходимо создать достой-

ные условия для их работы и жизни. Освоение новой, совершенно неизвестной сферы в аграрном регионе, там, где раньше даже не было производственных объектов, было равноценно подвигу. Непрестанный труд Мурата Саламатова, его личные качества, опыт в нефтяной сфере, а также его дальновидность позволяли выбирать верные направления для развития.

В то время Нурлан Балгимбаев, который позднее занимал должности Премьер-министра, министра нефти и газа РК, работал в главном управлении союзного Министерства нефти и газа. Будучи в хороших дружеских отношениях с Маке, он всячески помогал в развитии нового месторождения. На их примере я увидел настоящий пример дружбы, я бы даже сказал, что они относились друг к другу с братским почтением.

9 мая 1990 года на Кумколе была впервые добыта нефть. За три года до знаменательного события Саламатов, наладив тесные связи с управлениями в Мангистау, министерствами в Алматы, Москве, обеспечивал поставки необходимого оборудования. Были построены электролиния из Жезказгана, асфальтированная дорога из Кызылорды, нефтепровод «Кумколь-Каракайын».

Для увеличения объемов добычи было необходимо увеличить количество скважин. Мурат Газизович проделал огромную работу по организации бурильных работ, создав самостоятельную экспедицию «Кумколь», вырастившую высококвалифицированных специалистов, которые внесли существенный вклад в развитие отрасли. Деловитость и старательность Мурата Саламатова превратили опустошенную степь в нефтяной оазис с производственной и бытовой базой, социальными сооружениями.

Летом 1991 года, после того, как мы добыли первую миллионную тонну нефти, к

нам в Кызылорду приехал министр нефти и газа СССР Л. Филимонов. В том же году было принято постановление Совета министров Казахстана о разведке новых нефтегазовых месторождений региона. Для этих целей была создана экспедиция «Сырдариямунайбарлау», в которой я стал главным инженером. Так мы открыли новые месторождения «Ащысай», «Южный Акшабулак», «Блиновский».

Саламатов внес огромный вклад и в создание первых совместных предприятий, устанавливая связи с иностранными коллегами. Это способствовало созданию новых предприятий, сегодняшних «Тургай Петролеум» и «Казгермунай», открытию новых рабочих мест, внедрению новых технологий.

Маке был разносторонним человеком, очень любил петь. Как сейчас помню, как воодушевленно он распевал такие красивые песни, как «Жас дәурен», «Екі жирен», «Теміртас». Мы всегда брали с него пример, уважали его требовательность, целеустремленность, организованность и очень многому научились у него.

Говорят, труд человека оценивается не славой, а следом, который он оставил после себя. К сожалению, жизнь Мурата Газизовича была коротка. Он ушел из жизни в самом расцвете сил, в тот момент, когда его усилия начали приносить яркие плоды. Мурат Газизович был очень уважаем в народе. Сам же он всегда чувствовал себя счастливым и выражал благодарность судьбе за то, что был удостоен такой чести – создавать Кумколь, способствовать открытию его богатств стране и народу. Годы, проведенные в Кызылорде, он оценивал как период испытания своих профессиональных и личностных качеств, как время, когда он узнавал самого себя.

В прошлом году жители Сыра, нефтяники отметили 75-летие рождения Мурата Газизулы, проведя различные мероприятия. Коллеги вспомнили этого великого человека, который озарял всех своей добродетельностью и милосердием.

В настоящее время в Кызылорде одна из улиц, где ранее располагались первые вахтовые поселки нефтяников под руководством Саламатова, названа в его честь. А на Кумколе уже давно воздвигнут памятник в честь Мурата Газизовича – профессионала своего дела, талантливого организатора, человека, который благодаря своей энергии и усилиям смог заложить основу для нашего успешного будущего!»

**Байманов Галым,
инженер-нефтяник**

НЕФТЬ: ИЗ НЕДР И ДО... ВАШЕГО ДОМА

*«Наука начинается с тех пор, как начинают измерять.
Точная наука немислима без меры»*

Д.И.Менделеев

Продолжая цитату великого ученого Д.И.Менделеева, внесшего неоценимый вклад в метрологию, нужно сказать, что наука неразрывно связана с производственным процессом. Занимая особое место среди технических наук, метрология - наука об измерениях, методах и средствах обеспечения их единства и способах достижения требуемой точности - впитывает в себя самые последние научные достижения, что выражается в совершенстве ее эталонной базы и способов обработки результатов измерений. Сегодня метрология стала наукой, без которой не может обойтись ни одна отрасль промышленности. Именно поэтому на предприятии ТОО «ПКОП» создана служба главного метролога, плодотворно осуществляющая свою деятельность в сфере обеспечения единства измерений.

Часть пятнадцатая. Служба главного метролога - важная часть единого целого.

Служба главного метролога ТОО «ПКОП» является самостоятельным структурным подразделением и осуществляет контроль метрологического обеспечения всей производственной деятельности предприятия. Данное подразделение контролирует состояние и применение средств измерений, испытаний и контроля, наличие и правильность методик выполнения измерений и соблюдения метрологической дисциплины во всех подразделениях завода. Служба имеет следующие подразделения: отдел главного метролога и цех КИПиА. Служба главного метролога была создана в начале 1984 года и является одним из старейших подразделений ШНПЗ.

В настоящее время службу главного метролога ТОО «ПКОП» возглавляет И.В.Горбатенко, а цех КИПиА - А.Имангалиев.

Основная задача отдела главного метролога - обеспечение единства, точности и достоверности измерений. Эта задача обеспечивается путем контроля за соблюдением требований нормативно-технических документов государственной системы обеспечения единства измерений (ГСИ), контролем состояния и правильности применения средств измерений, а также внедрения методов измерений, отвечающих современным требованиям производства. Отдел главного метролога состоит из 7 человек, среди которых главный метролог, заместитель главного метролога, старший инженер по метрологии, два инженера по метрологии, старший инженер по оборудованию и ППР и инженер по оборудованию и ППР.

Основная задача цеха КИПиА - обеспечение бесперебойной, безаварийной, технически грамотной эксплуатации ав-

И.В.Горбатенко, бас метролог / И.В.Горбатенко, главный метролог / I.Gorbatenko, chief metrologist

томатизированных систем управления технологическими процессами Шымкентского НПЗ. Структурно цех КИПиА имеет в своем составе следующие группы: группа эксплуатации КИП ЛК-6У, УВПМ, Изомеризации; группа эксплуатации КИП ОЗХ, Висбрекинг, АУТН; группа эксплуатации СБ и ПАЗ, ФХА, ИП (сигнализации и блокировки, противоаварийной защиты, физико-химического анализа, интеллектуальных приборов); группа АСУТП (автоматизированная система управления технологическими процессами); дежурная группа КИПиА, группа эксплуатации КИП Каткрекинг. Общая численность сотрудников цеха составляет 100 человек.

- Амангельды, расскажите, пожалуйста, нашим читателям, чем же занимается цех КИПиА.

- Если кратко, то наша задача следить за тем, чтобы весь комплекс контрольно-измерительных приборов и автоматики, а

также все оборудование средств измерения работали как слаженный часовой механизм.

Оборудование КИПиА именуют еще «глаза и уши» производства. Сущность технологических процессов такова, что все сложнейшие превращения, протекающие за толстыми стенами аппаратов, можно проследить лишь с помощью приборов. По их показаниям ведется технологический процесс и обеспечивается качество выпускаемой продукции. Если средства КИПиА и ранее не отличались простотой, то их новое поколение, основанное на применении микропроцессорной техники, - технически сложные устройства. Это разветвленные сети воздушных и электрических коммуникаций, громоздкие клапаны, многочисленные приборы и мерцающие мониторы компьютеров. От исправного состояния и точности показаний этих систем и оборудования как раз зависит судьба течения реакции и нормальная работа производства.

- Какие основные задачи стоят перед вашим цехом?

- Производственные задачи цеха КИПиА складываются из работ по техническому обслуживанию приборов и средств автоматизации; обеспечению своевременной сдачи в проверку средств измерения; контролю за монтажом и наладке новых систем КИПиА. Также мы разрабатываем годовые графики технического обслуживания и ремонта оборудования КИПиА.

Основой планирования работы цеха КИПиА являются графики ремонта и проверки средств измерений. В этой связи мы организуем и проводим такие профилактические мероприятия, как техническое обслуживание, обеспечение своевременной сдачи в проверку, текущий и капитальный ремонт оборудования КИПиА.

БӨАЖА цехының ұжымы / Коллектив цеха КИПиА / I&C shop staff

Что касается технического обслуживания, то оно производится ежедневно и не требует разработки графика. Все же остальные мероприятия проводятся по заранее составленным и утвержденным графикам.

Служба КИПиА относится к вспомогательному производству на предприятии. О значении вспомогательных производств можно судить по статистическим данным. Согласно им, более половины стоимости основных фондов предприятия и более 70% работников заняты во вспомогательных производствах. Основной целью вспомогательных производств является обеспечение безаварийной и бесперебойной работы производственного процесса при оптимальных затратах труда и материальных ресурсов.

- Что в вашей работе требует повышенного внимания? Какие сложности возникают?

- Специалисты КИПиА - одна из престижных, но и наиболее ответственных профессий. Ведь работы невозможно выполнять качественно без доскональных знаний приборов КИПиА и технологического процесса.

На самом деле автоматизация - это интересно, сложно и требует большого объема знаний. Ведь специалистам КИПиА необходимо и разбираться в электронике, механике, и понимать суть технологических процессов. Сегодня невозможно представить работу любого производства без приборов КИПиА: автоматических регуляторов, защитных блокировок, схем анализа, контроля технологических параметров и т.п. Специалисты цеха шагают в ногу со временем

и успешно осваивают современные контрольно-измерительные приборы и элементы автоматики. В распоряжении цеха находятся самые современные инструменты и метрологическое оборудование. Специфика нашей работы не позволяет нам ставить рекорды, однако каждодневный продуктивный труд дает свои результаты, обеспечивая слаженную работу функционирования всего оборудования завода. Коллектив нашего цеха понимает важность поставленных задач и при-

кладывает максимум усилий для их выполнения.

- Расскажите о коллективе цеха.

- Костяк цеха КИПиА составляют опытные специалисты, отработавшие в цехе по 20-30 лет. На смену опытным специалистам приходит молодежь. И пусть пока на счету молодых нет больших достижений, многие продолжают дело ветеранов достойно, и, может быть, со временем тоже войдут в летопись цеха своими делами и наградами.

- У вас очень ответственная работа!

- Да, это так (улыбается). На самом деле, нефтеперерабатывающий завод - это огромный и невероятно сложный механизм. Вряд ли можно отрицать тот вклад, который был внесен службой главного метролога ТОО «ПКОП» в части повышения уровня качества выпускаемой продукции, замены и внедрения новых средств и систем контроля и управления на заводе. Это грандиозная по масштабу и сложности работа, направленная на достижение конкурентоспособности и обеспечение высокого качества продукции, выпускаемой на нашем предприятии.

Редакция выражает благодарность Игорю Горбатенко и Амангельды Имангалиеву за бесценную помощь в подготовке статьи!

Сотрудники группы СБ, ПАЗ, ФХА, ИП занимаются обеспечением технической эксплуатации схем сигнализации блокировки и противоаварийной защиты. Они осуществляют контроль за параметрами и надежностью работы электронных элементов оборудования физико-химического анализа, интеллектуальных приборов, осуществляют пуск, установку и эксплуатацию оборудования согласно графикам техобслуживания.

Усилиями группы эксплуатации КИП, ОЗХ, Висбрекинг, АУТН и группы эксплуатации КИП ЛК-6У, УВПМ, Изомеризации на соответствующих установках Шымкентского НПЗ обеспечивается техническая эксплуатация средств контроля и управления согласно графику технического обслуживания, технического описания и инструкций по эксплуатации установок.

Группа АСУ ТП занята обеспечением технической эксплуатации электронного оборудования автоматизированных систем управления технологическими процессами по графикам техобслуживания, а также осуществляет контроль за параметрами и надежностью работы оборудования АСУ ТП.

Дежурная группа состоит из группы инженеров-электронщиков АСУ ТП и прибористов. Дежурная группа инженеров-электронщиков АСУ ТП обеспечивает круглосуточную правильную техническую эксплуатацию и бесперебойную работу электронного оборудования автоматизированных систем управления технологическими процессами и на установках ШНПЗ. Задача дежурной группы прибористов - обеспечить круглосуточную бесперебойную работу средств контроля и управления, а также своевременно устранить возникшие неполадки по части КИП на установках завода.

Группа эксплуатации КИП Каткрекинг обеспечивает техническую эксплуатацию средств контроля и управления на вводимой в рамках реализации Проекта модернизации установке каткрекинга.

НЕФТЬ ВСЕГДА В ЦЕНТРЕ ВНИМАНИЯ. ИНТЕРВЬЮ С ОЛЕГОМ ЧЕРВИНСКИМ.

В этом номере мы предлагаем нашим читателям интервью с мэтром казахстанской нефтегазовой журналистики, человеком, который знает об этой отрасли буквально все - с Олегом Червинским. Основатель журнала Petroleum и автор популярной книги «Черная кровь Казахстана. Нефтяная история независимости» ответил на наши вопросы.

- Какова ситуация на данный момент в мировой нефтегазовой отрасли, как бы Вы ее коротко охарактеризовали? Каковы основные тенденции?

- Если говорить о современных тенденциях в отрасли, то совершенно очевидным кажется, что дно очередного кризиса пройдено и тренды пошли в рост. Мировые цены на нефть балансируют в диапазоне 75-80 долларов за баррель, что уже очень даже неплохо для большинства нефтепроизводителей. Избыток предложения сырой нефти на рынке, который пару лет назад уронил цены до 30-40 долларов, ликвидирован благодаря ОПЕК и присоединившимся к соглашению об ограничении добычи странам, не входящим в картель.

Но причина нынешнего роста не только в этом: низкие цены на нефть заставили большинство добывающих компаний заморозить свои производственные программы, приостановить бурение новых скважин, геологоразведку. Сейчас настало время наверстывать упущенное.

- Каковы, на Ваш взгляд, основные проблемы в казахстанском нефтегазовом секторе? Какие пути решения Вы видите? Наряду с проблемами, каковы основные перспективы?

- Перспективы развития нефтегазового сектора Казахстана, конечно же, связаны с тремя крупнейшими проектами: Северо-Каспийским, Тенгизским и Карачаганакским. Кашаган, первое морское месторождение, последовательно, из месяца в месяц наращивает добычу нефти, и резкий рост должен произойти после завершения реализации проекта по обратной закачке газа в пласт ЦК-01. Параллельно Северо-Каспийский консорциум завершает разработку и утверждение концепции совместного освоения расположенных рядом месторождений Каламкас-море и Хазар.

Совместное предприятие «Тенгизшев-ройл» полным ходом ведет реализацию

О.Червинский и г-н Д.Сатпаев с издателем книги Д.Сатпаевым / O.Chervinskiy with the book publisher D.Satpayev

Проекта будущего расширения месторождения Тенгиз, который, после его завершения через несколько лет, даст дополнительные 12 миллионов тонн тенгизской нефти в год.

Расширение месторождения Карачаганак рассматривают акционеры консорциума КПО. Таким образом, можно предположить, что через 5 лет ежегодные объемы добычи нефти в Казахстане превысят 100-миллионный рубеж. Но, с другой стороны, такая сверхзависимость отрасли, да и экономики страны в целом, от трех супергигантов вызывает вполне серьезные опасения у специалистов.

Обеспечить большую устойчивость отрасли могли бы другие месторождения, но они в основном находятся на поздней стадии разработки с устойчивой тенденцией к снижению. Большинство месторождений на суше, разрабатываемых как нацкомпанией «КазМунайГаз», так и иностранными инвесторами в Атырауской, Мангистауской, Кызылординской, Актюбинской областях, эксплуатируются уже по 40-50 лет и давно прошли пик добычи. Чтобы объемы производства не падали, уже недостаточно применять интенсификацию добычи, необходимы масштабные инвестиции в геологоразведку, ввод в строй новых, молодых месторождений. А на это нужны время и деньги.

Все мы видим, что в последние десятилетия новых крупных открытий не бы-

ло, так как отечественная геологоразведка не получала необходимого финансирования, открытие Кашагана привело к некоей эйфории и переносу акцента в разведку с суши на море, но и там новых крупных открытий также не оказалось.

В конце прошлого года Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев подписал новый Налоговый кодекс, который адаптировал систему налогообложения разведки и добычи к изменившимся реалиям, что позволит улучшить экономическое положение компаний, работающих на зрелых месторождениях, и стимулировать геологоразведку. Есть надежда, что это поможет выправить ситуацию. Буквально на днях российская компания «ЛУКОЙЛ» объявила о намерении вести разведку на двух блоках в казахстанском секторе Каспийского моря. Думаю, за ними и другие компании пойдут в разведку.

- Как Вы думаете, встанет ли Казахстан по объемам добычи, влиянию на мировой нефтяной рынок в один ряд со странами Ближнего Востока после коммерческой разработки Кашагана?

- Не разделяю оптимизма по этому поводу. Все-таки наши объемы добычи, даже с учетом Кашагана, несопоставимы с Ближним Востоком, Венесуэлой и другими глобальными нефтяными регионами. Кстати, и казахстанские участ-

ники проходившей в марте текущего года в Хьюстоне международной ежегодной конференции CERAWeek говорят, что название нашей страны звучало там лишь пару раз в выступлениях казахстанских официальных лиц. Ни руководство ОПЕК, ни представители крупнейших мировых концернов, работающих в том числе в нашей стране, не упоминали казахстанские проекты с высокими трибуны, что, пожалуй, красноречиво характеризует реальное влияние Казахстана на мировой энергетический рынок.

- Вы опубликовали в последние годы цикл интервью с «нефтяными генералами». Кто из них Вам запомнился более всего по своему вкладу?

- Не хотелось бы выделять кого-то одного из героев моих интервью, потому что каждый из них интересен и уникален по-своему. Каждый внес свой весомый вклад в становление нефтегазовой отрасли независимого Казахстана. Нурлан Балгимбаев - человек-глыба, легенда отрасли. С 1994 года - министр нефти и газа, затем отец-основатель и первый руководитель «Казахойла», предшественника нынешнего «КазМунайГаза». Человек, фактически создавший отрасль на обломках казахстанской части некогда единого советского нефтегазового комплекса.

Равиль Чердабаев - первый директор первого инвестиционного проекта только получившей независимость страны - совместного предприятия «Тенгизшевройл», человек, осуществивший перевод на рыночные рельсы бриллианта в нефтегазовой короне страны - месторождения Тенгиз.

Мурат Саламатов - первопроходец Кумколя, главнокомандующий немногочисленной «армии», в голой пустыне земли Сыра обустроивший и запустивший уникальное месторождение.

Балтабек Куандыков - талантливый геолог, под чьим руководством был открыт легендарный Кашаган, и теперь ищущий новый Кашаган на суше, инициировав проект бурения сверхглубокой скважины «Евразия» в Прикаспийской впадине.

Узакбай Карабалин, возглавлявший нацкомпании «КазТрансГаз», «КазМунайГаз», Министерство нефти и газа, Ассоциацию KAZENERGY, за свою деятельность удостоенный высочайшей награды Республики Казахстан - Героя труда «Қазақстанның Еңбек Ері».

Можно перечислять и перечислять. И я горжусь, что моя профессиональная судьба свела меня по жизни с этими и

многими другими достойными нефтяниками и газовиками.

- Ваша книга «Черная кровь Казахстана. Нефтяная история независимости» все больше набирает популярность и, на наш взгляд, имеет право войти в число специализированных учебников в нефтегазовой сфере, а также по новейшей истории Казахстана. Книга хронологизирована по годам, что облегчает восприятие. В ней очень тонко отражены геополитические игры участников рынка, «подковерные игры», истории успеха и многочисленные многомиллионные провалы. Скажите, пожалуйста, какие отзывы Вы получаете от официальных лиц и широкой публики? Есть ли планы ее перевода на казахский, английский языки? Как проходила работа над книгой? Будут ли другие?

- Идеей написания этой книги я «болел» достаточно давно. Дело в том, что с 1994 года, с самого начала своей журналистской карьеры, я специализировался именно на нефтегазовой тематике. За эти годы побывал на многих месторождениях страны и за рубежом, в Канаде, Тунисе, Италии, Британии, знакомился и общался с людьми, стоявшими у истоков отрасли и принимавшими судьбоносные решения, со специалистами-нефтяниками, экспертами. Накопил большой архив, состоящий из записей интервью, копий документов, мемуаров и воспоминаний. Все это хотелось систематизировать и дать свой авторский взгляд на нефтяную историю независимого Казахстана.

Наконец, это удалось реализовать. Само написание книги заняло почти год, и в октябре прошлого года в рамках издательского проекта «Сөз» частного Фонда Досыма Сатпаева была издана моя книга «Черная кровь Казахстана». Первоначальный тираж книги составил 1200 экземпляров и разошелся буквально за месяц.

Видя такой читательский спрос, издательство «Меломан» заключило со мной договор на переиздание книги и продажу ее в сети своих магазинов. Допечатку приходилось делать дважды, и на сегодняшний день общий тираж составил 4200 экземпляров, что для Казахстана я считаю неплохим результатом.

Если говорить о читательской аудитории, то, насколько я знаю, книгу читают люди самых разных профессий, возрастов и социального статуса. На каких-то официальных мероприятиях об этом мне говорят в кулуарах и руководители нацкомпаний, и ветераны отрасли, и главы различных фирм. В Фейсбуке мне

пишут студенты, аналитики, журналисты. Ведь, что ни говорите, нефть всегда в центре внимания, всегда вызывает интерес. Она окружена ореолом таинственности, и я постарался удовлетворить этот интерес.

Пожалуй, единственная претензия, которую я услышал от нефтяников, прозвучала на презентации книги, прошедшей в октябре прошлого года в рамках выставки «КИОГЕ». Один из руководителей нефтяной компании посетовал, что в названии использовано словосочетание «черная кровь», ведь мы, нефтяники, голубая кровь, элита, сказал он. Надеюсь, что это была шутка.

А если говорить серьезно, то в планах – да, перевод и издание книги на казахском, английском и некоторых других языках. Пока говорить об этом, наверное, рано, переговоры еще идут.

- Ваши пожелания и лайфхаки нашим сотрудникам.

- К Кумколю у меня отношение особенное. Первый раз я приехал на месторождение осенью 1997 года, вместе с делегацией канадских пенсионных фондов – акционеров компании «Харрикейн», купившей в далеких казахских степях бывшую компанию «Южнефтегаз». Яркими впечатлениями той поездки остались пыль столбом в салоне автобуса, едущего по степному бездорожью, и вереница факелов, на которых горел попутный газ, озаряя степь красным маревом.

С тех пор я периодически приезжал в Кызылорду, на месторождения, в прошлом году, помимо Кумколя, – еще и на Акшабулак, КАМ, на сами промыслы, электростанцию, в вахтовые поселки. И я вижу, как преобразилось производство, какие условия созданы для работников, добывающих «черное золото». Это тяжелый и благородный труд! Я побывал и на многих социальных объектах в областном центре и в регионах, которые финансово поддерживает «ПетроКазахстан». Своими глазами видел масштабную реконструкцию, которая ведется на Шымкентском нефтеперерабатывающем заводе. Хочу пожелать всему коллективу «ПетроКазахстан» ударной безаварийной работы, мирного неба над головой и счастья в домах и семьях!

Что касается лайфхаков, то особых секретов успеха нет: надо просто любить дело, которым ты занимаешься, и вкладывать в него душу. И тогда удача обязательно будет на твоей стороне!

Благодарим Вас за интересную беседу!

(Автор фотографий Анатолий Негода)

КАЗАХСТАНСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ – 5-ЛЕТНИЕ ИТОГИ В ПККР

Казахстанское содержание - это показатель уровня технологического и индустриально-инновационного развития страны, отражающий долю казахстанских товаров, услуг и трудовых ресурсов в ее экономике. Само понятие «казахстанское содержание» появилось в РК в 2009 году, и принятая тогда «Программа по развитию местного содержания в РК» была направлена на развитие секторов национального промышленного, инновационного производства и сферы услуг. Программа внедрялась не только через закупки госорганами и нацкомпаниями, но и при реализации крупных инвестиционных проектов.

Наша компания с самого начала реализации программы активно способствовала ее внедрению в своих подразделениях. Так, в АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» были разработаны единые политики и процедуры, согласно которым компания работает с казахстанскими поставщиками на принципах прозрачности, недискриминационности, долгосрочного планирования и внедрения международных стандартов качества. На собраниях директоров и заседаниях тендерных комиссий рассматриваются различные вопросы по взаимодействию с местными товаропроизводителями, направленные на дальнейшее развитие Кызылординского региона. В отделе договоров и управления материальными ресурсами ПККР постоянно обновляется база данных казахстанских поставщиков товаров, работ и услуг.

При проведении процедур закупок компания отдает предпочтение казахстанским производителям товаров и поставщикам работ и услуг, и все подрядчики в обязательном порядке привлекаются в соответствии с Правилами приобретения товаров, работ и услуг при проведении операций по недропользованию, утвержденными Постановлением Правительства РК.

В целях прозрачности закупочного процесса в Системе приема отчетности недропользователей на сайте <http://spon.energo.gov.kz>, а также в Реестре товаров, работ и услуг, используемых при проведении операций по недропользованию, и их производителей на сайте <http://reestr.nadloc.kz> размещаются годовые (на один год), среднесрочные (на три года) и долгосрочные (на 10 лет) программы закупок товаров, работ и услуг. Закуп осуществляется с обязательным размещением объявлений о проведении закупок, протоколов

вскрытия конкурсных заявок, подведения итогов в информационной системе «Реестр товаров, работ и услуг, используемых при проведении операций по недропользованию, и их производителей» на сайте <http://reestr.nadloc.kz>.

Для расширения круга потенциальных поставщиков - местных производителей, наиболее востребованных в нефтегазовой отрасли, ПККР принимает активное участие в форумах нефтегазовых компаний «Нефть и газ: развитие казахстанского содержания», основным организатором которого выступает Министерство энергетики РК. В рамках форумов компания представляет казахстанским производителям развернутую информацию по планам своих закупок на среднесрочный и долгосрочный периоды. Формат мероприятия позволяет найти потенциальных стратегических партнеров среди казахстанских поставщиков, которые вносятся в базу данных ПККР и учитываются как при расчетах прогнозных показателей местного содержания, так и при проведении закупочных процедур.

ПККР участвует и в различных мероприятиях, проводимых нефтегазовыми и нефтесервисными компаниями, и проводит их самостоятельно - к примеру, в ноябре 2015 года выступил организатором «Дня открытых дверей» с участием представителей МЭ РК, ТОО «Центр мониторинга и экспертизы рынка» и ряда отечественных производителей.

В дополнение ПККР регулярно предоставляет казахстанским компаниям информацию для участия в процессе закупок путем публикации в СМИ, информирует поставщиков о требованиях по обеспечению казахстанского содержания, занимается повышением квалификации граждан РК, в том числе с целью замещения иностранного специалиста казахстанским специалистом, и проводит обучение граждан согласно перечню специальностей, утвержденному компетентным органом. Помимо этого ПККР каждые три года составляет программу раз-

«ТОО «ESS International» является сервисной компанией, оказывающей услуги ПККР и «Кольжан» в сфере услуг питания и проживания на месторождениях, услуг легкового автотранспорта и коммунально-бытовых услуг. Наша компания начала работу в 2007 году.

АО «ПККР» размещает объявления о закупках на тендерной площадке «Реестр товаров, работ и услуг, используемых при проведении операций по недропользованию, и их производителей», которая дает возможность для участия в открытых конкурсах. Электронные закупки - это именно та сфера, которая оказывает реальную помощь местному бизнесу, ведь благодаря участию в программе развития казахстанского содержания, в электронных закупках у нашей компании вырос объем производства, активизировался трансфер знаний и технологий, были созданы новые рабочие места. Например, благодаря предстоящему развитию месторождения Северо-Западная Кызылкия у нашей компании появился дополнительный объем работ и мы смогли создать новые рабочие места».

**Жолдасов Мурат,
Директор
ТОО «ESS International»**

вития местного содержания в закупаемых товарах, работах и услугах. Целью программы является увеличение доли казахстанской продукции в общем объеме закупок компании и установление долгосрочных кооперационных связей с казахстанскими производителями.

В 2018 году ПККР заключил меморандум с акиматом Кызылординской области по установлению «Целевых индикаторов» по местному содержанию в закупаемых товарах, работах и услугах: товары - не ниже 25%, работы и услуги - не менее 50%.

Местное содержание в закупленных товарах, работах и услугах за 2013-2017 годы по АО «ПККР»

Наименование	2013 год	2014 год	2015 год	2016 год	2017 год
Товары	29,9%	36,8%	45,8%	47,3%	46,3%
Работы	83,6%	89,4%	83,7%	82,7%	82,5%
Услуги	87,3%	89,9%	89,9%	89,5%	89,2%

КОРПОРАТИВНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ В «ПЕТРОКАЗАХСТАН»

Понятие корпоративной социальной ответственности уже прочно вошло в обиход казахстанского общества. Компании – от мала до велика – стараются принимать участие в развитии общества, выделяя средства на поддержку незащищенных слоев населения, талантливых детей и молодежи, иницируя и поддерживая проекты в сфере спорта, культуры и искусства. И мы, сотрудники «ПетроКазахстан», горды тем, что наша компания всегда была в авангарде этого движения, с самых первых лет существования активно участвуя в развитии и улучшении благосостояния общества и социальной инфраструктуры в регионах своей деятельности. Все подразделения компании: ПККР, ПКОП, ПКОСИ следуют единой стратегии и политике в осуществлении корпоративной социальной ответственности. Вашему вниманию – краткий обзор социальных проектов «ПетроКазахстан» за последние 12 лет.

АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» (ПККР)

Одним из приоритетов для ПККР является адресная, целевая помощь, при этом особое внимание уделяется долгосрочным программам, поддержке незащищенных слоев населения, детей, ветеранов войны и труда, инвалидов, а также учреждений системы здравоохранения, спорта, культуры и искусства.

Хотелось бы упомянуть долгосрочные социальные проекты компании, срок реализации которых уже превышает 10 лет, среди них - реабилитационный центр для детей-инвалидов «Шапағат» в поселке Айтеке би Казалинского района Кызылординской области; 50-местный детский сад «Балғын» для детей из мно-

годетных и малообеспеченных семей, а также сирот при общественном фонде «Балдәурен» в Жанакорганском районе; организация бесплатного отдыха в детском лагере «Арай Санрайз» для детей из малообеспеченных семей, детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей; поддержка Дома ребенка, средней школы № 2 «Мұрагер» и Детской деревни семейного типа «Атамекен» для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей.

В 2011 году в рамках 25-летия промышленного освоения месторождения Кумколь «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» была оказана спонсорская поддержка областной детской больнице на сумму 150 тыс. долларов США на приобретение медицинского оборудования.

В 2015-2016 годах АО «ПККР» выступило одним из спонсоров проекта республиканского значения «Проектирование и строительство здания Казахской национальной академии хореографии в г.Астана» в рамках договоренности между Китайской национальной нефтегазовой корпорацией и Министерством культуры и спорта РК.

Ежегодно группа «ПетроКазахстан» активно участвует в социально-экономическом развитии Кызылординской области и Улытауского района Карагандинской области. В числе организаций и учреждений, которым была оказана финансовая поддержка при реализации различных социально-значимых проектов: ассоциация «Туған жер», молодежное общественное объединение «Сыр орманы», корпоративный фонд «Сыр болашағы, 550-летие Казахского ханства корпоративного фонда «Мәңгілік ел».

Каждый год ПККР реализует и традиционные благотворительные проекты. Одним из них является акция по раздаче продуктовых наборов 150 пенсионерам компании, работникам, получившим увечье на производстве, и семьям, потерявшим кормильца, приуроченная к Новому году и Наурыз мейрамы. «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» оказывает помощь ветеранам войны и труда, предо-

В целом в рамках Меморандумов о социально-экономическом развитии Кызылординской области и Улытауского района Карагандинской области за период с 2005 по 2014 год было выделено свыше 3,8 млрд. тенге.

«Атамекен» отбасылық типтегі балалар ауылында, Қызылорда қ. / В детской деревне семейного типа «Атамекен», г.Кызылорда / At Atameken family type Children's Village, Kyzylorda

КӘЖ саласындағы жобалары үшін алған марапаттар / Награды за проекты в сфере КСО / Awards for CSR projects

ставляя бесплатное лечение в санаториях Казахстана.

К 1 июня, к Международному дню защиты детей, компания радуется ребятам, полностью финансируя праздник на городской площади, закушая 5000 порций мороженого и призы для всех детских конкурсов, организованных городским отделом образования. В преддверии учебного года в рамках акций «Первоклассник» и «Дорога в школу» ПККР раздает более 300 детям из малоимущих и

многодетных семей области сумки-ранцы с полным комплектом школьных принадлежностей. На протяжении пяти лет АО «ПККР» проводило акцию «Караван радости», в рамках которой свыше 1500 детей-активистов, участвующих в различных спортивных состязаниях и культурно-развлекательных мероприятиях, награждались подарками. Акция проводилась в пяти потоках в 8 детских лагерях отдыха районов и города Кызылорды.

В 2014 году в рамках Меморандума о сотрудничестве в социально-экономическом развитии Кызылординской области между акиматом Кызылординской области, АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз», ТОО «Кольжан» и филиалом компании «ПетроКазахстан Венчерс Инк.» по проекту «SOS-Kinderdorf» в Кызылорде было начато строительство Детской деревни семейного типа «Атамкен» для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей. В июне 2015 года Детская деревня сдана в эксплуатацию. Согласно Меморандуму в Корпоративный фонд «Игілік» на проектирование и строительство детской деревни было перечислено 550 млн. тенге от АО «ПККР» и 100 млн. тенге на материально-техническое обеспечение перечислило ТОО «Кольжан». Детская деревня - это коттеджный городок семейного типа для воспитанников бывшего детского дома-интерната №1, состоящий из восьми двухэтажных жилых и одного административного здания. В настоящее время в детской деревне проживают 57 детей в возрасте от трех до 18 лет, но здесь можно разместить до 80 человек. В деревне работают и помогают воспитанникам сделать первые шаги во взрослую жизнь 25 сотрудников.

ПҚОП-тың әлеуметтік серіктесі - Шымкенттегі балет мектебі / Социальный партнер ПҚОП - Балетная школа в Шымкенте / PKOP social partner - Shymkent Ballet School

ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» (ПКОП)

ПКОП реализует ряд собственных инициатив в социальной сфере, которые включают поддержку в области культуры и спорта, здравоохранения и образования. Также компания оказывает помощь жителям сельской местности, ремесленникам, детям-сиротам, талантливой молодежи, инвалидам, ветеранам ВОВ и тыла. В 2005-2018 годах благодаря поддержке ПКОП в Южно-Казахстанской области были реализованы такие проекты, как «Женщины Казахстана против бедности», «Забота детства - дело каждого», «Дорога в школу», «Поддержка и развитие прикладного искусства в ЮКО».

Одним из значимых проектов, которым мы гордимся, является совместный проект «ПетроКазахстан» с областной комиссией по делам женщин и семейно-демографической политике при акиме - «Поддержка и развитие прикладного искусства в ЮКО». В 2010-2013 годах Ресурсный центр ремесленников ЮКО получал поддержку компании на техническое оснащение ремесленников для развития ремесленничества, надомного труда малоимущих, многодетных семей и создания дополнительных рабочих мест.

В рамках акции «Забота детства - дело каждого», также осуществляемого совместно с комиссией, наша компания в течение многих лет оказывает поддержку особо незащищенной категории нашего общества - детям, и среди них под пристальным вниманием те, что остались без попечения родителей и дети-сироты.

Более двух десятков лет компанией оказывалась спонсорская помощь Сай-

«Алтын жүрек» сыйлығын татыстау рәсімінде «ПетроКазахстан» компаниясының президенті Фан Цзячжун мырзаның сөз сөйлеуі / Выступление Президента «ПетроКазахстан» г-на Фана Цзячжуна на церемонии вручения Премии «Алтын Жүрек» / Speech of PetroKazakhstan President Mr. Fang Jiazhong at Altyn Zhurek award ceremony

рамскому Детскому дому №4 и подшефной школе-гимназии №65, где проводились ремонтные работы, приобретались необходимые методические материалы и прочее. Школе №99, находящейся в селе Карабастау, ежегодно в течение 15 лет оказывается спонсорская помощь, за этот период были переданы компьютеры, выделены средства на ремонт, а учащиеся школы из числа малоимущих и многодетных семей были снабжены предметами первой необходимости.

Единственной в Южно-Казахстанской области детской Балетной школе компания помогает со дня ее образования, благодаря чему ее воспитанники смогли принять участие в международном фестивале-конкурсе детского и юношеского творчества «Талисман удачи» в

г.Аланья (Турция) и на международном конкурсе «Жизнь городов» (Болгария), завоевав Кубок лауреата 3-й степени и два диплома.

ПКОП также передает оборудование и техническую литературу Южно-Казахстанскому государственному университету имени М.Ауэзова для научно-исследовательских работ при подготовке специалистов в области нефтепереработки.

Компания на регулярной основе оказывает помощь по обращению общественных организаций и учреждений области. Так, в 2006 году были проведены строительные и ремонтные работы здания ГУ «Центр реабилитации инвалидов ЮКО». В 2007 году по обращению ОО «ЮКО центр поддержки женщин и детей» 420 малоимущим жителям выда-

Шымкенттегі көркем гимнастика бойынша турнир / Турнир по художественной гимнастике в Шымкенте / Artistic Gymnastics Competition in Shymkent

С 2006 по 2015 год ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» сотрудничало с акиматом Южно-Казахстанской области в рамках Меморандума о социально-экономическом развитии региона. Выделенные средства шли на реализацию социальных инфраструктурных проектов, включая приобретение медицинского оборудования для Дома ветеранов, проведение капитального ремонта специализированного Дома ребенка Шымкента, строительство здания «Жастар үйі», проведение питьевой воды в новое село сельского округа Жұлдыз Сайрамского района, а также на поддержку социальных объектов этого округа. В целом за 10 лет ТОО «ПКОП» было выделено почти 1,5 млрд. тенге.

ны продуктовые пакеты в рамках месячника республиканской акции «Женщины Казахстана против бедности», в 2008 году оказана поддержка продуктовыми пакетами и необходимыми вещами 400 жителям ЮКО, пострадавшим от наводнения. В 2009 году ПК ОП оказал поддержку остро нуждающемуся населению области и г.Шымкент - многодетным матерям из малоимущих семей; семьям, имеющим ВИЧ-инфицированных детей, инвалидов с детства. Выпускники Дома юношества получили швейное оборудование и необходимые материалы для открытия своего дела, направленного на развитие прикладного национального искусства – шитья курак корпеше, настенного панно, одеял на приданое невесты.

В 2010 году с целью создания дополнительных рабочих мест женским советам Сарыагашского, Махтараральского, Созакского районов, г.Кентау и г.Арыс было передано швейное оборудование. В 2011-2012 годах компания оказала поддержку детским медучреждениям Шымкента и 15 районам ЮКО, закупив медицинское оборудование. Также в 2014 году была оказана поддержка КГУ «Детское психоневрологическое медико-социальное учреждение» на приобретение медицинского оборудования.

В течение нескольких лет ПК ОП помогает населению сельского округа Жұлдыз Сайрамского района в решении социальных проблем - так, помимо поддержки в рамках Меморандума, были обеспечены телефонизация региона, приобре-

«Алтын жүрек» сыйлығының марапаттау салтанатында / На вручении премии «Алтын Жүрек» / At "Altyn Zhurek" award ceremony

тение и установка трансформатора. Для малоимущих и многодетных семей сельского округа Жұлдыз была закуплена мука на общую сумму 1,25 млн. тенге. По обращению ОО «Талап» 21 инвалиду были подарены инвалидные коляски.

ПК ОП выделяет средства на развитие массового спорта в целях пропаганды здорового образа жизни среди молодежи. В копилке спортивных благотворительных акций: поддержка футбольной команды ГК КП «Ордабасы», проведение

турнира по художественной гимнастике на призы заслуженного мастера спорта А.Юсуповой в Шымкенте. В 2017 году Казахстанской лиге любителей футбола для популяризации этого вида спорта выделены средства на организацию и проведение I чемпионата Казахстанской лиги любителей футбола среди ветеранов. На протяжении последних лет компания спонсирует участие спортсменов Федерации бокса на соревнованиях международного уровня, проведение спортивных состязаний в Казахстане, а также поддерживает развитие детских секций бокса в регионах страны. В 2018 году оказана поддержка филиалу Федерации тенниса в Шымкенте на проведение 4 детских республиканских турниров.

Особое внимание в социальных проектах компания уделяет ветеранам Великой Отечественной войны - ежегодно в честь Дня Победы компания оказывает им помощь. Надолго запомнился документальный фильм об участниках Великой Отечественной войны, призванных на фронт из Южно-Казахстанской и Кызылординской областей, съемки которого были организованы и поддержаны компанией «ПетроКазахстан». В 2015 году, в честь 70-летия Победы, ПК ОП принял участие в реставрации памятника погибшим в ВОВ воинам поселка Карабастау Енбекшинского района ЮКО. В 2018 году была оказана помощь Енбекшинскому районному филиалу «Организация ветеранов» - ко Дню Победы труженикам тыла ВОВ были вручены телевизоры.

Шымкенттегі ПК ОП қамқорлыққа алған № 65 мектеп-гимназиясында / В спонсируемой ПК ОП школе-гимназии №65, г.Шымкент / At Shymkent school #65 supported by PKOP, Shymkent

АФ «ПетроКазахстан Оверсиз Сервисез Инк.» (ПКОСИ)

Наряду с другими бизнес-подразделениями ПКОСИ также реализует ряд социально значимых проектов, основанных на долгосрочной поддержке.

Общественный фонд «Добровольное общество «Милосердие» (ДОМ) - одно из учреждений, с которым «ПетроКазахстан» активно сотрудничает в течение многих лет, часть из которых компания выделяла финансирование на содержание фонда. Благодаря этой поддержке сотрудники фонда могли оплачивать коммунальные услуги, расходы за коммуникацию, аренду помещения, успешно выполнять свою работу по организации таких проектов, как «Подари детям жизнь», который помогает детям, чьи заболевания неизлечимы в Казахстане, «Аутизм победим», «Казахстан без сирот». Для большей информированности общественности и увеличения количества неравнодушных казахстанцев, которые хотят участвовать в благотворительной деятельности, с 2011 года компания спонсирует создание и трансляцию ТВ-программы «Подари детям жизнь» на телеканале «Хабар».

В копилке добрых дел - проекты по поддержке Совета ветеранов ВОВ города Алматы и Медеуского района, ООО «Ветераны - геологи Южного Казахстана», которым выделялись средства для нужд первой необходимости.

В целях сохранения и популяризации в обществе казахстанского и мирового культурного наследия компания участвует в значимых для общества проектах в сфере культуры и искусства. Так, в истории КСО «ПетроКазахстан» - поддержка Фонда Первого Президента в организации и проведении выставки французского художественного наследия «Жемчужины Франции - французское искусство и культура от эпохи Ренессанса до наших дней» в Алматы; силами сотрудников компании была организована и проведена в Алматы выставка выдающихся мастеров живописи Средней Азии и Казахстана «Земля, согретая солнцем». В рамках 10-летия Ассоциации KazEnergy в сентябре 2015 года в Астане компанией был организован и проведен на высоком уровне проект «Синергия искусства», объединивший открытие художественной выставки галереи «Has Sanat» и концерт классической музыки с участием звезд казахстанской и мировой сцены - Айман Мухаджаевой, Жанин Аубакировой, Майры Мухамедкызы, Димаша Кудайбергенова и других.

Социалистік еңбек ері Б.Төлегенова мен Совет Одағының ері Т.Әубәкіров / Герой социалистического труда Б.Төлегенова и Герой Советского союза Т.Аубакиров / Hero of Socialist Labour B.Tulegenova and Hero of Soviet Union T.Aubakirov

«ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлері «Ағаш отырғызу» акциясында / Сотрудники «ПетроКазахстан» принимают участие в акции «Посади дерево» / PetroKazakhstan employees take part in the Plant a tree action

ПҚКР-дың қамқорлыққа алынған «Балғын» балабақшасында / В подшефном ПҚКР детском саду «Балғын» / At Balgyn kindergarten supported by РККР

Вот уже много лет наша компания дружит с выдающейся личностью, которую ценит и уважает весь казахстанский народ, народной артисткой Советского Союза, Героем Социалистического Труда Бибигуль Ахметовной Тулегеновой. Бибигуль Ахметовна принимает участие и является почетным гостем на многих имиджевых мероприятиях. И в знак нашего плодотворного сотрудничества несколько лет назад родилась идея сделать подарок сотрудникам и партнерам компании: специально для них был организован академический концерт «Наурыз с Бибигуль Тулегеновой», который прошел в Алматы в ГАТОБ им. Абая и получил невероятно теплый отклик у сотрудников компании и гостей мероприятия. Кроме того, с Бибигуль Ахметовной на постоянной основе много лет мы сотрудничаем в проведении международного конкурса вокалистов Б.Тулегеновой - единственного в Казахстане профессионального вокального конкурса. Также компания удостоилась чести участвовать в реализации идеи и стать генеральным спонсором выпуска художественно-биографической книги о жизни и творчестве выдающейся артистки.

Многие годы «ПетроКазахстан» поддерживает творческий коллектив и учащихся Алматинского хореографического училища им. Селезнева, которое сохраняет и развивает прекрасные традиции, заложенные более 80 лет назад. Лучшие из учащихся имели возможность показать свое мастерство на международных сценах, демонстрируя выдающуюся школу казахстанского балета. Не без гордости отметим, что в этом есть и заслуга компании.

Как уже говорилось выше, одним из приоритетов для «ПетроКазахстан» является пропаганда здорового образа жизни. И в первую очередь, это касается самих сотрудников, включая все подразделения компании, где созданы условия для поддержки полноценной физической активности работников.

Наряду с реализацией благотворительных проектов компания вносит вклад в дальнейшее развитие и пропаганду благотворительности в обществе. Полностью разделяя идеи организаторов ежегодной национальной премии «Алтын Жүрек», «ПетроКазахстан» в течение многих лет является партнером этой единственной в Казахстане премии в области благотворительности, которая ставит своей целью выявление и награждение людей и организаций, деятельность которых является примером и оказывает непосредственное влияние на развитие и распространение благотворительности в обществе.

Награды

2008

- «ПетроКазахстан» занимает 5-е место среди нефтегазовых компаний и 7-е место среди всех предприятий Казахстана в рейтинге 2008 года журнала National Business (NB 100).
- ПККР в рамках республиканского конкурса по социальной ответственности бизнеса «Парыз» награждается серебряной премией Президента Казахстана «Парыз» в номинации «Лучшее социально ответственное предприятие».
- ПКОП становится лауреатом национальной благотворительной премии «Алтын Жүрек».

2009

- «ПетроКазахстан» занимает 4-е место среди нефтегазовых компаний в рейтинге журнала Exclusive.
- В номинации «Лучшее производство» ПКОП становится победителем народного голосования регионального конкурса «Выбор года - 2009» и награждается дипломом 1-й степени «Золотой лидер ЮКО».
- ПККР удостоивается звания «Меценат 2009 года» за вклад в социальную сферу Кызылординской области.
- ПККР удостоивается премии «Золотой Прометей» в номинации «Лучшая экологическая программа» в нефтегазовой отрасли.

2010

- «ПетроКазахстан» занимает 5-е место в рейтинге 500 крупнейших компаний республики (National Business).
- «ПетроКазахстан» становится обладателем 5-го места по социологической методике измерения устойчивости развития местного сообщества в регионах деятельности (исследовательский центр «Сандж») и 2-е место по экологическому компоненту рейтинга.

2011

- «ПетроКазахстан» занимает 4-е место в рейтинге «100 крупнейших компаний Казахстана» («Эксперт-Казахстан»).
- «ПетроКазахстан» награжден премией «Ар-Намыс», учрежденной Ассоциацией KazEnergy, в номинации «Устойчивая социальная позиция». Премия присуждена за социальный проект с ОФ «Добровольное общество «Милосердие».
- ПКОП становится обладателем золотого «Парыза» в рамках республиканского конкурса по социальной ответственности бизнеса в номинации «За вклад в экологию».

2013

- «ПетроКазахстан» занимает 5-е место в рейтинге «Крупнейшие 200 компаний Казахстана» (РА Эксперт-Казахстан).
- ПККР получает национальный сертификат «Лидер Казахстана - 2013» по результатам Национального бизнес-рейтинга.
- ПКОП получает сертификат участника конкурса KazEnergy в категории «Социальная ответственность бизнеса».
- Компания «ПетроКазахстан» награждена дипломом KazEnergy в номинации «Лучшее отраслевое корпоративное издание» за корпоративный журнал «Мунайшы».

2016

- ПКОП получает золотую награду в номинации за «Вклад в экологию» в республиканском конкурсе по социальной ответственности бизнеса «Парыз».

2017

- Акиматом Южно-Казахстанской области награжден президент ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продакс» Цзян Ши за особый вклад в развитие предпринимательства в Южно-Казахстанской области в номинации «Лучший инвестор года».

КОРПОРАТИВНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ В НАШИХ СП: ТОО «СП «КАЗГЕРМУНАЙ»

Наше совместное предприятие ТОО «СП «Казгермунай», в котором доленое участие компании «ПетроКазakhstan» составляет 50%, также является флагманом региона и активно участвует в улучшении социальной инфраструктуры Кызылординской области.

Оказание содействия социально-экономическому развитию региона «Казгермунай» осуществляет на принципах открытости и прозрачности, активно взаимодействуя с акиматом Кызылординской области, общественными фондами и организациями. Основными направлениями оказания спонсорской и благотворительной помощи являются благоустройство региона, финансирование строительства социально важных объектов на территории Кызылорды и области, поддержка деятельности общественных фондов и некоммерческих организаций, сферы образования, культуры и спорта, помощь незащищенным слоям населения.

На ежегодной основе между ТОО «СП «Казгермунай» и акиматом Кызылординской области заключаются Меморандумы о сотрудничестве в области социально-экономического развития региона, в рамках которых «Казгермунай» выделяет денежные средства в виде спонсорской помощи для реализации проектов

В 2010 году «Казгермунай» удостоился «бронзы» в республиканском конкурсе по социальной ответственности бизнеса «Парыз», учрежденном главой государства Н.А.Назарбаевым, в номинации «Лучшее социально ответственное предприятие». В 2014 году компания повторно стала лауреатом конкурса, получив гран-при «Парыз» как «Лучшее социально ответственное предприятие».

В 2014 году «Казгермунай» успешно принял участие в престижном конкурсе Grand Prix Europeen de la Qualite (Европейский гран-при за качество), учрежденном Агентством содействия промышленности и новым технологиям (ОПТ) Швейцарии, объединенной торгово-промышленной палатой «Швейцария - СНГ» и Фондом поддержки инвестиционных проектов ЕМА INVEST. Компания стала лауреатом в номинациях «За достижения в нефтегазовой отрасли» и «За вклад в развитие инфраструктуры региона».

Кызылордадағы муз айдынында / В ледовом дворце в Кызылорде / At the Ice Place in Kyzylorda

по строительству объектов инфраструктуры, медицины, спорта, культуры и осуществления прочих социально важных проектов.

Так, в 2014-2017 годах в рамках данных меморандумов «Казгермунай» были выделены денежные средства в размере свыше 3,8 млрд. тенге. Эти средства пошли на такие проекты, как строительство городского ипподрома и спортивных площадок на территории средних школ; реставрация и открытие мемори-

ального комплекса «Коркыт-Ата» в Кармакчинском районе Кызылординской области; завершение строительства психоневрологического дома-интерната на 300 мест в пос.Талсуат г.Кызылорда, а также строительства Центра обслуживания молодежи в г. Кызылорда. В дополнение, средства использовались на проведение благотворительных акций и реализацию социально значимых проектов, на улучшение инфраструктуры города Кызылорда.

Казгермунайдың қолдауымен салынған ипподром / Ипподром, построенный при поддержке «Казгермунай» / Hippodrome built with the support of Kazgermunai

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Январь

12 января - Вице-министр энергетики РК Б.Ақчулаков посетил ТОО «Петро-Казахстан Ойл Продактс» с рабочим визитом.

Февраль

2 февраля - на сайте единой информационной системы охраны окружающей среды Министерства энергетики РК зарегистрирован отчет по инвентаризации отходов за 2017 год, подготовленный ТОО «ПКОП».

9 февраля - ТОО «ПКОП» оказало спонсорскую помощь ОО «Федерация бокса ЮКО» на улучшение организационной базы для развития спорта среди молодежи.

10 февраля - в ПКОП прошло совещание по итогам финансово-хозяйственной деятельности ДЗО КМГ за 2017 год, на котором были определены задачи на I квартал 2018 года.

14 февраля - состоялась отчетная встреча руководства ТОО «ПКОП» с трудовым коллективом по ряду вопросов, включая итоги производственной деятельности ПКОП за 2017 год.

14 февраля - руководство ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» в торжественной обстановке поздравило работников завода - ветеранов войны в Афганистане с Днем вывода войск из ДРА.

15 февраля - АО «ПККР» оказало спонсорскую помощь КФ «Жас геолог» на организацию и проведение V казахстанской открытой полевой олимпиады юных геологов в республиканском учебно-оздоровительном центре «Балдаурен» в Щучинско-Боровской курортной зоне.

22 февраля - в Астане состоялась презентация итогов Первого ежегодного рейтинга экологической ответственности нефтегазовых компаний Казахстана, организуемого Всемирным фондом дикой природы (WWF) России и группой «КРЕОН» в партнерстве с Программой ООН по окружающей среде в Центральной Азии (UNEP-CA) и при поддержке Министерства энергетики РК. АО

«ПетроКазахстан» екінші жыл сайынғы конференциясындағы Президент Фан Цзячжун мырзаның сөз сөйлеуі /
Выступление Президента г-на Фана Цзячжуна на второй Ежегодной конференции «ПетроКазахстан» /
Speech by President Fang Jiazhong at Second Annual PetroKazakhstan Conference

«ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» вошло в тройку лидеров, заняв III место в рейтинге экологической ответственности нефтегазовых компаний Казахстана.

28 февраля - в Кызылорде состоялась вторая Ежегодная конференция «Петро-Казахстан», в рамках которой были подведены итоги 2017 года и определены задачи на 2018 год, представлена оценка трудовой деятельности персонала, опубликованы результаты реструктуризации департамента добычи и бурения, представлена информация о деятельности научно-исследовательского института и подписаны обязательства по выполнению работ по системе KPI с вице-президентами.

февраль - в рамках КСО была оказана поддержка Алматинскому хореографическому училищу им.Селезнева в проведении VI Международного конкурса хореографических учебных заведений «Өрлеу».

февраль - на ПКОП разработаны и внедрены правила проведения ПНБВ (поведенческое наблюдение по безопасности вождения), утверждены графики их проведения. Все данные от проведенных аудитов заносятся в единую систему сайта АО НК «КазМунайГаз» для мониторинга.

февраль-март - на ПКОП введены в эксплуатацию установки тит. 3100 (водоподготовка), тит. 3200 (производство воздуха), тит. 3300 (производство азота), по остальным объектам ОЗХ ведутся пусконаладочные работы.

Март

4 марта - в честь Международного женского дня 8 Марта на территории детского лагеря «Арай Санрайз» прошла интеллектуальная квест-игра среди прекрасной половины «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз». По итогам игры первой к финишу прибыла команда «Сұлу Design» из департамента проектирования в составе Ольги Шин, Гульнар Токшылыковой, Аиды Нысанбаевой, Бахыт Естаевой и Шолпан Махметовой. Второй пришла сборная команда «Суперпчелки» в составе Сауле Ниязбаевой, Алии Абдрахмановой, Сауле Утеповой, Айгуль Дарибаевой и Оксаны Черниковой и третьей - команда «Оптимисты» из УМР в составе Жанны Моисеенко, Ольги Ли, Оксаны Оспан, Ларуры Алиевой и Жанны Калдыбаевой. Команды-победительницы были награждены дипломами и призами от компании, остальные участницы получили поощрительные подарки.

7 марта - подведены итоги конкурса рассказов среди сотрудников ПККР «Истории женщин с сильным характером», проходившего в рамках празднования Международного женского дня. Организационный комитет выделил все 4 работы и вручил равноценные призы всем участницам конкурса - начальнику технологического отдела Бахыт Есиркеповой; переводчику Розе Ниязовой; старшему аналитику Марии Кашечкиной; переводчику Оксане Черниковой. В торжественной обстановке Председатель Правления АО «ПККР» г-н Цинь Хунвэй

поздравил с женским праздником, поблагодарил за проявленный интерес к конкурсу и вручил участницам конкурса цветы, дипломы и памятные подарки.

15 марта - обеспечено механическое завершение технологических установок Этапа 2 Проекта модернизации НПЗ (каткрекинг RFCC, гидроочистка бензина Prime G+, обессеривание ненасыщенных / насыщенных СУГ Мегох, установка производства серы Claus, КЦА-2, установка приготовления пара и другие) и дан старт пусконаладочным работам по данным объектам.

16 марта - состоялся благотворительный утренник в детском саду «Балдаурен» для детей из малообеспеченных семей в Жанакорганском районе, на котором Председатель Правления г-н Цинь Хунвэй вручил подарки воспитанникам детского сада.

19-20 марта - в рамках праздника Наурыз на месторождениях Кумколь и КАМ для сотрудников компании были организованы спортивные состязания и праздничный концерт с участием известной эстрадной певицы, заслуженного деятеля РК Гульнур Оразымбетовой.

19 марта - в рамках Наурыза на месторождении КАМ прошел конкурс «Домбыра Party». Свое мастерство продемонстрировали пять участников, исполнивших песни в сопровождении домбры. По итогам конкурса первое место занял Ербол Шалабаев, начальник караула отдела пожарной безопасности месторождения Кызылкия, второе место поделили между сотрудницей подрядной организации КНС Жанар Маселевой и сотрудником подрядной организации ТОО «СНЕС» Ба-

уыржаном Алдабергеновым, на третьем месте расположились машинист ЦУТ Арыскум Шархан Колжасаров и специалист службы поддержки Арыскума Габит Нуркожаев.

20 марта - аналогичный конкурс «Домбыра Party» прошел и на Кумколе. По итогам конкурса 1-е место заняла сотрудник подрядной организации ТОО «САС» Нургуль Турмаганбетова; на 2-м - сотрудник подрядной организации ТОО «ESS Int» Гани Муратбаев, а 3-е место поделили лаборант химического анализа 3-го разряда Исахан Жангиров и сотрудник подрядной организации ТОО «САС» Гульмира Айшаубекова.

20 марта - в спортивном комплексе «ПетроКазахстан» прошло празднование Наурыза для работников Кызылординского офиса. Председатель Правления АО «ПККР» Цинь Хунвэй и председатель профсоюзного комитета Елеусин Дуйсенов выступили с приветственной речью. В рамках мероприятия работники были награждены памятными подарками за лучшие национальные костюмы.

22 марта - ПККР принял участие в общегородском праздновании Наурыза на центральной площади. В юртах, декорированных в национальном стиле, компания организовала праздничный благотворительный дастархан с традиционными блюдами для 1000 жителей областного центра.

29 марта - в честь праздника Наурыз АО «ПККР» организовало раздачу продуктовых пакетов 200 многодетным и малообеспеченным семьям и 160 пенсионерам компании и инвалидам, получившим травму на производстве.

30 марта - в честь профессионального праздника - Дня геолога за весомый вклад в развитие геологии и безупречную работу сотрудники «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» были награждены грамотами и благодарственными письмами от Ассоциации KazEnergy. Медалью Ассоциации KazEnergy награжден директор ТОО «Кольжан» Абудурэсити Турсун. Почетной грамотой - заместитель директора департамента геологии и разработки Байзак Алипбаев и начальник отдела департамента геологии и разработки Кумисбек Жусупов. Благодарственным письмом KazEnergy награждены ведущий геолог департамента геологии и разработки Олег Когай и руководитель группы департамента геологии и разработки Азамат Адранов.

Апрель

2 апреля - в Кызылорде в Доме культуры им.Токмагамбетова состоялся городской конкурс «Үш тілдің патшалығы» среди воспитанников 7 детских садов, организованный Центральной библиотечной системой г.Кызылорды. АО «ПККР» выступило одним из спонсоров данного мероприятия.

6-12 апреля - проведен турнир по баскетболу среди школьников на Кубок и призы «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз», в котором приняли участие 14 школьных юношеских и девичьих команд из Павлодарской, Южно-Казахстанской, Алматинской и Актюбинской областей.

10 апреля - ПККОП оказана финансовая поддержка ОО «Федерации бокса ЮКО» на улучшение ее материально-технического оснащения.

10 апреля - 17 мая - Шымкентский НПЗ провел плановый капитальный ремонт технологических установок завода. В рамках капитального ремонта с целью дальнейшего обеспечения бесперебойной и безаварийной работы на длительный период, проведены техническое освидетельствование, ремонт технологического и насосно-компрессорного оборудования, трубопроводов, производственных печей, электрооборудования, контрольно-измерительных приборов и автоматики основных и вспомогательных цехов. Одновременно, согласно совместному плану работ, проведены мероприятия по интеграции действующих технологических установок и новых установок крупного технологического

Арыскумдағы «Домбыра Party» байқауы / Конкурс «Домбыра Party» на Арыскуме / «Dombra Party» competition at Aryskum

объекта - комплекса установки каталитического крекинга RFCC, построенного в рамках Проекта модернизации завода.

13 апреля - на месторождении Кумколь прошел конкурс по пожарной безопасности «Пожар легче предупредить, чем потушить!» в рамках Дня противопожарной службы и приуроченный к 100-летию образования пожарной охраны. Помимо производственных подразделений ПККР, в конкурсе приняли участие команды ТОО «Кольжан», ТОО «ПКОП», АО СП «Казгермунай» и ТОО «Тургай-Петролеум». Среди 16 команд первое место и переходящий кубок завоевала команда ЦДНГ-2 (ПККР). Второе место заняла команда ЦППН (ПККР), третье - ТОО «ПКОП». Победителям вручены грамоты, ценные подарки и медали «За предупреждение пожаров».

17-24 апреля - на ПКОП в рамках проекта «Модернизация АСУ ТП установки ЛК-6У» проведено обновление существующей системы управления (АСУТП) установки ЛК-6у для возможности интеграции и обеспечения полноценной бесперебойной работы системы управления ЛК-6у с системой управления установки изомеризации с блоком предварительной ГО сырья (DCS и SIS).

19 апреля - в честь празднования Наурыз мейрамы по решению руководства компании во всех заводских пунктах питания организованы праздничные обеды.

25 апреля - по итогам ежегодно проводимого республиканского конкурса по безопасности и охране труда среди работодателей республики «Сенім» АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» заня-

ло почетное первое место в номинации «Лучшая служба охраны труда».

26 апреля - ПКОП оказал помощь Федерации тенниса ЮКО на проведение детских республиканских турниров в Шымкенте. Также была выделена финансовая помощь Енбекшинскому районному филиалу республиканского общественного объединения «Организация ветеранов» на приобретение и вручение телевизоров труженикам тыла ВОВ ко Дню Победы.

28 апреля - по результатам смотроконкурса «Лучшая организация, предприятие, служба охраны труда по созданию безопасных условий труда работникам среди предприятий ЮКО», приуроченному к Всемирному дню охраны труда по итогам 2017 года, управлением государственной инспекции труда по ЮКО ТОО «ПКОП» было признано «Лучшей службой охраны труда» и награждено почетным дипломом и памятной статуэткой.

29 апреля - на ПКОП подписан акт о приемке оборудования ряда установок в рамках проекта модернизации после проверки их строительно-монтажной готовности для начала комплексного опробования в ходе пусконаладочных работ, включая установку каталитического крекинга, гидроочистки бензина каталитического крекинга, обессеривания ненасыщенных СУГ, очистки щелочи, обессеривания насыщенных СУГ, извлечения серы, разделения С3/С4, регенерации амина, отпарки кислых стоков, приготовления пара, а также парк хранения СУГ. Пусконаладочные работы по данным установкам прошли по графику в мас.

29 апреля - в Кызылорде, в спорткомплексе «ПетроКазахстан», состоялся традиционный турнир по мини-футболу среди подразделений «ПККР», посвященный Дню защитника Отечества. По итогам турнира главный трофей завоевала команда «Технология добычи КАМ», на втором месте расположилась команда «ЦДНГ-Кольжан», на третьем - команда «ЦДНГ-Кумколь». Индивидуальные призы достались Мадияру Сулееву (технология добычи КАМ, номинация «Лучший игрок»), Айдосу Тулегенову (ЦДНГ-Кумколь, «Лучший защитник»), Чжану Ифэю (ЦИС, «Лучший нападающий-бомбардир»), Алимжану Галымжанулы (ЦДНГ-Кольжан, «Лучший вратарь»). Победители турнира и номинанты получили дипломы и ценные подарки.

29 апреля - АО «ПККР» выступило главным спонсором городского конкурса «Ақмешіт Аруы - 2018», приуроченного к 200-летию г.Кызылорды.

апрель - ко Дню Великой Победы оказана помощь Совету Медеуской районной организации ветеранов в г.Алматы.

Май

5 мая - в Кызылорде в канун Дня защитника Отечества РК в спорткомплексе «ПетроКазахстан» была организована интеллектуальная игра «Брейн-ринг» среди сотрудников «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» с участием 17 команд. По итогам игры команды «Магнит удачи» (налоговый отдел), «Айтиллект» (отдел информационных технологий), «Сто за баррель» (департамент добычи и бурения) набрали одинаковое количество баллов и стали победителями брейн-ринга. Второе

ПККР-дағы 8 наурызды мерекелеу / Празднование 8 Марта на ПККР / March 8 celebration at PKKR

место заняла команда «СФИНкс» (отдел финансовой отчетности), третье место досталось команде «Красавчики» (группа управленческой информации).

12 мая - технолог месторождения Кумколь АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» Айгуль Кускужаева вошла в число победительниц конкурса «Мисс Самрук - 2018», завоевав титул «Первая вице-мисс Самрук-Казына - 2018». За звание лучших соревновались 53 участницы различных профессий из числа сотрудниц группы компаний АО «Самрук-Казына», победителей выбирали путем онлайн-голосования.

18 мая - в ТОО «ПКОП» состоялось рабочее совещание по вопросам Проекта модернизации Шымкентского НПЗ, текущей ситуации по Проекту, пуско-наладочным работам и по капитальному ремонту с участием представителей АО НК «КазМунайГаз», руководства ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» и China Petroleum Engineering and Construction Corporation (CPECC).

21 мая - 22 июня - проведен ежегодный периодический медицинский осмотр работников ТОО «ПКОП».

30 мая - Совет ветеранов ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» принял участие в городском конкурсе на лучшую ветеранскую организацию» города Шымкент, в котором занял призовое место и был награжден дипломом. Всего к участию в городском конкурсе были допущены 8 лучших ветеранских организаций города Шымкент. Совет ветеранов ПКОП представляла единогласно избранный на отчетно-выборном собрании в апреле текущего года Председатель Назипа Манапова, которая много лет трудилась в компании в качестве старшего инженера Департамента ТБ и экологии.

Июнь

3 июня - на базе детского лагеря отдыха «Арай Санрайз» состоялся турнир по футболу среди школьников области на Кубок и призы «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз». В турнире приняли участие 8 команд районов Кызылординской области, городов Кызылорды и Байконур.

8 июня - при спонсорстве ПККР открыт XXII летний сезон детского лагеря отдыха «Арай Санрайз». В каникулярный период 1080 детей сотрудников

Ауғанстандағы соғыс ардагерлері - зауыт жұмысшыларының құттықтауы / Поздравление работников завода - ветеранов войны в Афганистане / Congratulations for Refinery Afghanistan veterans

компании и детей из малообеспеченных и многодетных семей смогут бесплатно отдохнуть в одном из лучших детских лагерей региона.

25 июня - начался сезон отдыха детей работников ТОО «ПКОП» в детском оздоровительном лагере «Машат» согласно коллективному договору.

Информация о призерах «Программы поощрения работников за сообщения о потенциально опасных ситуациях, небезопасных условиях/действиях» в 1-м квартале 2018 года по группе компаний «ПетроКазахстан» и ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс».

По АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» комиссией по премированию работников принято решение премировать: оператора обезвоживающей и обезсоливающей установки 5-го разряда К.К.Рустембекова за своевременное обнаружение утечки нефти с коллектора ЦДНГ; начальника технологического отдела Б.Ж.Есиркепову за обнаружение угрозы разгерметизации нефтяных, водяных и газовых коллекторов и обрыва коммуникационных кабелей на участке автодороги между объектами ППН и ЦППН месторождения Кумколь; группу работников службы обеспечения в составе руководителя службы обеспечения М.С.Дуйсенгалиева, организатора хозяйственной части Т.У.Бисембаева и администратора Ж.Н.Жумахметова за обнаружение разрушения железобетонных конструкций лестницы актового зала, а также инженера-химика М.К.Шакинова за сообщение о выбоине на пешеходной дорожке вахтового городка.

За сообщения о ПОС среднего риска в 1-м квартале 2018 года были поощрены оператор по добыче нефти и газа 3-го разряда Б.Ариспаев за обнаружение утечки газа с газового коллектора, ведущего от ГУ-24 на газокompрессорную станцию; ведущий инженер ОКС С.Жусупов за ликвидацию возгорания частного автомобиля, произошедшего возле офиса ПККР. Кроме того, за своевременное и качественное проведение Поведенческих аудитов безопасности были поощрены 17 работников АО «ПККР».

По ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» комиссией по премированию работников принято решение о поощрении шести работников завода: операторов 5-го разряда Т.К.Исаева и О.Т.Талгатбаева за обнаружение свищей на трубопроводах дренажных линий цеха №1; группы работников 5-го участка энергочеха завода - начальника участка М.К.Калижарова, мастера А.В.Пустовойченко и электромонтера Н.В.Шпотина за своевременное обнаружение и устранение повреждений на ВЛ 110кВ Л-14б; сливщика-разливщика участка ПСГ М.Молдабека за обнаружение «искры» в кабельном коробе возле эстакады налива сжиженных углеводородных газов в железнодорожные вагоны-цистерны.

ASTANA – 20TH ANNIVERSARY!

This June, Kazakhstan’s young capital celebrated its 20th anniversary. The jewel in the steppe, pride of the country and real 21st century city was built really quickly and in a big way. Today, Astana is a real megapolis, covering an area of over 700 sq. km and with a population exceeding a million. The small provincial town of the 90s, in the space of only 20 years, has become the ultramodern capital of independent Kazakhstan.

The idea to create Kazakhstan’s new capital belongs to the Head of State Nursultan Nazarbayev. The decision to move the capital from Almaty to Akmola was taken by the Supreme Council of the Republic of Kazakhstan on 6 July 1994, with the official move taking place on 10 December 1997. The international presentation of Astana as the new capital of Kazakhstan took place in June 1998, which is the date when the countdown starts.

Back then, Kazakhstan, as a new major Eurasian power, needed a nationwide symbol – a new capital, a city capable of reflecting the spirit of creation, innovation and Kazakhstan’s role as the point where West meets East. The economic and political deciding factors in Astana’s favour were the area it covered, its central location, proximity to major economic centres and the country’s main arteries, demographic potential, well-developed transportation infrastructure and natural environment.

Бейбітшілік көшесі, 1971 жыл / Улица Мира, 1971 год / Mira Street, 1971 (<https://yvision.kz/post/350268>)

In 1999 a UNESCO resolution awarded the city the title “world city,” which is given to cities that have successfully proved themselves in social and ecological areas, in the development of the municipal sector and made a practical contribution to global

History of the city

Since its creation, the city has had a number of names, beginning with Bozok, then Akmolinsk, Tselinograd, Akmola and, finally Astana.

Bozok

The Akmola steppe has long been a place where cultures and civilisations meet. In the middle of the first millennium BC, the historian Herodotus wrote about a route through the Great Steppe (later the Great Silk Way), which was on the site of today’s Astana.

In his book “In the Heart of Eurasia”, President Nursultan Nazarbayev mentioned that the capital of today’s Kazakhstan is where it is for a reason, as it is an area long inhabited by people, which was recently confirmed by the opening of the medieval city of Bozok, five km from Astana, and the thousand-year-old predecessor of the current capital city of Kazakhstan.

Akmolinsk (1830-1961)

The city’s history begins in 1830 with the construction of the Akmola fort in Karaotkel, where the town of Akmolinsk sprung up on the site of the Akmola settlement.

Tselinograd (1961-1992)

A new stage in the life of the city is linked to the virgin fields project when people began to arrive in Akmolinsk

on Komsomol trips. In December 1960, the city with a population of 100,000 became the centre of the Virgin Fields of North Kazakhstan and in 1961, Akmolinsk was renamed Tselinograd.

Akmola (1992-1998)

In 1992, the city was renamed Akmola. There are a number of versions surrounding the origin of the name. The first is that the city was named in honour of a hill made of white limestone. The second version belongs to the Byzantine author Procopius, who in his works wrote that the Huns named tall hills or forts “mola.” The third version is that Akmola was always the centre for cattle markets well known for their abundance and diversity of meat products. Consequently, the name of the city translates as “white holy place” or “white abundance,” which is the conclusion reached by all National Committee members after research of all available historical sources.

Astana

Akmola was renamed Astana by Presidential Decree on 6 May 1998.

culture. According to the head of UNESCO, Astana has become a clear symbol of the independence of a young country.

Today, Astana is the centre of the Eurasian continent, a focus for forums, congresses and other international events. It often hosts conventions of leaders of global and traditional religions, the Astana Economic Forum and other internationally significant events. It has hosted the historic OSCE summit, as well as anniversary SCO and OIC summits. At the start of 2011, Astana greeted competitors and guests to the VII Winter Asian Games. In 2017, it hosted the EXPO-2017 exhibition. All last year, Astana acted as a platform for the resolution of the Syrian conflict. All of these events have undoubtedly helped it gain popularity and respect on the international stage.

The capital's transition to Astana became a powerful stimulus for economic development. For example, Astana is the leader in terms of construction in the country – since becoming capital, approximately 10

million m² of apartment space has been built. As a business and construction city, Astana attracts large numbers of investors and overseas business representatives, and way back at the start of the transitional period, to intensify the flow of investment, Akmola was given the title of special economic zone in 1997.

Astana's convenient location in the centre of the Eurasian continent, makes it an economically viable transport, communication and logistics centre, a kind-of transit bridge between Europe and Asia. The transition of the capital was a huge stimulus for the industrial development of surrounding regions such as Karaganda, Pavlodar, East Kazakhstan and Kostanai Oblasts, and acted as a boost to local businesses. The relocation of the country's management and administration to Akmola created an influx of the best management-level experts and specialists. Today Astana is a magnet for all information, innovation and major projects.

Chronology of the capital cities of Kazakhstan

- **Orenburg - from 1920;**
- **Kyzylorda - from 1925;**
- **Alma-Ata - from 1929;**
- **Astana - from 1998.**

The city is also beautiful. The architectural concept for Astana was the President's idea for a Eurasian style that combined the cultural traditional traditions of the West and East. Over 40 architects from the USA, China, Russia, Germany and Japan took part in an international tender to design Astana. The author of the city's architecture plan became the Japanese architect Kise Kurokawa.

There really is something to see in Astana. The main symbol, its architectural landmark, is the Baiterek complex. The other unique architecture includes the Palace of Peace and Reconciliation designed by the British architect Norman Foster, and which takes the shape of a pyramid; the tallest tent-shaped building in the world – the Khan Shatyr shopping centre, the Duman aquarium, which has the distinction of being the furthest public oceanarium in the world from the sea; and the Astana Opera building. Then there are also the Khazret Sultan, the largest mosque in Central Asia, the Dormition of the Theotocos Cathedral, the Kazakhstan Central Concert Hall, the Kazakh Eli monument, the Museum of Modern Art, the Presidential Cultural Centre and the unique 10,000-seater Sary-Arka velodrome, which in 2011 was recognised as the best in the world.

Bursting into bloom right in front of our eyes, Astana really has become a magnet for new residents, innovation, interesting projects and tourists. Happy Birthday Astana!

SHYMKENT REFINERY MODERNISATION PROJECT – CURRENT STATUS

2018 is the year in which the Shymkent Refinery Modernisation Project, carried out over two phases since 2014, is due to be completed.

Phase 1 was completed on **30 June 2017** with the commissioning of the isomerisation unit and off-site facilities (cooling stack, neutralisation unit, inter-workshop loading racks, flares, buildings, substations and others). The resulting product was K4 class vehicle fuel, which has been confirmed by a declaration of compliance and certification for K4 class Ai-92 fuel.

On **29 December 2017**, as part of Phase 2 mechanical work was completed on off-site facilities, such as water treatment, nitrogen preparation and compressed air units; LPG depot, tank batteries, an administrative and onsite building, central control room No. 2, substations and others.

15 March 2018 saw the mechanical completion of a number of units, including the RFCC catalytic cracking unit, a PrimeG+ fuel hydrotreatment unit, a Merox LPG desulphurisation unit, a Claus sulphur production unit, the short-cycle adsorption 2 unit, and a steam preparation unit. Pre-commissioning work is currently being carried out according to schedule.

The next key dates in the Shymkent Refinery Modernisation Project are:

К4 экологиялық класты мұнай өнімдерінің эталондық үлгілері / Эталонные образцы нефтепродуктов экологического класса К4 / K4 oil product model samples

- **July 2018**, which is when feedstock will be pumped into the RFCC catalytic cracking unit, which is required to ensure advanced oil processing by converting fuel oil into high-quality and ecologically friendly motor fuel, kerosene and LPG.

- **August 2018**, when certified stock will be released.

- **September 2018**, when guarantee indices will be achieved and all Phase

2 facilities will be commissioned, and the PKOP Modernisation Project will be complete.

The Modernisation Project, costing US\$ 2.094 billion, is being realised by refinery shareholders (KMG and CNPC). The general contractor is the Chinese company CPECC, and in excess of 30 Kazakhstan subcontractors are working on the project.

M.SALAMATOV'S SCHOOL. RECOLLECTION OF PKKR EMPLOYEE GALYM BAIMANOV.

"I first met Murat Salamatov in Aktau in 1985. Before we met, we had heard that they had found oil in Kyzylorda Oblast, and that they were beginning to develop the Kumkol field. Oil was a completely new industry for the region, and that is why they began to bring in people from other oil regions to the south of Kazakhstan, and from the USSR as a whole, people who could help develop the oil industry. Many of those who moved here back then have spent many years helping the development of Kumkol.

When they created the Kumkolneft oil and gas production division at the end of December 1987, they gave me a position in the production department. When I arrived back in the place where I was born following the death of my father, Murat said that it was time to "serve my birthplace".

And that is when I began working for the production department. We Kumkol pioneers remember that nobody met us with open arms, the conditions were not easy and the work levels were crazy. Initially, we were given an office underground in a building on Auezov Street, that really was not fit for purpose. Money was allocated to construct a building for the employees, but the local building companies were simply unable to cope with the job. However, as they say, "walk and ye shall reach", and so, with Murat Gazizovich Salamatov, as our head, we began to walk. Murat Gazizovich had a strategic way of thinking and was very experienced in oil production, in the Party Central Committee, and really enjoyed his job. It was his energy, strength and resolute actions that helped us create a steady base for the development of Kumkol.

Without the required operations base, equipment supplies it would have been impossible to move forward. Back then, pipes and transformers had to be delivered from Ukraine, drilling rigs from Sverdlovsk and other pieces of equipment from the various corners of the Soviet Union. Murat Salamatov created close ties with the chief administration at the Soyuzneftkomplekt, which was in charge of supplying the facilities we needed.

It is amazing to think back about the amount of work Murat Salamatov did to resolve staff issues, which were very acute back then! It was not easy gaining the trust of experts and specialists who had been drafted to Kumkol in search of a bright future. The future Kumkol workers came from Aktau and Gazli together with their families, and we had to create working and living conditions for them. Setting up a

new and completely unknown industry in an agricultural area, where there had never previously been any production facilities, was a great achievement. Murat Salamatov's tireless efforts, his personal qualities, experience in the oil sector and his foresight all helped create the right conditions for development.

At that time, Nurlan Balgimbayev, who later became Prime Minister and Minister for Oil and Gas of the Republic of Kazakhstan, worked in the headquarters of the USSR Ministry of Oil and Gas. Due to his good relationship with Murat Salamatov, he really helped us in the development of the new field. Through them, I saw real friendship, and I would even say that they were like brothers.

9 May 1990 saw the first oil produced at Kumkol. In the three years before that wonderful moment, Murat Salamatov, having built up close ties with the various departments in Mangistau, the ministries in Almaty and Moscow made sure we received the equipment we needed. We built electricity lines from Zhezkazgan, a tarmac road from Kyzylorda and the Kumkol-Karakaiyn oil pipeline.

To increase production volumes, we needed to increase the number of wells we had. Murat Salamatov worked immensely hard to organise drilling work, creating an independent Kumkol expedition that nurtured highly qualified experts who made a significant contribution to the development of the sector. Murat Salamatov's professionalism and diligence turned the deserted steppe into an oil oasis with a production and domestic base and social facilities.

In the summer of 1991, after we had produced our first million tonnes of oil, we received a visit in Kyzylorda by the USSR Minister for Oil and Gas L.Filimonov. In the same year, the Council of Ministers of Kazakhstan adopted a resolution to explore new oil and gas fields in the region. For these purposes, we created the Syrdariyamunaibarlau expedition of which I was the senior engineer. That is when we opened the new Ashysai, Aksahabulak South and Blinovskii fields.

Murat Salamatov made an enormous contribution to the creation of the first joint ventures, creating links with his overseas colleagues. It helped to create new companies such as today's Turgay Petroleum and Kazgermunai, all of which created new jobs and implemented new technology.

Make was a multitasking person and really loved to sing. I can still remember being impressed by how he sang Kazakh songs like "Zhas dauren", "Yeki zhiren" and "Temirtas". We always looked up to him, respected his demanding, single-minded and organised way. We really learnt a lot from him.

They say that a person's work is evaluated not by the praise he gets, but by the impression he leaves behind him. Unfortunately, Murat Salamatov's life was far too short. He passed away when he was still in his prime, just when his efforts began to bear fruit. Murat Gazizovich was very well respected by the people. He always felt extremely happy and was grateful for his life and that he had been able to create Kumkol, and open up its wealth for his country and people. He rated the years he spent in Kyzylorda as a test of his professional and personal qualities, as a time when he found himself.

Last year, Syr residents and oil workers celebrated what would have been Murat Salamatov's 75th birthday. Colleagues remembered a wonderful person who charmed everyone with his kindness and good grace.

One of the streets in Kyzylorda, which used to be the site of the first rotation villages for oil workers led by Murat Gazizovich, is named in his honour. Kumkol itself has long had a monument in honour of Murat Gazizovich - a professional in his field, a talented organiser, a person who, thanks to his energy and efforts, was able to lay the foundation of our successful future!"

**Galym Baimanov,
Oil Engineer**

OIL: FROM SUBSURFACE RIGHT TO... YOUR HOME

“Science begins with measurement. Exact science is unthinkable without measurement”

D.Mendeleev

Continuing the quotation from the great scientist D.Mendeleev, who made an invaluable contribution to metrology, it is worth pointing out that science is inextricably linked to the production process. With its special place among engineering sciences, metrology is the science of measurements, and the methods and means for ensuring their integration and methods for achieving the required accuracy and incorporates the most contemporary scientific achievements, which are expressed in the efficiency of its reference points and means of processing measurement results. Today, metrology is a science that no industry cannot do without. This is why PKOP has created a Chief metrologist service to ensure the uniformity of measurements.

Part fifteen. Chief metrologist service – an important part of the whole.

The PKOP Chief metrologist service is an independent structural division providing metrological support across the company's production activities. It monitors the condition and use of measuring, testing and control apparatus, the existence and accuracy of measurement techniques and compliance with metrological discipline in all refinery divisions. The department is divided into the chief metrologist department and the I&C shop. The chief metrologist service was created at the start of 1984 and is one of the oldest at the Shymkent Refinery.

The PKOP Chief metrologist service is currently led by I.Gorbatenko, while the I&C shop is led by A.Imangaliyev.

The department's main objective is to ensure measurement unity, accuracy and reliability, which it does by monitoring compliance with technical standards of the state uniformity of measurement support system, controlling the condition and accurate use of measuring apparatus, and implementing measuring methods that meet modern production requirements. The chief metrologist department employs seven persons, including a chief metrologist, deputy chief metrologist, senior metrology engineer, two metrology engineers, a senior equipment and maintenance engineer and an equipment and maintenance engineer.

The I&C shop's main objective is to ensure that automatic production monitoring systems at the Shymkent Refinery are trouble and accident free. In structure terms, the I&C shop incorporates the LK-6U I&C, fuel oil vacuum distillation unit and isomerisation unit support; offsite I&C support, visbreaking and automatic oil product loading support; alarm and blocking support; emergency shut-down support; physical-chemical analysis support; intellectual device support; automated industrial automated control

И.И.Горбатенко, бас метролог / И.И.Горбатенко, главный метролог / I.Gorbatenko, chief metrologist

system support; I&C accident response and catalytic cracking support groups. We employ a total of 100 people.

- Amangeldy, could you please tell us about the I&C shop.

- In short, we are responsible for ensuring that all measuring apparatus, automatic devices, and measuring facilities work like clockwork.

I&C machinery is also known as the “eyes and ears” of the production process. The operating process is such that all complex conversions taking place inside of the machinery process can only be tracked using apparatus. We use readings to manage the operating process and ensure the quality of what we produce. I&C apparatus has never been simple to use, but the new generation of equipment, which is based on microprocessor technology, is really complex. We work with a very diverse network of air and electric lines of communication, bulky valves, numerous devices and a number of flashing computer monitors. The entire course of a reaction and

the normal functioning of the production process depends on the condition and accuracy of our systems and equipment.

- What are your main duties?

- I&C shop duties involve the technical maintenance of apparatus and automation equipment; ensuring measuring apparatus is provided for verification in time; monitoring the assembly and smooth-running of new I&C systems. We also develop annual technical maintenance and equipment repair schedules.

I&C shop planning is based on measuring apparatus repair and verification schedules. For this reason, we organise and carry out a number of preventative controls such as technical maintenance, ensure I&C equipment is provided for review, current and major repairs on time.

Technical maintenance is carried out daily and does not require a schedule. All other measures are carried out according to an agreed schedule.

The I&C service is part of the auxiliary production process, which can be assessed

Alarm and blocking support; emergency shut-down support; physical-chemical analysis support; intellectual device support are responsible for operating alarm and blocking systems, controlling variables and electronic components of physical-chemical analysis equipment and intellectual devices; launching, installing and operating machinery according to technical maintenance schedules.

LK-6U I&C, fuel oil vacuum distillation unit and isomerisation unit support; offsite I&C support, visbreaking and automatic oil product loading support are responsible at the Shymkent Oil Refinery for operating control and operating devices according to a technical maintenance schedule, technical specifications and operating instructions.

The Automated Control System group is responsible for the technical operation of electronic equipment in the automated industrial automated control systems according to technical maintenance schedules, and is also responsible for monitoring the performance of automated control system equipment.

The response team consists of a group of process control electronic engineers and a group of instrument technicians. The process control group of electronic engineers is responsible for ensuring automated process control system and Shymkent Refinery unit electronics are operational 24/7. The instrument technician response team is responsible for maintaining control and management facilities in working order, and repairing defects in control and measuring instruments at refinery units in good time.

The catalytic cracking control and measuring instrument operating group is responsible for the technical operation of control and measuring instruments at the catalytic cracking unit commissioned as part of the Modernisation Project.

using statistics. For example, over 50% of fixed assets and 70% of employees work in the auxiliary production field. The main purpose of auxiliary production is to prevent accidents and breakdowns in the production process, while saving labour and material costs.

- Which element of your job requires the greatest attention? What difficulties are there?

- I&C is a very prestigious and important profession. I mean, you can't do your work

properly without thorough knowledge of I&C apparatus and the technical process.

In actual fact, automation is an interesting and complex subject, and requires great expertise. I&C specialists need to understand electronics and mechanics and also the basics of operating procedures. It is hard to imagine any production process without I&C apparatus, such as automatic regulators, safety locks, analysis patterns, process parameter controls and others. Workshop specialists have to keep up with the times and learn to work with contemporary

measuring devices and automation facilities. We work with modern instruments and metrological equipment. We don't break any records, but our day-to-day efforts create their own results, ensuring teamwork and a well-operated refinery. The team working at our workshop understands the importance of its job and makes every effort to make sure it does it properly.

- Tell us a little about the workshop team.

- The backbone of the I&C shop is a team of experienced specialists with 20-30 years of experience. We have a lot of young people coming up to replace them. Even though they've not yet registered great achievements, they are worthy of continuing in the veterans' footsteps, and with time may also enter workshop annals with their achievements and awards.

- You have a very important job!

- Yes, we do (smiles). The oil refinery really is a huge and unbelievably complex facility. It would be impossible to deny the contribution made by the PKOP Chief metrologist service in improving output quality, replacing and introducing new means and systems of control and managing the refinery. We have an immense and complex job that focuses on competitiveness and ensuring a high quality product.

The editor team would like to thank Igor Gorbatenko and Amangeldy Imangaliyev for their invaluable help in creating this article!

БӨАЖА цехының ұжымы / Коллектив цеха КИПИНА / I&C shop staff

OIL IS ALWAYS THE CENTRE OF ATTENTION. INTERVIEW WITH O.CHERVINSKY.

In this edition, we have for you an interview with the maestro of Kazakhstan oil and gas journalism, a person who knows everything there is to know about the oil industry, Oleg Chervinsky. He is also the founder of the Petroleum journal and the author of the popular book "Black Blood of Kazakhstan. An Oil History of Independence." and he has taken time out to answer our questions.

- What is the current situation in the global oil and gas sector, and how do you view it? What are the main trends?

- If we are talking about modern sector trends, then clearly we have already hit the bottom of the latest crisis, and prices have started to grow. Global oil prices range between US\$ 75-80 per barrel, which really is not bad for the majority of oil producers. The surplus of crude oil on the market that a few years ago caused a drop in prices to US\$ 30-40, has been liquidated thanks to OPEC and other non-cartel countries agreeing to reduce production.

But the previous cut-down of the oil production is not the only reason for today's price growth. Low oil prices caused the majority of producing countries to freeze their production programmes, and suspend the drilling of new wells and geological exploration. And now is the time to make up for lost time.

- What, in your opinion, are the main problems in the Kazakhstan oil and gas sector? What do you think are the solutions? Alongside the problems, what prospects do you see?

- The prospects for oil and gas sector development in Kazakhstan lie, of course, in the three major North-Caspian, Tengiz and Karachaganak projects. Kashagan, the first offshore field is consistently increasing oil production month on month, with a sharp increase due after conclusion of the project to reinject gas into the TK-01 seam. At the same time, the North-Caspian consortium is completing the development and approval of a concept for the joint development of the nearby Kalamkas-sea and Khazar fields.

The Tengizchevroil joint venture is currently busy realising its own project to expand the Tengiz field, which, once completed, should, in a few years, create an additional 12 million tonnes of Tengiz oil per year.

The KPO consortium members are looking to expand the Karachaganak

«КИОГЕ» көрмесі шеңберінде өткен кітаптың тұсаукесерінен кейінгі автограф-сессия / Автограф-сессия после презентации на «КИОГЕ» / Autograph session after the KIOGE presentation

field, and as such we can assume that in 5 years, annual oil production in Kazakhstan will exceed the 100 million tonnes level. On the other hand, the sector's extreme dependence, and also that of the economy as a whole, on three super giants is causing some concern among experts.

Other fields could provide sector stability, but most of them are in the late stages of development and heading for decline. The majority of onshore fields developed by KazMunaiGas and overseas investors in Atyrau, Mangistau, Kyzylorda and Aktobe Oblasts have been in operation for 40 or 50 years and have long passed their production peaks. To keep production levels high, it is already not enough just to intensify production. Serious geological exploration investment and time are required to commission new and young fields.

We have all noticed that there have been no new major discoveries in recent decades, because domestic geological exploration has not received the financing it requires. The discovery of Kashagan resulted in a kind of euphoria and a change in exploration focus from onshore to offshore, where there have also been no new major discoveries.

At the end of last year, President Nazarbayev signed a new Tax Code that has tailored exploration and production taxation to fit new realities, with the aim of improving the economic position of companies with operations at mature fields and stimulating geological exploration. Hopefully, this will fix the situation. For

example, a few days ago, the Russian Lukoil announced an intention to carry out exploration work at two blocks in the Kazakhstan sector of the Caspian Sea. I think other companies will follow their lead.

- Do you think that Kazakhstan, in production terms, will ever be able to influence the global oil market like Middle East countries after the commercial development of Kashagan?

- I am not overly optimistic. The oil we have in Kazakhstan, even with Kashagan, cannot compare with the Middle East, Venezuela and other global oil regions. By the way, representatives from Kazakhstan taking part at the recent CERAWEEK International Conference in Houston said that Kazakhstan was only mentioned a couple of times, in speeches made by Kazakhstan officials. Neither OPEC leaders nor representatives from major concerns with operations in Kazakhstan mentioned Kazakhstan projects at all, which gives a good indication of Kazakhstan's real influence on the global energy market.

- In recent years you have published a number of interviews with "oil generals." Which of them deserve special mention?

- I don't want to highlight any of the heroes from my interviews because each of them is interesting and unique in their own way. Each has made their contribution

to the oil and gas sector in independent Kazakhstan. Nurlan Balgimbayev is a sector legend. From 1994, he was Minister of Oil and Gas, and then a founding father and the first executive of Kazakhoil, the predecessor of KazMunaiGas. He practically founded the sector from the pieces of the Kazakhstan section of a historically disparate Soviet oil and gas complex.

Ravil Cherdabayev was the first director of the newly independent Kazakhstan's first investment project – the Tengizchevroil joint venture, a person who managed to put the diamond in the country's oil crown – the Tengiz field – on the right track to success.

Murat Salamatov, a pioneer of Kumkol, the head of a small “army” in the deserts of Syr, who managed to develop and launch a unique field.

Baltabek Kuandykov, a talented geologist, who managed the discovery of the legendary Kashagan field and who is now looking for a new onshore Kashagan, having initiated a project to drill the ultra-deep Eurasia well in the Caspian basin.

Uzakbai Karabalin, who headed the national companies KazTransGas and KazMunaiGas, the Ministry of Oil and Gas, the KAZENERGY Association and who received one of the highest awards given by the Republic of Kazakhstan – Hero of Labour.

I could go on and on. I am proud that in my professional life I have been fortunate to meet these and other worthy oil and gas workers.

- Your book “Black Blood of Kazakhstan. An Oil History of Independence.” is gaining more and

more popularity and, in our opinion, should become a textbook for the oil and gas sector and the modern history of Kazakhstan. The book is broken down into years, which makes it easier to understand, and it acutely sets out the geopolitical games of the many market players, “the secret games”, the successes and the many million-dollar failures. What feedback have you received from officials and the general public? Are there any plans to translate it into Kazakh and English? What was it like writing the book? Will there be others?

- I had the idea to write the book a long time ago. The thing is that since 1994, when I began my career as a journalist, I have specialised in oil and gas and been to a number of fields in Kazakhstan as well as in Canada, Tunisia, Italy and Great Britain, and talked to people, sector pioneers, those who took far-reaching decisions, and to oil and general experts. I managed to build up a large archive of interviews transcripts, copies of documents, memoirs and recollections, and have always wanted to put all of this into some kind of order and give my thoughts on the oil history of independent Kazakhstan.

I finally managed to get round to it. The actual writing of the book took nearly a year, and in October 2017, as part of the Dosym Satpayev Private Fund's “Soz” publishing project, I published my book “Black Blood of Kazakhstan.” The first run of 1,200 copies sold out within a month.

Due to reader demand, I signed a contract with the Meloman publishing house to republish the book and sell it in its stores. We've had to do two reprints, and so far

we have published 4,200 books, which for Kazakhstan is not bad.

As for who is reading it, as far as I know, it seems to be people from a range of professions, ages and social class. They tell me this at official events and in chat rooms that my readers are national company senior management, sector veterans, and business leaders. In Facebook, I get messages from students, analysts and journalists. Oil is always the centre of attention and is always of interest. It is surrounded by an aura of secrecy, and I have tried to satisfy that interest.

Probably, the only criticism I have received from those involved in the oil business was at a presentation for the book last October as part of the KIOGE exhibition. An oil company executive complained that I had used the words “black blood” in the title and said that, “we are oil workers, and as the elite we have blue blood.” I hope he was joking.

To be serious for a minute, yes, I intend to have the book translated into Kazakh, English and other languages. Maybe, it's still too early to talk about that, we're still discussing it.

- What wishes and life hacks do you have for our employees?

- I have a special relationship with Kumkol. The first time I went there was in the autumn of 1997 together with a delegation of Canadian pension funds – Hurricane shareholders, who had just purchased Yuzhneftegas in the far away Kazakh steppe. From that trip, I remember the awful dust in the bus as we travelled along a steppe dirt track, and the chain of associated gas flares lighting up the steppe in a red haze.

Since then, I've been back to Kyzylorda a few times and was at the field last year. I've also been to Akshabulak, KAM, the fields themselves, power station and rotation villages. I've seen how production has changed, and the working conditions that have been created for the people producing the “black gold.” It's a hard and noble job! I have visited a number of the PetroKazakhstan-financed social facilities in the oblast centre and regions. I have seen massive reconstruction with my own eyes at the Shymkent Refinery. I would like to wish the entire PetroKazakhstan team jobs free from accidents, a peaceful sky above their heads and happiness at home!

As for life hacks, I don't think there are too many secrets to success: you need to love what you do and put your soul into it; and if you do, success will be on your side!

Thank you for an interesting conversation!

(Photographer – Anatolii Negoda)

О.Червинский кітапты басып шығарушы Д.Сәтпәевпен / О.Червинский с издателем книги Д.Сатпәевым / O.Chervinsky with the book publisher D.Satpayev

KAZAKHSTAN CONTENT – FIVE-YEAR RESULTS IN PKKR

Kazakhstan content is an index of the country's technological, industrial and innovative development, reflecting the share of Kazakhstan goods, services and human resources in its economy. The term "Kazakhstan content" appeared in 2009, and the Programme for the Development of Local Content in the Republic of Kazakhstan in force back then focused on developing the national industrial and innovative production sectors and the service sector. The programme was implemented not only through procurements by the state authorities and national companies, but also through the realisation of major investment projects.

Since it was launched, PetroKazakhstan has actively aided the programme's implementation across its business units. For example, PetroKazakhstan Kumkol Resources has developed integrated policies and procedures allowing it to work with Kazakhstan suppliers on principles of transparency, equality, long-term planning and the introduction of international quality standards. Director and tender commission meetings consider a range of issues around interacting with local manufacturers to help further develop the Kyzylorda region. The PKKR contracts and material resources department is constantly updating its database of Kazakhstan suppliers of goods, work and services.

ESS International is a service company launched in 2007 that provides catering, accommodation, passenger transportation and community services to PetroKazakhstan Kumkol Resources and Kolzhan.

PKKR publishes its procurements on the tender site "Register of Goods, Work and Services used in Subsoil Use Activities, and their Producers," which allows us to participate in open tenders. I think that e-procurements really do help local business, as thanks to participation in the programme to develop Kazakhstan content, our procurement production levels have grown, and we have enhanced our expertise and technology level and created new jobs. For example, thanks to the impending development of the North-West Kyzylkiya field, we have taken on additional work and have been able to create new jobs."

Murat Zholdasov,
ESS International LLP Director

In its procurement activities, the company gives preference to Kazakhstan suppliers, and all contractors are obliged to follow Rules for the Procurement of Goods, Work or Services in Subsoil Use Operations, which are approved by government resolution.

To ensure procurement process transparency, annual (for one year), medium-term (for three years) and long-term (for 10 years) procurement programmes are available in the Subsoil User Reporting System at <http://spon.energo.gov.kz>, and a Register of Goods, Work and Services used in Subsoil Use Activities and their Producers at <http://reestr.nadloc.kz>. The procurement process includes notification of the same, a record of the opening of bid envelopes, the collation of results in a Register of Goods, Work and Services used in Subsoil Use Activities and their Producers at <http://reestr.nadloc.kz>.

To expand the range of potential suppliers – local manufacturers most in demand in the oil and gas sector, PKKR takes an active role in oil and gas company forums "Oil and Gas: Development of Kazakhstan Content," organised predominantly by the Kazakhstan Ministry of Energy. In the context of the forums, the company provides Kazakhstan manufacturers with extensive information on its medium-term and long-term procurement plans. The event's format helps find potential strategic partners

among Kazakhstan suppliers in the PKKR database and who are part of local content forecasts and procurement procedures.

PKKR also takes part in a number of events conducted by oil and gas and oil service companies, and conducts its own. For example, in November 2015, it organised an "Open Day" with representatives from the Ministry of Energy, the Market Monitoring and Review Centre and a number of domestic manufacturers.

In addition, PKKR regularly provides Kazakhstan companies with details of the procurement process through publication in the media; informs suppliers about Kazakhstan content requirements, is involved in vocational training for Kazakhstan nationals, including to replace overseas specialists with local experts according to a list of specialities approved by the competent body. PKKR also develops a local content programme every three years for goods, work and services. The aim of the programme is to increase the share of Kazakhstan products in all company procurements and establish long-term working relationships with Kazakhstan manufacturers.

In 2018, PKKR signed a memorandum with the Kyzylorda Oblast Akimat to establish local content "Targets" in goods, work or services: goods - at least 25%, work and services - at least 50%.

PKKR local content in goods, work and services in 2013–2017

Index	2013	2014	2015	2016	2017
Goods	29.9%	36.8%	45.8%	47.3%	46.3%
Work	83.6%	89.4%	83.7%	82.7%	82.5%
Services	87.3%	89.9%	89.9%	89.5%	89.2%

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN PETROKAZAKHSTAN

The term "corporate social responsibility" has long been a fixture in Kazakhstan society. Many companies – from the very small to the major corporations – try to participate in the development of the community, allocating funds to support the underprivileged sections of society, talented children and youngsters, initiating and supporting sports, culture and art related projects. And, here at PetroKazakhstan, we are proud to always have been at the forefront of the movement, from the very early years of active participation in the development and improvement of community well-being and social infrastructure in those regions where we have operations. All company divisions, PKKR, PKOP and PKOSI follow an integrated corporate social responsibility structure and policy. In this article, we provide you with a brief summary of PetroKazakhstan's social projects over the last 12 years.

PetroKazakhstan Kumkol Resources JSC (PKKR)

One of the priorities for PKKR has been targeted aid, specifically long-term programmes, the support of underprivileged sections of society, children, war and labour veterans, handicapped people; and healthcare, sports, culture and art institutions.

We would like to remind you of some of the company's long-term social projects

Overall, a total in excess of KZT 3.8 billion was donated within the framework of the Memorandum for the Socio-Economic Development of the Kyzylorda Oblast and Ulytau District of Karaganda Oblast between 2005 and 2014.

that we have been supporting for more than a decade, such as the Shapagat rehabilitation centre for handicapped children in Aiteke bi village, which is in the Kazaly district of Kyzylorda Oblast; the Balgyn kindergarten for 50 children from large and underprivileged families, and orphans at Baldauren public fund in the Zhanakorgan district; free package holidays at the Arai Sunrise camp for children from underprivileged families, orphans and children with no parental care; support of the Children's Home; the Murager secondary school № 2 and the Atameken family type Children's Village for orphans and children with no parental care.

In 2011, in celebration of the 25th anniversary of the Kumkol field, PetroKazakhstan Kumkol Resources donated US\$ 150,000 to the oblast

children's hospital to purchase medical equipment.

In 2015-2016, PKKR participated in sponsorship of a nationwide project to plan and construct the Kazak National Choreography Academy building in Astana within the framework of an agreement between the Chinese National Petroleum Corporation and the Kazakhstan Ministry of Culture and Sport.

Every year, the PetroKazakhstan group actively participates in the socio-economic development of Kyzylorda Oblast and the Ulytau District of Karaganda Oblast. The organisations and institutions benefitting from the realisation of the many socially significant projects were the Tugan Zher Association, the Syr Ormany Youth Association, the Syr Bolashagy Corporate Fund, and the Mangilik Yel Corporate

Қызылордадағы «Атамекен» отбасылық типтегі балалар ауылында / В детской деревне семейного типа «Атамекен», г.Кызылорда / At Atameken family type Children's Village, Kyzylorda

Fund celebrating the 550th Anniversary of the Kazakh Khanate.

Every year, PKKR realises a number of traditional charity projects; one of which was the distribution of food baskets in honour of New Year and Nauryz to 150 company pensioners, employees suffering work injuries and families who have lost the breadwinner. PKKR helps war and work veterans by providing them with free treatment in sanatoriums around Kazakhstan.

Every 1 June, which is International Children's Day, PetroKazakhstan takes time out to celebrate with the children, financing an event on the city square, buying 5,000 portions of ice cream and prizes for all contests organised by the municipal education department. Before the start of the school year, PKKR launches its "Year One" and "Road to School" projects to hand out more than 300 satchels with school accessories to children from underprivileged and large families. Over five years, PKKR has been organising the "Caravan of joy" project whereby more than 1,500 children receive gifts for participating in a range of sporting, cultural and entertainment events. The event was held in five stages in eight children's camps of oblast and Kyzylorda.

In 2014, a Memorandum of Understanding for the socio-economic development of Kyzylorda Oblast between the Kyzylorda Oblast Akimat, PetroKazakhstan Kumkol Resources, Kolzhan LLP and a branch of PetroKazakhstan Ventures Inc., as part of the SOS-Kinderdorf project in Kyzylorda saw the start of construction at the Atameken family type Children's Village for orphans and children with no parental care. The Children's Village was commissioned in June 2015. Under the Memorandum, PKKR donated KZT 550 million to the Igilik Corporate Fund to plan and build a children's village, while Kolzhan LLP donated KZT 100 million for logistics purposes. The Children's Village is a cottage style village for former pupils of Orphanage №1, consisting of eight two-storey residential and one administrative building. There are currently 57 children living in the village aged between 3 and 18, but it has capacity for up to 80 people. 25 people work in the village to help the children make their first steps towards adulthood.

Қамқорлыққа алынған «Арай-Санрайз» балалар лагеріндегі еңбек сабақтары, Қызылорда қ. /
Уроки труда в подшефном детском лагере «Арай-Санрайз», г.Кызылорда /
Craft lessons at Arai Sunrise children camp supported by PKKR

Шеберлікті үйрету сабағы / Передавая опыт мастерства / Transferring the skills

ОҚО-дағы қолданбалы өнерді қолдау және дамыту / Поддержка и развитие прикладного искусства в ЮКО /
Support and Development of Applied Art in SKO

PetroKazakhstan Oil Products LLP (PKOP)

PKOP has instigated a number of its own social initiatives, such as supporting culture and sport, health and education. It also helps rural inhabitants, artisans, orphans, talented youngsters, handicapped people, and war veterans. In 2005-2018, thanks to PKOP support, in South-Kazakhstan Oblast projects such as “Women in Kazakhstan Against Poverty”, “Caring for Children is Everyone’s Business”, “Road to School” and “Support and Development of Applied Art in South-Kazakhstan Oblast” actually became reality.

One of the projects we are most proud of is the joint PetroKazakhstan and Oblast Commission for Women’s Affairs and Family Demographic Policy - “Support and Development of Applied Art in South-Kazakhstan Oblast”. In 2010-2013, the South-Kazakhstan Artisans’ Resource Centre received support from PKOP to help artisans develop their craft and help underprivileged families and families with many children to open home-based businesses, and create new jobs.

Within the framework of the “Caring for Children is Everyone’s Business” project, which was also overseen in conjunction with the Commission, for a number of years PKOP has been supporting those most in need - children, especially orphans and those who have no parental care.

PKOP has been helping Sairam Orphanage No. 4 and Grammar School No. 65 for more than two decades already by carrying out

repairs, purchasing school materials and many other. School №99 in Karabastau village has been receiving sponsorship for 15 years, such as computers, money for repairs, and students from underprivileged and large families have received a number of essential items.

PKOP has been helping the only ballet school in South-Kazakhstan Oblast since the day it opened, and thanks to its help, students were able to take part in the “Lucky Charm” International Festival of Children’s and Young People’s Creative Work in Alanya (Turkey) and at the “City Life” international competition in Bulgaria, placing 3rd and winning two diplomas.

PKOP also donates equipment and technical literature to the Auezov South-Kazakhstan State University to help in scientific research and train oil refining specialists.

PKOP regularly helps the oblast’s public organisations and institutions, and in 2006, funded construction and repair work on the South-Kazakhstan Oblast Handicapped Rehabilitation Centre building. In 2007, at the request of the South-Kazakhstan Oblast Centre for the Support of Women and Children, 420 underprivileged residents received food baskets as part of the National Women Against Poverty campaign. In 2008, food baskets and essential items were given to 400 flood victims from South-Kazakhstan Oblast. In 2009, PKOP provided support to people in need from across the oblast and in Shymkent, such as large families and underprivileged families mothers; families with HIV+ children and handicapped children. Youth Home graduates received sewing equipment and the materials they needed to open their own business working with national art - kurak korpeshe, wall panels and dowry blankets.

In 2010, PKOP donated sewing machinery to the women’s councils from the Saryagash, Makhtaral and Sozak districts, Kentau and Arys cities to help them create jobs. In 2011-2012, it provided medical equipment to medical institutions in Shymkent and 15 districts in the South-Kazakhstan Oblast. In 2014, PKOP also provided funds for medical equipment to the Children’s Psychoneurological Medical and Social Institution.

«Бибігүл Төлегеновамен бірге Наурыз» / «Наурыз с Бибигуль Тулегеновой» / “Nauryz with Bibigul Tulegenova”

Over a number of years, PKOP has been helping the Zhuldyz village in Sairam District resolve a number of social issues. In addition to the support it received under the Memorandum, the region was connected to the telephone network and received an electricity transformer. Underprivileged and large families received flour worth KZT 1.25 million, and at the request of the Talap Public Fund, wheelchairs were given to 21 people.

PKOP allocates funds to develop sport among youngsters as a healthy way of life. Among its many charitable acts, it has supported the Ordabasy football team, holding the Aliya Yusupova Artistic Gymnastics Competition in Shymkent. In 2017, the Kazakhstan League of Football Lovers received funds to organise and hold the 1st Kazakhstan League of Football Lovers Championship for Veterans. Over a number of years, PKOP has sponsored the Boxing Federation at international competitions, sports' competitions in Kazakhstan and supported the development of children's boxing across the country. In 2018, it supported the branch of the Tennis Federation in Shymkent by organising 4 national children's competitions.

The company pays special attention to Great Patriotic War veterans, in special events dedicated to Victory Day. Everyone involved will remember the documentary made about Great Patriotic War veterans from South-Kazakhstan and Kyzylorda Oblasts, that was organised and supported by PetroKazakhstan. In 2015, to mark the 70th Anniversary of Victory Day, PKOP took part in restoring the monument to those who had died during the war from Karabastau village, Yenbekshy District of South-Kazakhstan Oblast. In 2018, veterans from the Yenbekshy district branch of the Veterans' Organisation received televisions in honour of Victory Day.

Between 2006 and 2015, PKOP was cooperating with the South-Kazakhstan Oblast Akimat within the framework of Memorandum for Regional Socio-Economic Development. Funds allocated went towards funding social infrastructure projects, including to purchase medical equipment for the Veterans' Home, repairing the Shymkent Specialised Orphanage, constructing the Zhastar Ui building, connecting the new Zhuldyz rural village in Sairam District to a drinking water supply, and supporting social facilities in the region. Overall, over the decade, PKOP has donated nearly KZT 1.5 billion.

«ПетроКазакстан» компаниясының серіктесі «Добровольное общество «Милосердие» қорының (ДОМ) жобалары / Проекты Фонда «Добровольное общество «Милосердие» (ДОМ)», давнего партнера «ПетроКазакстан» / Miloserdіye Public Fund projects, a long-time PetroKazakhstan partner

ПҚОП Шымкент қаласының денсаулық сақтау нысандарын қолдауда / ПҚОП оказывает поддержку медучреждениям Шымкента / PKOP provides support to medical institutions of Shymkent

Шымкенттегі ПҚОП қамқорлыққа алған № 65 мектеп-гимназиясында / В спонсируемой ПҚОП школе-гимназии №65, г.Шымкент / At Shymkent school #65 supported by PKOP

PetroKazakhstan Overseas Services Inc. AB (PKOSI)

Together with other business divisions, PKOSI also realises a number of significant long-term projects.

The Miloserdnye Public Fund, is one of the institutions PetroKazakhstan has been working with actively for a number of years. Many of these years PetroKazakhstan has been allocating money for Fund's everyday activities, thanks to which it was able to pay for utilities, office rent and other everyday expenses to be able to successfully work on organising projects such as "Save the Children's a Life", which helps terminally ill children in Kazakhstan, "We'll beat Autism" and "Kazakhstan without Orphans." The company has sponsored the creation and transmission of the "Save Children's a Life" programme on the Khabar television channel since 2011 to inform society and promote its cause and get people to take part in charity.

Projects to support the Almaty and Medeu District Councils of Great Patriotic War Veterans and the "Veterans - South Kazakhstan Geologists Public Fund" have both received funds to buy essential items.

To help popularise Kazakhstan and global cultural heritage, PetroKazakhstan takes part in significant cultural and art projects, such as helping the First President's Fund to organise and hold an exhibition of French art called the "Jewels of France - French Art and Culture from the Renaissance Era to the Present Day" in Almaty. The company also organised and held an exhibition in Almaty of artists from Central Asia and Kazakhstan entitled "the Sun blessed land." To celebrate the 10th Anniversary of the KAZENERGY Association in September 2015, PetroKazakhstan organised at the highest level the project in Astana, which

united the opening of the Has Sanat gallery and holding a classical music concert involving Kazakhstan and international stars - Aiman Musakhadzhayeva, Zhaniya Aubakirova, Maira Mukhamedkyzy, Dimash Kudaibergen and others.

For many years, PetroKazakhstan has been working with one famous figure, respected across Kazakhstan, People's Artist of the Soviet Union, Hero of Socialist Labour Bibigul Akhmetovna Tulegenova, who takes part in and is an esteemed guest at a number of image events. And as our special relationship grew further, a few years ago we had an idea for a gift to company employees and partners – a popular concert specially for them "Nauryz with Bibigul Tulegenova", which took place in Almaty in the Abai Opera and Ballet theatre. The concert received a very warm public reaction of company employees and event's guests. What's more, we have been working with Bibigul Akhmetovna for a number of years supporting the international B.Tulegenova vocalist competition - the only professional vocal contest of its kind in Kazakhstan. The company was also lucky to support the idea and act as the general sponsor of a photographic and biographical book on the life and art of B.Tulegenova.

For a number of years, PetroKazakhstan has been supporting the staff and students at the Almaty Seleznyev Choreography School, which preserves and develops the beautiful traditions set more than 80 years ago. Best of the students had the opportunity to show their talents at international stages, demonstrating the impressive school of Kazakhstan ballet. We are proud to note that it happened also due to the help of our company.

As already noted, one of PetroKazakhstan priorities is to popularise healthy way of life. And first of all it concerns company

«Жылы өлке» көрмесінде / На выставке «Земля, согретья солнцем» / At "the Sun blessed land" exhibition

employees at all business units, where PetroKazakhstan created conditions for employees to engage in sport activities.

In conjunction with its many charity projects, the company makes a contribution to the future development and promotion of charity in society. Sharing the idea of the organisers of annual "Altyn Zhurek" award, PetroKazakhstan for a number of years has sponsored the only event of its kind in Kazakhstan, which aims to highlight and reward people and organisations whose charity activities are an example to and have had a direct impact on society.

Б.Төлегеновның халықаралық вокалистер байқауы / Международный конкурс вокалистов Б.Төлегеновой / International B.Tulegenova vocalist competition

Awards

2008

- PetroKazakhstan places 5th out of all oil and gas companies and 7th out of all Kazakhstan companies in the National Business (NB 100) 2008 Rating.
- PKKR wins the silver President's "Paryz" Prize at the National Contest for Corporate Social Responsibility in the "Best Socially Responsible Company" category.
- PKOP is a laureate at the "Altyn Zhurek" National Charity Awards.

2009

- PetroKazakhstan places 4th among oil and gas companies in the Exclusive journal rating.
- In the "Best Production" nomination, PKOP wins the people's vote at the regional "Choice of the Year - 2009" and receives a Level 1 Diploma "South-Kazakhstan Oblast Gold Leader".
- PKKR is awarded the title "Philanthropist 2009" for its contribution to the social sphere in Kyzylorda Oblast.
- PKKR is awarded the title "Golden Prometheus" in the oil and gas sector "Best Ecological Programme" category.

2010

- PetroKazakhstan takes 5th place in the 500 largest companies in Kazakhstan (National Business).
- PetroKazakhstan takes 5th place according to the sociological method of measuring stability in the development of the local community in operating regions (Sandzh research centre) and 2nd place in the rating's ecological component.

2011

- PetroKazakhstan takes 4th place in the "100 Largest Companies of Kazakhstan" rating (Expert Kazakhstan).
- PetroKazakhstan receives the KAZENERGY Association "Ar-Namys" award in the "Stable Social Position" category. The award is presented for the social project with the Miloserdnye Public Fund.
- PKOP wins the gold "Paryz" Prize at the National Contest for Corporate Social Responsibility in the "Contribution to the Ecology" category.

2013

- PetroKazakhstan places 5th in the "Largest 200 Companies in Kazakhstan" rating (RA Expert-Kazakhstan).
- PKKR receives the "Kazakhstan Leader 2013" National Certificate in a National Business Rating.
- PKOP receives a certificate of participation from the KAZENERGY competition in the "Corporate Social Responsibility" category.
- PetroKazakhstan receives a KAZENERGY diploma in the "Best Industry Corporate Publication" for its corporate magazine Munaishy.

2016

- PKOP receives a gold medal in the "Contribution to the Ecology" category at the "Paryz" National Contest for Corporate Social Responsibility.

2017

- The South-Kazakhstan Oblast Akimat rewards the President of PetroKazakhstan Oil Products LLP Mr. Jiang Shi for his contribution to the development of entrepreneurial spirit in South-Kazakhstan Oblast, in the "Best Investor of the Year" category.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN PETROKAZAKHSTAN JOINT VENTURE: JV KAZGERMUNAI LLP

Our joint venture, JV Kazgermunai LLP, in which PetroKazakhstan has a 50% share, is also a flagship company in the region and actively participates in improving social infrastructure in Kyzylorda Oblast.

Kazgermunai makes its contribution to the socio-economic development of the region based on the principles of openness and transparency, actively working with the Kyzylorda Oblast Akimat, public funds and organisations. It focuses its sponsorship and charitable initiative on regional

Қызылордадағы муз айдынында / В ледовом дворце в Кызылорде / At the Ice Place in Kyzylorda

In 2010, Kazgermunai won the bronze medal in the “Paryz” National Contest for Corporate Social Responsibility, created by President Nazarbayev, in the “Best Socially Responsible Business” category. In 2014, Kazgermunai was again successful in the “Paryz” competition, winning the Grand Prix as the “Best Socially Responsible Business.”

In 2014, Kazgermunai took part in the prestigious Grand Prix European de la Qualite created by the Swiss Agency for Assistance in Industry and New Technology (OPI), the Swiss-CIS Joint Chamber of Trade and Industry and EMA INVEST Fund. Kazgermunai became a laureate in the nomination “For achievements in the oil and gas sector” and “For contributions to the development of regional infrastructure.”

improvements, financing the construction of socially important facilities in Kyzylorda and the oblast; supporting the activities of public funds and non-commercial organisations, in education, culture and sport, and helping underprivileged sections of the community.

Every year, JV Kazgermunai LLP and the Kyzylorda Oblast Akimat sign Memorandums of Cooperation for the socio-economic development of the region, whereby Kazgermunai allocates cash for the construction of infrastructure, medical, sporting and culture facilities, and other socially important projects.

Between 2014 and 2017, within the framework of the memorandums, Kazgermunai allocated funds in excess of KZT 3.8 billion to build a municipal hippodrome and sport's ground for secondary schools; repair and open the Korkyt-Ata memorial complex in Kyzylorda Oblast's Karmakshy District; complete construction of a psychoneurological boarding home for 300 children in Talsuat, close to Kyzylorda, and build a Youth service centre in Kyzylorda. In addition, donations were made to realise socially significant projects and improve Kyzylorda city infrastructure.

Қазгермунайдың қолдауымен салынған ипподром / Ипподром, построенный при поддержке «Казгермунай» / Hippodrome built with the support of Kazgermunai

CALENDAR OF EVENTS

January

12 January - Kazakhstan Vice-Minister of Energy B.Akchulakov paid a working visit to PetroKazakhstan Oil Products.

February

2 February - the Ministry of Energy integrated environmental information system website registered the PKOP waste stock take report for 2017.

9 February - PKOP provided financial aid to the South-Kazakhstan Oblast Boxing Federation to improve its foundation for promoting sport among youngsters.

10 February - PKOP hosted a meeting to discuss the operating results of KMG subsidiaries for 2017 and identify objectives for Q1 2018.

14 February - PKOP held a meeting with employees to discuss a number of issues, including PKOP operations for 2017.

14 February - PKOP management congratulated refinery Afghanistan veterans with Troop Withdrawal from Afghanistan Day.

15 February - PKKR sponsored the Zhas Geolog Corporate Fund to organise and hold the 5th Kazakhstan Open Field Olympics for Young Geologists at the Schuchinsk-Borovoye resort Baldauren National Training and Health Centre.

22 February - Astana hosted a presentation of the results of the First Annual Rating of the Ecological Responsibility of Oil and Gas Companies of Kazakhstan, organised by the World Wildlife Fund of Russia and the CREON Group in partnership with the UN Programme for the Environment in Central Asia and with the support of the Kazakhstan Ministry of Energy. PKKR took 3rd place in the ecological responsibility rating for Kazakhstan oil and gas companies.

28 February - Kyzylorda hosted the 2nd Annual PetroKazakhstan Conference, at which participants discussed 2017 results and the goals for 2018; assessed staff performance, published the results of production and drilling department

ПКОП-тағы 2017 жылдың қорытындылары бойынша кеңес / Совещание на ПКОП по итогам 2017 года / Meeting at PKOP on 2017 results

restructuring; presented information on scientific research institute activities and signed commitments to develop a KPI system with vice-presidents.

February - within CSR program company provided support to the Almaty Seleznyev Choreography Institute to help it hold the VI Orleu International Choreography Competition.

February - PKOP developed and implemented Safe Driving Behavioural Observation guidelines, and approved a timeline for their introduction. All review data is entered on the KMG website integrated system for monitoring.

February-March - TIT. 3100 water preparation unit, TIT. 3200 air production and TIT. 3300 nitrogen production units were commissioned at PKOP. Pre-commissioning work is currently in progress on all remaining off-site facilities.

March

4 March - in honour of International Women's Day, the Arai Sunrise Children's Camp invited PKKR female staff to an intellectual quest. The Planning Department "Sulu Design" team of Olga Shin, Gulnar Tokshylykova, Aida Nysanbayeva, Bakhyt Yestayeva and Sholpan Makhmetova took first place. Second place went to the "Superbees"

team of Saule Niyazbayeva, Aliya Abdrakhmanova, Saule Utepova, Aigul Daribayeva and Oksana Chernikova, with third place going to the MRM "Optimists" team of Zhanna Moiseyenko, Olga Lee, Oksana Ospan, Laura Aliyeva and Zhanna Kaldybayeva. All winners received diplomas and prizes from PKKR, and all remaining teams receiving consolation prizes.

7 March - saw the results of the "Stories About Strong Women" competition for PKKR employees, which was held as part of the celebrations for International Women's Day. The Organisation Committee highlighted all four stories and awarded first prize to each of the participants – the Head of the Technical Division Bakhyt Yessirkepova; Translator - Roza Niyazova; Senior Analyst - Mariya Kashechkina; and Translator - Oksana Chernikova. At the awards ceremony, PKKR Board Chairman Mr. Qin Hongwei congratulated everyone with Women's Day, thanked everyone for their interest in the competition and presented all participants with flowers, diplomas and souvenirs.

15 March - saw the mechanical completion of technical installation in Stage 2 of the Refinery Modernisation project (RFCC cut cracking, Prime G+ gasoline hydrotreatment, Merox desulphurisation LPG units, a Claus sulphur production unit, a short-cycle adsorption unit, a steam preparation unit and others) and the start of pre-commissioning work on the same.

16 March - the Baldauren kindergarten for children from underprivileged families in the Zhanakorgan District hosted a charity children's performance, at which Chairman of the Board Mr. Qin Hongwei presented gifts to the children.

19-20 March - in celebration of Nauryz, the Kumkol and KAM fields organised sport's events and a gala concert with celebrated Kazakhstan artiste Gulnur Orazymbetova.

19 March - during Nauryz, the KAM field hosted a "Dombra Party" competition, at which five competitors showed their skills performing songs on their dombra. First place went to Yerbol Shalabayev, Head of the Fire Safety Department at the Kyzylkiya field; second place was shared by KNS employee Zhanar Maseleyeva and CNEC LLP employee Baurzhan Aldabergenov; while third place was shared by Production Shop Operator Sharkhan Kopzhasarov and Aryskum Support Service Specialist Gabit Nurkozhayev.

20 March - a similar "Dombra Party" competition was held at Kumkol, with first place going to SAS LLP employee Nurgul Turmaganbetova; second place - ESS Int. employee Gani Muratbayev; while third place shared by Category 3 Chemical Analysis Laboratory Assistant Isakhan Zhangirov and SAS LLP employee Gulmira Aishaubekova.

20 March - the PetroKazakhstan sport's complex hosted an event to celebrate Nauryz for Kyzylorda office employees. PKKR Board Chairman Mr. Qin Hongwei

and Trade Union Committee Chairman Yeleusin Duisenov opened proceedings with speeches. During the event, employees received souvenirs for the best national costumes.

22 March - PKKR took part in the city Nauryz celebration on the central square. In yurts decorated in the national style, PKKR provided a celebratory meal with traditional dishes for 1,000 residents.

29 March - in honour of Nauryz, PKKR organised the distribution of 200 packages to large and underprivileged families and 160 company pensioners and people handicapped as a result of work injuries.

30 March - on Geologist's day, PKKR employees received certificates and letters of gratitude from the KAZENERGY Association for their immense contribution to the development of geology and their impeccable work. Kolzhan LLP Director Tuerxun Abudurexiti received a KAZENERGY Association medal. Deputy Director of the Geology and Development Department Baizak Alipbayev and its Head Kumisbek Zhusupov received certificates of merit. Senior Geologist of the Geology and Development Department Oleg Kogai and Head of the Geology and Development Department Group Azamat Adranov received letters of gratitude from the KAZENERGY Association.

April

2 April - in Kyzylorda, the Tokmagambetov House of Culture

hosted the "Ush Tildin Patshalygy" City Competition for 7 kindergarten children, organised by the Kyzylorda Central Library System. PKKR acted as one of the event sponsors.

6-12 April - PetroKazakhstan Kumkol Resources hosted a schoolchildren's basketball competition, in which 14 boys' and girls' teams took part from Pavlodar, South-Kazakhstan, Almaty and Aktobe Oblasts.

10 April - PKOP provided support to the South-Kazakhstan Oblast Boxing Federation to update inventory and equipment.

10 April - 17 May - Shymkent Refinery carried out a planned overhaul of the plant's process units. As part of the overhaul, technical inspection, repair of technological and tubing equipment, pipelines, production furnaces, electrical equipment, instrumentation and automation of main and auxiliary workshops were carried out in order to further ensure uninterrupted and accident free operation for a long period. At the same time, according to the joint work plan, measures were taken to integrate the existing process units and those of new large-scale unit - a complex of the catalytic cracking unit RFCC, built in the framework of the Modernization project.

13 April - Kumkol hosted the "It's easier to prevent a fire than put it out!" fire safety competition in the framework of the Day of Fire Service and timed to the 100th anniversary of the formation of fire

ПҚҚР қызметкерлерінің Наурызды тойлауы / Празднование Наурыза работниками ПҚҚР / Nauryz celebration of PKKR employees

Құмкөлдегі өрт қауіпсіздігі бойынша байқау / Конкурс по пожарной безопасности на Құмкөле /
Fire safety contest at Kumkol

protection. Apart from PKKR production divisions, teams from Kolzhan LLP, PKOP, JV Kazgermunai and Turgai-Petroleum took part in the competition. First place among the 16 teams and the Cup went to the PKKR Production Shop team. Second place went to the PKKR CPF team, and third place – PKOP LLP. The winners were given certificates, prizes and “For Preventing Fire” medals.

17-24 April - PKOP, as part of the project to Upgrade the LK-6U Process Control System, updated the current process control system at the LK-6U unit to integrate it and ensure continuous operations at the LK-6U unit with the process control system at the isomeric unit (DCS и SIS).

19 April - to celebrate Nauryz, company management organised celebratory lunches in all refinery catering areas.

25 April - at the “Senim” annual National Competition for Employer Work Safety, PKKR took first place in the “Best Work Safety Department” category.

26 April - PKOP helped the South-Kazakhstan Tennis Federation to held children’s national tennis competitions in Shymkent. It also allocated funds to the Yenbekshy District Branch of the “Veterans’ Organisation” National Public Association to purchase televisions for Great Patriotic War veterans in honour of Victory Day.

28 April - in the “2017 Best Organisation, Enterprise, Work Safety Department for creating Safe Working Conditions among South-Kazakhstan Oblast Enterprises”

competition held in honour of World Work Safety Day, the South-Kazakhstan Oblast State Labour Department recognised PKOP the “Best Work Safety” Department and awarded it a diploma and souvenir statue.

29 April - PKOP signed an act accepting equipment for a number of its units as part of its Modernisation Project after verifying

their readiness for the start of comprehensive testing during pre-commissioning work, including catalytic cracking, catalytic cracking gasoline hydrotreatment, unsaturated LPG desulphurisation, alkali treatment, saturated LPG desulphurisation, sulphur extraction, C3/C4 breaking, amine regeneration, acid waste steam stripping and steam preparation units, and an LPG storage tank. Pre-commissioning work took place according to schedule in May.

29 April - In Kyzylorda, the PetroKazakhstan sport’s complex played host to its traditional mini-football competition for PKKR divisions in honour of Defender of the Fatherland Day. First place went to the “KAM Production Technology” team, second place – “Kolzhan Production shop”, and third place – “Kumkol Production shop”. Individual prizes went to Madiyar Suleyev (KAM Production Technology, “Best Player”), Aidos Tulegenov (Kumkol Production shop, “Best Defender”), Zhang Yifei (CES, “Best Forward”), Alimzhan Galymzhanuly (Kolzhan Production shop, “Best Goalkeeper”). The tournament winners and prize winners all received great gifts.

29 April - PKKR acted as the main sponsor of the Akmeshit Aru-2018 competition

Details of the prize winners from the Programme to encourage Employees to report Near Miss and Unsafe Conditions/Actions for Q1 2018 for the PetroKazakhstan group of companies and PetroKazakhstan Oil Products LLP

The PKKR Employee Bonus Commission decided to reward Category 5 Dehydration and Demineralising Unit Operator K.Rustembekov for reporting an oil leak at the Production shop collector; the Head of the Technical Department B.Yessirkepova for discovering a decompression threat in oil, water and gas collectors and a communication cable breakdown at a road site between Kumkol field processing and central processing facilities; a group of Support Service members made up of Leader M.Duisengaliyev, Management Unit Organiser T.Bisembayev and Administrator Z.Zhumakhmetov for discovering defects in reinforced concrete elements of assembly hall steps; and Chemical Engineer M.Shakinov for reporting potholes on the rotation village pavement.

Category 3 Oil and Gas Production Operator B.Arispayev was rewarded for reporting a medium-risk near miss in Q1 2018 in the form of a gas leak at the gas collector leading from the GU-24 to a gas compressor station; CCD Senior Engineer S.Zhusupov was rewarded for putting out a passenger vehicle fire close to the PKKR office. In addition, 17 PKKR employees were rewarded for conducting timely and quality behavioural audits.

The PKOP Employee Bonus Commission decided to reward six refinery employees: Category 5 Operators T.Isayev and O.Talgatbayev for discovering cracks in pipeline drainage lines at Shop №1; a group from the 5th Energy Workshop - Site Head M.Kalizharov, foreman A.Pustovoichenko and Electrician N.Shpotin for discovering and repairing damage at 110 kV L-146 cables; LPG TF Site Loading/Unloading Operator M.Moldabek for discovering “sparking” in a cable box close to the LPG railway pouring gantry.

Жеңіс күнімен! (Шымкент қ.) / С Днем Победы! (г.Шымкент) / Happy Victory Day! (Shymkent)

dedicated to the 200th Anniversary of Kyzylorda.

April - assistance was provided to the Almaty Medeu District Veterans' Organisation in honour of Victory Day.

May

5 May - on the eve of Defender of the Fatherland Day, the PetroKazakhstan Sport's Complex in Kyzylorda hosted the intellectual "Brain-Ring" contest for 17 teams made up of PKKR employees. The competition was a tie with the teams "Luck Magnet" (tax department), "Aitillect" (IT department), "100 per Barrel" (production and drilling department) all earning the same number of points. Second place went

to the "SFINx" team (financial reporting team), and third place – "Dreamboats" (management reporting team).

12 May - Kumkol field technician Aigul Kuskuzhayeva won the "Miss Samruk-2018" competition, earning the title of "First Vice-Miss of Samruk-Kazyna - 2018." 53 competitors from various professions in Samruk-Kazyna took part, with the winner being chosen online.

18 May - working meeting on the Refinery Modernization project issues and up-date, status of commissioning works and planned overhaul issues was held at PKOP with participation of NC KazMunaiGas, PetroKazakhstan Oil Products and China Petroleum Engineering and Construction Corporation (CPECC) management.

21 May - 22 June - annual medical check-ups were held for PKOP employees.

30 May - The Council of Veterans of PetroKazakhstan Oil Products LLP took part in the city contest for the "best veteran organization" of Shymkent city. The Council won the medal place and was awarded a diploma. In total, 8 best veteran organizations of Shymkent city were admitted to participate in the contest. The Council of Veterans of the PKOP was represented by Chairman Nazipa Manapova, unanimously elected at the reporting and election meeting in April this year and who worked in the company for many years as a Senior Engineer of HSE Department.

June

3 June - the Arai Sunrise Children's Camp hosted the PetroKazakhstan Kumkol Resources football competition for oblast schoolchildren. Eight teams from various regions of Kyzylorda Oblast, and the towns of Kyzylorda and Baikonur competed for the cup and prizes.

8 June - thanks to PKKR sponsorship, the Arai Sunrise Children's Camp opened for its 22nd season. Over the summer, 1,080 PKKR employee children and children from underprivileged and large families will be able to take a break at one of the best children's camps in the region.

25 June - saw the opening of the summer season for PKOP employee children at the children's Mashat health camp.

Облыс оқушыларының арасында ПҚҚР кубогы үшін баскетболдан турнир / Турнир по баскетболу среди школьников области на Кубок ПҚҚР / Schoolchildren's basketball competition for PKKR Cup

www.petrokazakhstan.kz